

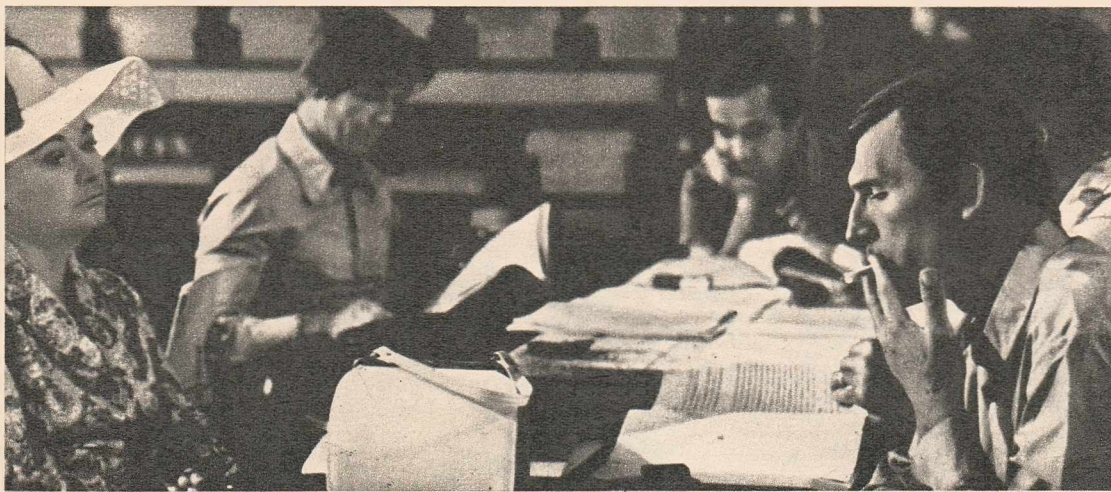
ANUL XXII — NR. 40 (956) — 29 SEPTEMBRIE 1973

Flacăra

Biblioteca Municipaliului Davia
SALA DE LECTURĂ

● REALITATEA ILUSTRATĂ ●

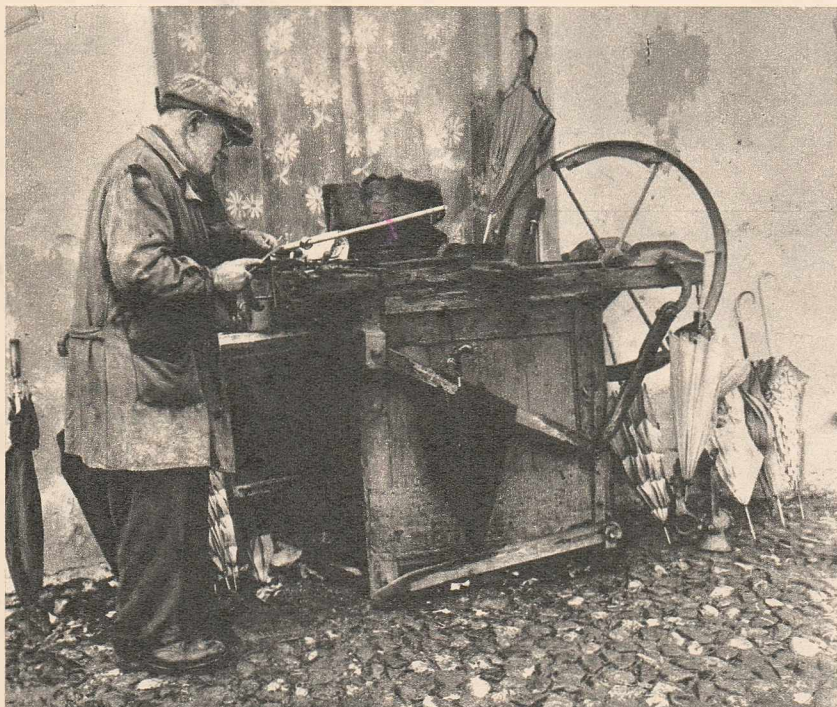

▲ Vremea mustului, a școlarilor și a repetițiilor. (Constantin Ciobotă)

S-au întâlnit într-o zi însorită de toamnă, pe străzile Brașovului, și s-au bucurat de întâlnire, și unul și celălalt — Cella Delavrancea și Paul Anghel. (Mihai Iobi)

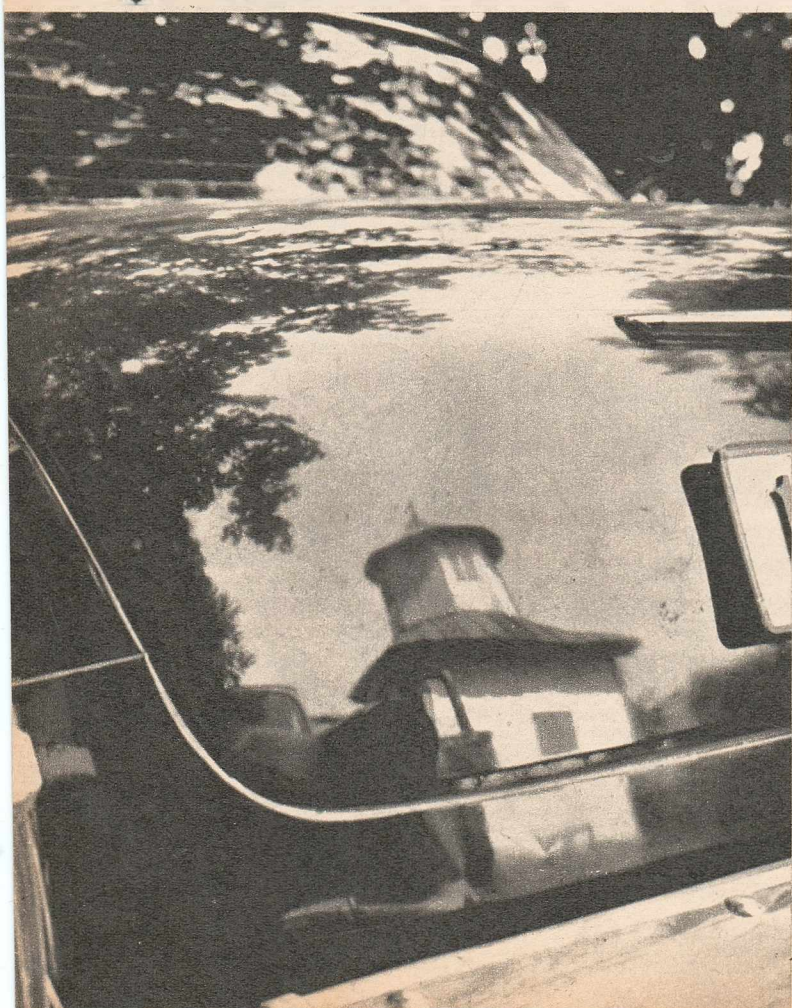

◀ locă și timpul ploilor. (Em. Tânjală)

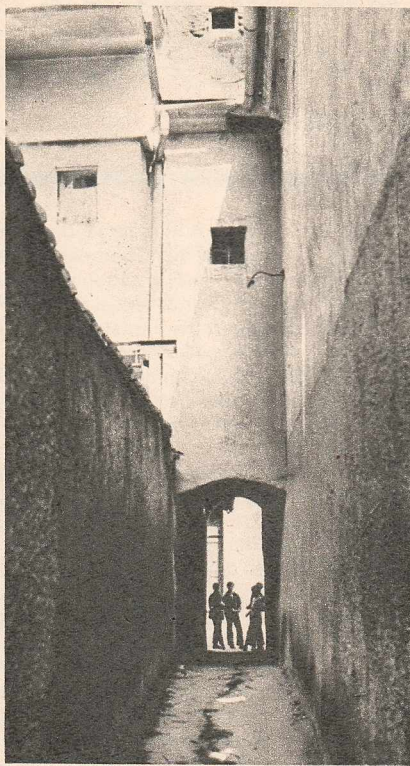
Nonagenarul din Săpînța. (Emanuel Tânjală)

▶ și totu-i trecător. (Emanuel Tânjală)

S-a întâmplat în ziua de 19 septembrie pe aproape de Arcul de Triumf. Știți ce a stabilit ancheta miliției? Că frumoasa Dacie 1300 s-a urșit în halul ăsta din pricină că omul care o conducea s-a uitat luuung, luuung după fată frumoasă. Și? Și gata! (Vasile Moldovan)

● REALITATEA ILUSTRATĂ ●

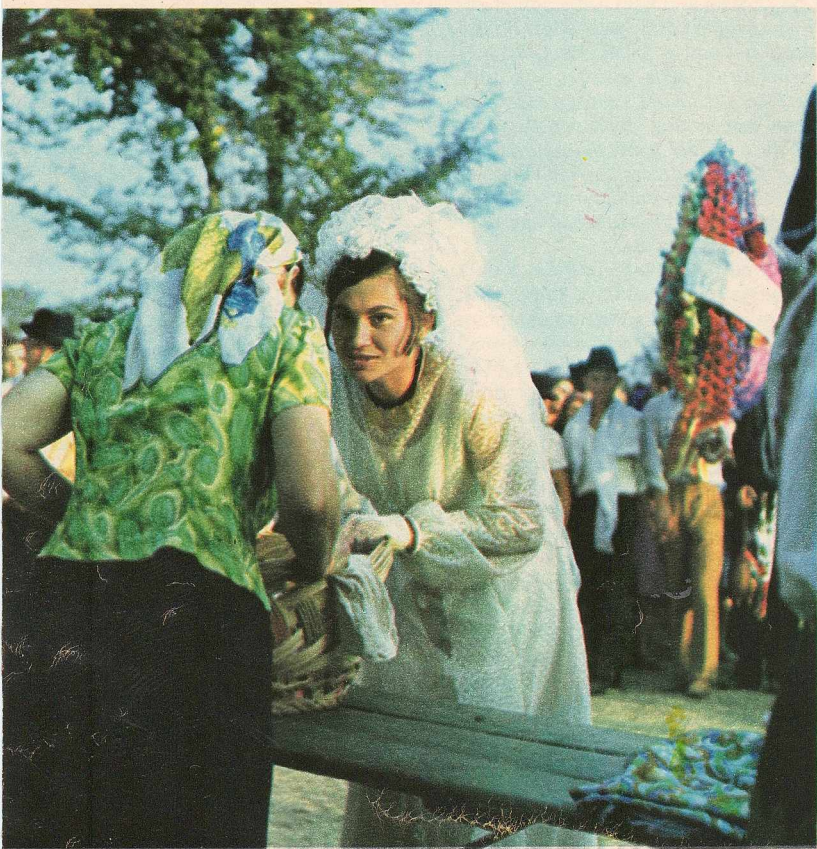
Una din străzile vechiului Braşov se cheamă strada Sforii. Serios! (M.D. Mureşan)

La porţile întreprinderii pentru zdrobit boabele de soare. (Vasile Moldovan)

...şi ce fată frumoşică are mama. (Radu Constantinescu)

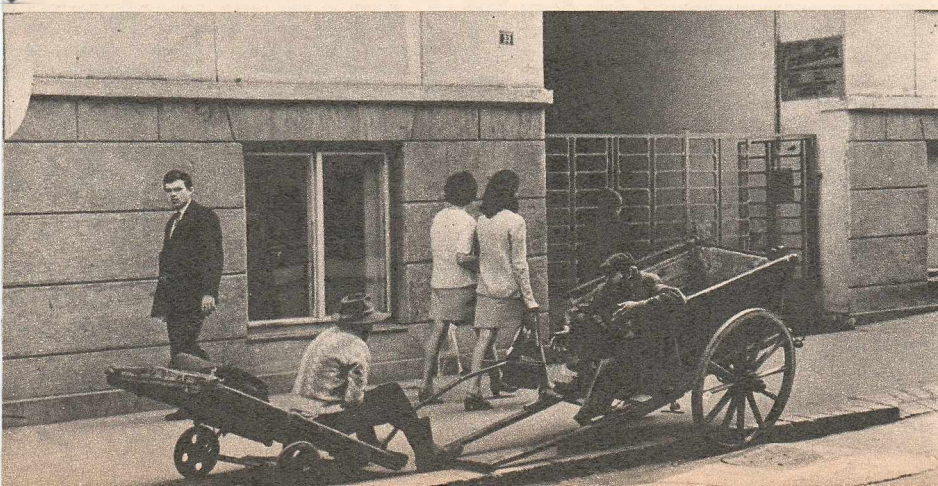
Greu se mai fac oamenii oameni, greu. (M.D. Mureşan)

oamna se culeg roadele şi se pun pirostriile. Nuntă la Tuţuleşti-Argeş. (Gh. Dumitru).

No, dacă să viră pistă noi ghetaxu şi furgonetu, ghe unghie muşterii? (Ion Predoşanu)

Copilul gospodar îşi face vara sanie. Şi se joacă de-a expediţia în Antarctica. (Ion Predoşanu)

din buzău sîntem, în buzău ne întoarcem

Așezat la curbura Carpaților, la un pas de Ploiești și la doi de București, la o aruncătură de praștie de Brașov, Bacău și Iași, deci în vecinătatea unor localități cu instituții de cultură și mari unități industriale, orașul a constituit un punct de tranzit chiar pentru propriii lui locuitori. E plină țara de buzoieni, iar dintre aceștia nu pușini și-au cucerit prin osirdie și talent un loc de frunte în avanscena culturii și științei naționale.

Semnificative în acest sens ni se par și datele statistice privind micșorarea populației în perioada 1950-1965. În fiecare an, numărul celor plecați să-și caute un loc sub soare pe cuprinsul țării întrecea sensibil pe cel al noilor sosiți.

Explicația, una singură: Buzăul a intrat mult mai târziu decît alte orașe provinciale în circuitul industrializării socialiste. Marile lui unități economice s-au născut aproape toate în perioada ultimilor ani: Fabrica de zahăr, Uzina de sîrmă și produse din sîrmă, Întreprinderea de produse lactate, Uzina mecanică «Metalurgica», Uzina de prelucrare a maselor plastice. Nu e mai puțin adevărat însă că dacă fabricile și uzinele din incinta orașului au fost ridicate în ultimii ani, că s-a pornit și aici de la zero, creîndu-se tradiție și renume unor meserii practic necunoscute, totul s-a desfășurat într-o altă etapă de dezvoltare a României socialiste. Tîrgușoarele vetuste, mizere, peticite — scoase la lumina zilei prin industrializare și remodelări urbanistice — fac parte din arhiva reportericească a primelor două decenii ale evului nostru socialist. Confrații noștri, amatori de exotisme, n-au mai putut găsi aici nici birja cu scapeți somnolenți, nici fotografii ambulante cu trepid și găleată, nici firme de genul «Inchiriere haine pentru gineri și decese». Înainte de a fi ceea ce sînt, buzoienii au cunoscut și ei toate avantajele, metehnele și sechelele civilizației moderne, urbanizarea galopantă, năvala informațională, călătoriile peste hotare, epidemia automobilismului, mediile electrice și sedentarismul, café-barurile cu imberbi pletoși și fetițe dulci. Un oraș în care edilii au trasat artere drepte, mărginite de blocuri semețe, și au dotat orașul cu o rețea comercială extrem de activă, un model în ceea ce privește aprovizionarea și politețea profesională.

Iată de ce noi, cei care am poposit în toamna acestui an într-un Buzău proaspăt, tînăr, modern, cu o populație muncitorească de o vîrstă cu patria socialistă, am avut senzația că ne aflăm într-o localitate cu vechi tradiții de civilizație urbană, și nicidecum într-un tîrgușor zgduid din temelii și obligat să îndure de la o zi la alta prefacerile radicale ale oricărui început de drum.

Un oraș ai cărui băștinași sînt și azi pe picior de plecare. Zeci de mii de buzoieni, răsleții prin toate ungherele țării, se reîntorc în localitatea lor de baștină. Și o fac nu din patriotism local și nici din alte sentimente, ci pur și simplu atrași de mirajul unui oraș nou, puternic, de nerecunoscut.

Liviu TIMBUS

geamul, al doilea ochi al nostru

Putem privi fără să ne bată vîntul numai prin geam. Foița aceasta de sticlă este observată numai cînd ne lipsește. Copiii o observă și cînd o sparg cu praștia sau cu mingea, o observă însă prea tîrziu și plătesc părinții. Și de ce să ne mințim, nu există om care să nu fi auzit un geamgiu strigînd aceluși atît de melodios «Geeeamuri». Geamuri sînt peste tot. Casele au geamuri, au și mașinile, este imposibil să nu vezi un geam în fiecare secundă, cu alte cuvinte trăim mereu între două geamuri, altfel nu se poate. Dar cîți dintre noi știm cum se fac ele, pe cine îl poate interesa asta? Ar fi o mare nedreptate să spunem că nu ne-ar interesa, doar și geamurile sînt făcute de oameni care muncesc în trei schimburi. La fabrica de geamuri din Buzău se lucrează în flux continuu. Tovarășul-director Bageac Alexandru, deși are numai 37 de ani și doi băieți pe care apucă să-i vadă numai dormind, Adrian și Mircea, lucrează uneori și duminică. Mai mult, deși a fost în studenție centru înaintaș de «be» pe la Sportul, iar duminică Gloria Buzău susținea acasă meciul cu Ceahlăul Piatra Neamț, era în fabrică. Observăm și noi un lucru știut de toată lumea: un director bun are două familii între care își drămuie timpul. Tovarășul Bageac e însă de altă părere: Cînd un director n-are timp, nu e un director bun. Părerea asta o pun însă pe seama modestiei sale și astfel pot să aflăm că prima capacitate a fabricii a fost pusă în funcțiune în trimestrul I 1970. O fabrică

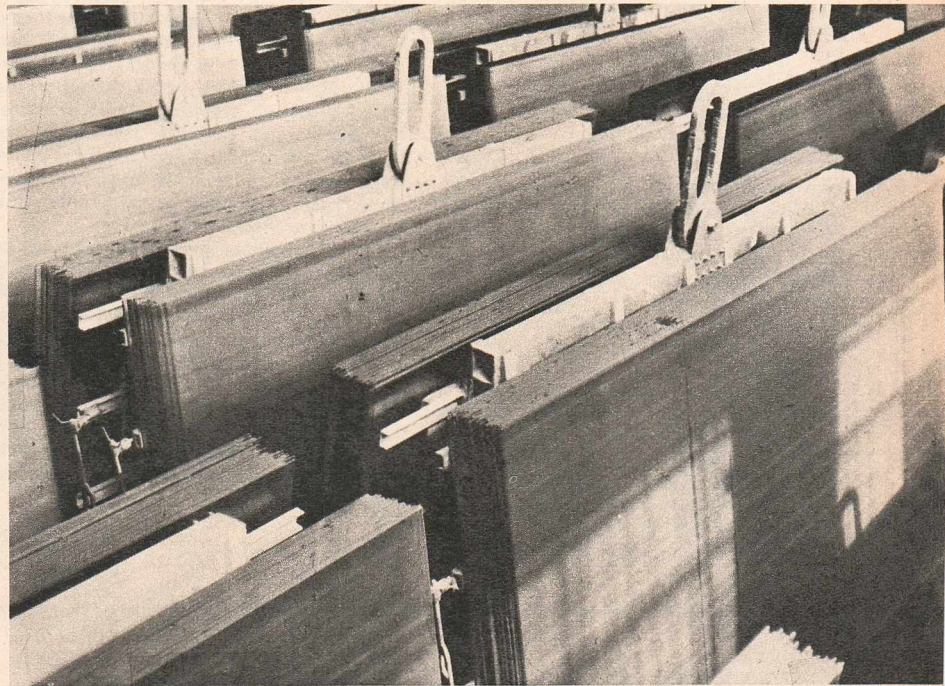
nouă, cu uși de sticlă la poartă și plopi tineri în lungul gardului. Cei care lucrează aici au fost pînă mai ieri viitori muncitori, ca și fabrica. Noi vrem să-i obișnuim pe oameni cu programul de lucru, oamenii nu sînt obișnuiți nici măcar cu sirena de masă. Vedeți dumneavoastră, Buzăul n-a avut pînă acum cîțiva ani industrie, nici măcar ideea asta n-a avut-o, era un oraș de negustori, cerealiști, zarzavagii, de toate, dar nu industrial. E o chestiune de durată să crești muncitori într-o fabrică tînără, altceva decît în cele unde există tradiție și disciplină. Să-i înveți cu mașina, să nu mai plece fără să anunțe chiar dacă l-a durut maseaua. Lîngă fabrică era o circiumă, La soldatul grăbit, la care omul, la 12, se ducea la un sprîit, numai unul. A fost demolată, în industrie nu se poate așa ceva. Să lași mașina în poartă ca pe un cal oarecare iar nu se poate. Se urmă mai e și exemplul personal al conducerii, al inginerilor. Unii ingineri mai tineri, cînd întîrzie, sînt întrebați de muncitori cît e ceasul, deși aceștia îi răsfață tot timpul cu «Să trăiești, tovarășe inginer». Disciplina, spune tovarășul Bageac, începe de sus în jos. Dar și aceasta este o chestiune de durată, muncitorul buzoian fiind în perioada de formare. Nu înseamnă că în timpul înzăpezirii n-a lucrat. Din dragoste pentru fabrică, cei prinși de nămeți la lucru au muncit 60 de ore în șir. Dealtfel, în afară de o (incă) lipsă de experiență, muncitorul buzoian se asemănă mult cu cel ploieștean și cu cel bucureștean, el este

destul de bun meseriaș, ager, cu multă voință, mai puțin însă meticulos. Buzăul deci nu și-a făcut numai o platformă industrială, el a trebuit să-și formeze și muncitori printr-o școlarizare permanentă. În afară de calificarea propriu-zisă la locul de muncă (32 lăcătuși, 36 operatori, 15 tîmplari, 15 electrocariști, 20 macaragii) se mai fac cursuri de specializare (Nu-i suficient că omul a terminat o școală profesională, el trebuie adaptat la specificul fabricii) și cursuri de perfecționare la care predau toți inginerii, inclusiv directorii. A admira o fabrică nouă pe dinafară e ca și cum ai privi un stejar așteptînd să pice din el mere. Fabrica de geamuri din Buzău produce geamuri trase, laminate, șlefuite, emailate, securizate și duplex. Acestea din urmă pentru parbrize, tot echipamentul la geamuri pentru Dacia 1300 fiind făcut aici. În afară de geamuri produce și oglinzi pentru toată mobila de export (în rîndul țării importatoare se numără U.R.S.S., Anglia, Austria, S.U.A., Libia, Australia, Cuba, Ceylon, Maroc, Canada etc.). Tot aici, ca produse noi, sînt termopanul (elimină tîmplăria, fiind bun izolant fonic și termic), cît și piesele presate de sticlă (izovit, pentru pereții interiori, cărămizi din sticlă de mare efect). O secție a fabricii mult solicitată și care urmează, firește, să fie extinsă este aceea de mobilier

urban. Dintre satisfacțiile fabricii reținem pe cele legate de realizarea echipamentelor de sticlă pentru noul Teatru Național, pentru magazinele «Stirex» din București și «Tomis» din Constanța, pentru Monteoru și hotelul «Pietroasele» din Buzău. Adevărate flori de sticlă răsădite de buzoieni în toată țara. Cît despre posesorii de «Dacii», e bine să afle și ei prin geamul cui privesc.

Ar mai fi de spus că un amestec de nisip, calcar, sodă, alabastru și feldspat, după ce ajunge în cuptor la o temperatură de 1 840°, capătă culoarea și moliciunea mierii. Tras sau nu, ceea ce știm noi că-nseamnă geamul arată mai degrabă ca o șosea nesfirșită de sticlă. Iar de aici încep manevrele cele mai fine de migălire a geamului sau a oglinzii cu o singură dorință, aceea de a produce ceva care să nu deformeze realitatea înconjurătoare sau, în cazul oglinzilor, propria-și realitate. Recunoaștem că e o sarcină grea de care toți cei de la fabrica de geamuri din Buzău caută să se achite astfel încît să nu ajungem noi, beneficiarii muncii lor, uitîndu-ne pe fereastră sau în oglindă, să punem imperfecțiunile deformatoare numai pe seama lor, ci și pe seama ochilor noștri.

Iulian NEACȘU

odihna la țară

— Vreți să vorbiți cu primarul din Smeeni? Păi iote-l, nea Bănică, ăl de duce nuș'ce sub braț!

Primarul, Ion Bănică, are, așa cum se cuvine, mîncione de la cămășă suflecate. Duce sub braț, ajutat de Nicu Ionescu, directorul căminului cultural și locțiitorul secretarului de partid al comunei, niște geamuri enorme pentru noua aripă a primăriei, de-acum gata ridicată. Zi de vară, parcă n-ar fi septembrie, deasupra cîmpului de floarea-soarelui aerul tremură, ulițele-s pustii, doar la bufet, alături de primărie, cîțiva bătrîni cu pălării negre-n cap beau un cinzec să mai treacă timpul.

Ion Bănică e scund, destul de zdravăn, ars de soare, iute. Se scuză, momentan n-are timp, trebuie să-i grăbească pe tîmplari și pe zidari, nu ș'ce fac dom'ne de întîrzie atîta, da'dacă vă grăbiți și nu vă deranjează, țineți-vă după mine, mă mai întrebați, vă mai răspund.

Constat că primăria, o dată renovată, va arăta bine de tot. Spațioasă, zugrăvită-n vernil. De ce vernil? Așa, vernil, o culoare proaspătă și mindră, sare-n ochi, să știe omul că acolo-s dregătorii comunei!

Peste drum, căminul cultural, și mai de parte, magazinul universal și dispensarul. Apoi, clădirea școlii generale și profesionale

● FLACĂRA — MARTOR OCULAR ●

Trecem pe lângă o moară cu palete, cu care de boi așteptându-și sacii. Colegul Liviu Timbus este impresionat: uite, zice, se mai păstrează, parcă, viața arhaică a satului.

Am fost și eu impresionat, dar nu trebuie uitat că la bază stau satele noi, cu tot ceea ce înseamnă asta.

Eugen SECELEANU

Acest om are dreptate.

Gheorghita Podosu recită acum din Argezi, și peste cîțiva ani va afla și de ce.

Așa arată casa în care primarul comunei Siriu ar vrea să locuiască șase cetățeni pe nume Podosu.

«la noi, ca la reșița; dar uzina e vie, lucrăm cu viață»

Mi-a plăcut mult această expresie a secretarului de partid al Complexului intercooperatist de creștere și îngrijire a porcilor Verguleasa, pentru plasticitatea sa, dar și pentru faptul că ea exprimă o mutație în gândirea și fapta oamenilor, o nouă dimensiune a simțului lor de răspundere, de bun augur pentru viitor. Firește, acest mod de a privi agricultura nu poate fi întîlnit, din motive obiective, decît în anumite sectoare ale agriculturii, mai puțin dependente de capriciile vremii și de caruselul anotimpurilor.

Am vizitat trei asemenea «uzine vii»: sus-menționatul complex, precum și fermele de vaci nr. 8 și 9 Verguleasa ale I.A.S. Buzău și am întîlnit pretutindeni aceeași grijă pentru precizie industrială, pentru ceea ce am putea numi fluxul tehnologic, deși în jurul nostru se auzeau mugete și gîițaturi, iar picioarele se afluiau în baligă și în nutrețuri combinate. Este vorba aici de un nivel de conștiință sporit, de o nouă mîndrie a muncii într-un sector atît de pretențios ca zootehnia și, în fine, de roadele acordului global, recent introdus. Căci un sistem judicios de retribuție — nu e un secret pentru nimeni — poate face minuni și, în același timp, poartă o considerabilă încărcătură etică.

În vechiul sistem se întîmpla uneori că primeau cam la fel cei care trudeau de se speteau și cei care «se menajau» — ne-au spus oamenii. Acum lucrurile s-au schimbat. Muncești, primești; nu muncești, nu primești.

— Am văzut un îngrijitor de porci căruia îi tremura mîna cînd a semnat primul stat de

plată după introducerea acordului global. Altul a chiuit, și-a dezvelit pieptul și și-a azvirlit căciula atît de departe de parcă ar fi aruncat discul pe stadionul de la München — ne spunea un tehnician de la complex.

Nici nu știu dacă și-a mai găsit căciula: nu se mai gădea la ea, ci la faptul că doar cu o lună înainte, în vechiul sistem, încasase 1 040 lei și acum luase 1 700!

Mai există un aspect. Acordul global a stimulat cimentarea colectivului. Omul se simte acum direct interesat în bunul mers al tuturor sectoarelor fermei sau complexului respectiv.

Vin tractoriștii la șeful de fermă și-l întrebă:

— Cum stăm cu laptele? A crescut producția sau bate pasul pe loc?

Vin mulgătorii și întrebă:

— Cum stăm cu baza furajeră?

Și oamenii tipă mai mult decît directorul dacă n-au furaje.

Altădată, dacă o oaie se desprindea dintr-o turmă și intra în cîmpul fermei, erau cazuri cînd putea să pască liniștită, nu o deranja nimeni. Acum, dacă o oaie se plimbă «pe sens interzis», orice muncitor de la fermă care o zărește o fugărește de-i ies ochii (expresia nu-mi aparține).

Sau, poate, pica un balot din camion și nu-l lua nimeni. Azi un asemenea fapt este de neconceput.

Altădată, spre sfîrșitul zilei de muncă, îngrijitorul se cam uita cu coada ochiului la ceas. Dar acum, și după înserat salariații se bulucesc la biroul șefului fermei și cer sus și tare:

— Să luăm finul de lucernă, că vine ploaia!

În comuna Nehoiu (județul Buzău) se spun (și se respectă) următoarele cuvinte: «Dacă-i bal, bal să fie!»

Bună stare de spirit! După fericita expresie a unui muncitor: «Acum, cei din producție se duc la cei de pe scaun, ca să tragă de ei».

Firește, nu numai sistemul de retribuție, oricît de perfecționat ar fi, explică totul: omul, în societatea socialistă, nu a fost, nu este și nu va fi niciodată un automat care semnează un stat de salariu. Dar ar fi să închidem ochii în fața realității dacă am ignora eficiența acestei pîrghii economice denumite acord global, care dinamizează energii, întărește disciplina în muncă și leagă mai virtuos pe muncitor de unitatea agricolă respectivă.

Așadar, acordul global facilitează procesul de stabilizare a mîinii de lucru, care — în zootehnie poate mai mult ca în orice alt sector al agriculturii — joacă un rol de prim ordin în asigurarea unor randamente ridicate. Un alt argument în favoarea acestei stabilități îl vedem la intrarea fermei de vaci: un bloc, la roșu, cu apartamente de două camere, hol, baie, bucătărie, care va fi pus la dispoziția muncitorilor stabili.

— În trecutul nu prea îndepărtat aveam mulți pelerini — ne spune Maximilian Buga, șeful fermei 9. Foarte mulți veneau la noi în căutare de lucru, dar fără tragere de inimă. Parcă își spuneau: «mă duc, să iau de lucru, dar dă Doamne să nu găsec». Alții munceau cîstit, dar rămîneau cu gîndul la satul de unde au plecat. Abia așteptau să-și pună bani la CEC și se întorceau degrabă să-și facă o casuță la munte. Alții, dimpotrivă, priveau ferma ca o simplă haltă în drum spre oras. Mi-aduc aminte de Constantin Rotaru din Tăvălești. A stat cît a stat la noi și apoi a dispărut. L-am întîlnit peste cîțiva timp în Buzău; monta niște linii electrice. «Sînt electrician calificat — mi-a spus el, mîndru. Vreți să vă arăt țidula?» E adevărat, nu-i nimic rău în dorința de a deveni muncitor calificat. Dar credeți că

munca noastră nu e importantă, nu e utilă, nu e calificată? La noi conștientizarea capătă o importanță deosebită. Omul trebuie să cunoască grupa de vaci, să știe cînd îi vin căldurile, altfel îi fată vaca o dată la doi ani. Și tot el trebuie să dea vițelului lapte numai de la mama lui. Dar dincolo de fiziologie, se mai creează și obișnuința. Vaca are reflexe condiționate. Ea se obișnuiește cu un îngrijitor, nu acceptă pe orice nou-venit și se răzbună nedînd lapte... Or, îngrijitorii de schimb, cum îi numim noi pe muncitorii călători, nu mai știu rosturile. Iar zootehnia este ca focul viu, foc nestins.

«Corul pelerinilor» are deci virtuți doar la operă; în zootehnie el este nefast. Iată de ce vorbea cu atîta însuflețire Maximilian Buga despre procesul de stabilizare a mîinii de lucru la fermele 8 și 9. Aceași tendință îmbucurătoare și la complexul intercooperatist.

Iată doar cîteva aspecte surprinse la cele trei unități vizitate. Nu la toate am putut discuta cu conducerea și e bine că a fost așa. Căci conducerea era plecată. Nu la bal, ci la treabă, deși era sîmbătă după-amiază: directorul fermei 8 căuta fin la Vintilă Vodă, directorul complexului porcine se duse să parlamenteze cu cei de la Fabrica de nutrețuri combinate Urleasca («sînt probleme, tovarășe»), iar tehnologul șef alerga după porci la C.A.P. Bălăceanu.

Mă gîndesc la directorii absenți, mă gîndesc la muncitorii și tehnicienii cu care am stat de vorbă, la arșiță și la praf, la tenacitatea și mîndria care se citeșc în ochii oamenilor («noi sîntem industria județului, în agricultură») și înțeleg parcă altfel remarcă unuia din ei:

— La noi, tovarășe, toiul este mereu.

Lionel NIȚESCU

și totuși moare drăgaica

Aflăm că fotoreportajul nostru Moare Drăgaica publicat în numărul 28 din 7 iulie, a nemulțumit cîteva din autoritățile buzoiene. Faptul ni se pare de două ori surprinzător. Întîi pentru că vestea n-o aflăm, cum ar fi fost firesc, dintr-o scrisoare adresată redacției, ci de la colegii care au realizat grupajul din aceste pagini. În al doilea rînd, pentru fragilitatea motivelor invocate. Căci ce ni se reproșează de fapt? Că nu am surprins în materialul cu pricina și aspecte pozitive din viața Buzăului (progresul înregistrat pe plan economico-administrativ, noul ritm de viață etc.) și mai ales că nu am subliniat mai buna organizare a Drăgăiciei 1973 în comparație cu alți ani, faptul că s-au pavat, canalizat și iluminat străzile care duc spre locul de desfășurare a Drăgăiciei, eforturile depuse de forurile locale pentru organizarea a numeroase manifestări culturale în timpul tîrgului «Drăgaica 1973».

Răspunsul nostru firesc, singurul valabil, este următorul: deși toate acestea sînt realități evidente și îmbucurătoare, nu am surprins în materialul incriminat aspecte pozitive de natură economico-administrativă privitoare la orașul Buzău pentru simplul motiv că nu acesta era obiectivul urmărit de materialul nostru. Tot din același motiv nu am amintit despre lucrările de pavat, canalizat și iluminat. În ceea ce privește Drăgaica propriu-zisă, nu am făcut comparația cu situațiile din anii trecuți pentru că felul în care s-a desfășurat ea în acest an a dovedit continua și accentuată degradare a sărbătorii populare și a tuturor obiceiurilor care țin de Drăgaică. Acesta a fost de fapt și singurul aspect asupra căruia ne-am propus să ne oprim în materialul Moare Drăgaica.

Și din acest punct de vedere, fotografiile publicate în revistă, cele pe care le deținem în fototecă, tot ceea ce am văzut în ziua de 17 iunie la «Drăgaica 1973» nu pot duce decît la o singură concluzie: cea exprimată și în fotoreportajul nostru din 7 iulie. Moare Drăgaica.

Dorin TUDORAN

expresiile înghesuiei

Intendentul Pieței Progresul (din Șoseaua Giurgiului) se numește Radu Simion. Iată pentru început răspunsurile la câteva întrebări puse:

- Ce loc ocupă în viața dumneavoastră personală Piața Progresul?
- În viața mea, un loc foarte mare, echivalent cu o încurajare în muncă. În viața oamenilor de aici — mulți cit un oraș — ea ocupă un loc foarte mic. Este mult prea mică.
- Ați avut azi cartofi. Ce cantitate s-a vândut?
- 14 000 de kilograme prin comerțul socialist. Particularii, circa 2 000 de kilograme. Față de cerențe puțin, foarte puțin.
- Aici, în piață, auziți expresia: «Dă-mi banii și sacoșa» sau nu?
- Nu, aici aud doar expresiile înghesuiei.

Nu ne-am propus să definim piața și nici să-i scoatem în evidență rolul în viața fiecăruia dintre noi. Lucrurile sînt clare. Nu de puține ori secretarul general al partidului vizitează piețele, și consecințele se văd. Piețele sînt mai bine organizate, produse se găesc, mercurialul se stabilește și respectă. Pentru Șoseaua Giurgiului o singură piață înseamnă însă extrem de puțin și cea existentă este mică și demodată. Lumea dorește o piață mare, modernă și primăria sectorului V trebuie s-o ajute. Acesta este lucrul esențial pentru Șoseaua Giurgiului și pentru alte cartiere noi.

Eugen SECELEANU

Particularii au marfă.

reporterii noștri în cinci din piețele capitalei

na, îți dau de la mine,
ce mare lucru, na!

Există atîta culoare în piață, încît, odată aflat în ea, fără să vrei te simți mai sănătos. Toamna, mai ales... Sîmbătă, încă de la intrarea în Piața Titan II (desigur, o piață mai mare decît Titan I în aritmetica atît de specială a comerțului), frumoase reclame însoțite de desene explicative (roșii, ardei, gogoșari, struguri, mere etc.) îți întîmpinau privirile cu multă bărbăție: *Vitalitate, Energie,*

Putere de muncă! *Fruitele izvor de vitamine și calorii!* *Roșiile, principala sursă de vitamina C, Ardeiul bogat în vitaminele B₁, C și PP ș.a.* Alături de tovarășul Mihai Bălan care vreme de 31 de ani a fost turnător la «23 August», iar acum, deși pensionat de boală, se îngrijește de curățenia sectorului, Piața Titan II (Miniș, cum i se spune aici) iese din necunoscut. Șeful pieței, Constantin Nicolae,

Peste cîteva minute oamenii vor avea ceea ce căutau: cartofi.

ține de fapt locul unui tovarăș, aceasta însă nu-l împiedică să ne declare că nu i se pare nici lui normal să ai doar trei piețe mici într-un asemenea cartier, deși multe femei fac piața în oraș, pe lângă servicii, «local, aici fiind casnicele noastre care stau în jurul piețelor». Ne mai spune că piața e bine aprovizionată, deși azi, sîmbătă 22.09.1973, au cam lipsit vinetele, conopida, fasolea uscată, țelina, usturoiul, morcovii... În ceea ce privește faptul că particularii vînd kilogramul de morcovi în loc de 1,75 cu 4 lei nu are altceva de spus decît că «știți cum sînt, ei ascund prețul și vînd pe sub mînă». Aveam să vedem însă că a crede că se vinde doar pe sub mînă e cît o necredință. Se vinde pe sub teighea, ăsta-i adevărul, acolo țîn particularii marfa, deasupra, pe teighea, zac ciurucurile la prețurile de stat maximale. Prinși cu mîna dedesubt, speculanții cîntă în cor că sacii sînt aduși de ei ca să le facă o surpriză frumoasă surorilor, fraților, cumnaților și cumnatelelor din București. Matei Octavian, un bărbat în putere, cu cîteva kile de fasole de Arad în față, minte de stînge, dar asta cînd nu înțelege despre ce este vorba. Pretinde că muncește cu sapa în C.A.P., că este și salariat (nu vrea să spună unde, pentru că nu știe), iar acum l-a schimbat pe frate-său la vînzare. Prețul? ăă... și împreună cu el ăăiesc destui în piața asta sub privirile taxatoarei Vlăsceanu Melania care, uitînd pentru ce primește salariu, susține că nu poate face aproape nimic împotriva speculanților pentru că este... femeie și-i e frică. Rupe totuși în prezența noastră un preț de roșii (2 lei) pus peste o grămadă de ardei grași (preț oficial 1,50). Gospodina Zamfir Eugenia are chiar impresia, după mai multe discuții purtate cu șefii pieței, că aceștia nu vor să pună prețurile la particulari, că, mai mult, tovarășe de aici, din piață, i-ar fi spus că nici nu le cunoaște. Un afiș cu prețurile este cam rupt, producătorii mai că nu-și sfîșie onorata clientelă. Două conopide, singurele dealtfel în piață la ora aceea, ating prețul de 9 lei. Nicolescu Cristina este de-a dreptul indignată: «Ne gîndim și la dumneavoastră, că muncii ca și noi, dar chiar așa, să ne luați pielea de pe noi, nu sînt de acord». Vînzătorul Crăciun Marian era la un moment dat un vînzător foarte important. Pînă la el se ajungea cu greu.

Coadă era mare, pepenii plac și celor din Titan. După ce încercase să ia 0,70 lei mai mult unui cetățean, fusese deci prins cu mîna în buzunarul altuia, se considera insultat și mai că nu arunca restul convenit în fața clientului, stăpinul nostru. E drept, sînt vînzători puțini, au dreptate tovarășii Godina Luca, șeful Gostatului, și Avram Ion șeful unității 211, cînd își arată necazul de : nu avea oameni (printre altele, ca să fii vînzător la aprozar trebuie să depui o garanție de 20 000 lei!), dar nici chiar așa, să lași piața de la 10,30 la 16 pe mîna particularilor nu se poate. Are și piața un ceva al ei și tocmai asta trebuie înțeles de către cei ce vor să muncească în ea, să-l înțeleagă cum i înțeleg de exemplu producătorii, unul dintre ei din Dudești, chiar prea bine: «Vai de mine, dacă aș lăsa marfa în soare s-ar ofi ca la aprozar, unde nu vrea să muncească să lucreze, și dacă nu vinzi, nu faci bani!» Recunoaștem desigur că e dificil să mînuiești 6 tone de marfă pe zi, să faci curățenie, să mînuiești, dar toate acestea pînă la urmă nu au nici un fel de importanță, dacă nu faci ceea ce trebuie să faci cu adevărat; să vinzi marfă bună clienților cînd vin ei să cumpere, nu cînd vrei tu. Dar dacă ții închis atîta timp, indiferent de cîte motive poți invoca, nu se poate spune că ești potrivit să faci comerț. Ce să mai vorbim de ziua de sîmbătă, zi în care, vorba gospodinei Spînu Ileana, «vii la prînz de la serviciu și trebuie să aștepti pînă la patru să se deschisă aprozarul ca să poți cumpăra o ceapă sau un cartof». Șefii zic că nu-i așa, dar după ce am văzut trei pepeni stricați păstrați pe teighea pentru un cetățean care are un porc, mă îndoiesc. Totuși nu se poate spune că nu se cumpără în Piața Titan II, am fi fost nedrepti sau rău intenționați să nu fi văzut și lucrurile bune din această piață prea mică pentru un cartier, cum îl arată și numele, Titan. Unii cred că s-ar putea face o piață mare pentru Titan și Pantelimon, unde a fost fabrica de ciment și e și o hală mare, o gară, tramvaie... E o idee, nu știm cît de bună, oricum, trebuie făcut ceva, altfel unii tovarășii vor rămîne cu impresia că există piață în Titan, cum există piață și în dicționar.

Julian NEACȘU

oricum, piața amzei
nu este romarta

Venind din Piața Galați în Amzei și nimerind împreună cu fotoreportera într-o oră de plin răsfaț legumicol, mi-am zis că ar fi urît din partea mea să numesc această piață o vedetă. Chiar dacă se știe că pe aici pot fi văzute cu sacoșa în mînă unele vedete-vedete, Constantin Codrescu, să zicem. Desigur, orice bucureștean cît de cît cu picioarele pe pămînt a auzit de faima pieței,

aceea de a mulțumi și spiritele cele mai cîrcotașe. Ce mai, se găesc de toate aici, chiar și ridichile se îngrămădeau, în acest anotimp în mai multe sorturi și culori. Dar nu despre ridichi vreau să fie vorba acum, nici măcar despre salatele verzi. la concurență de diametru cu verzele, nici despre roșiile fără probleme (în timp ce, la aceeași oră, în Piața Galați se aflau, rătăcite și pipernicite, doar

● ANCHETĂ — FLACĂRA ●

de două tarabe). M-am hotărât să scriu totuși despre vedetism, nu înainte de a-l lăsa pe responsabilul de la Amzei, Vasile Nițuleasa, să înțeleagă că noi, cei de la Flacăra, avem ochii pentru estetica locului, pentru platformele curate (se spală în fiecare noapte) și pentru lămpile care atârnă de copertine. Și, mai ales, nu înainte de a băga de seamă gestul unei distinse doamne care, deși a văzut că prețul unui kilogram de morcovi este un leu, că toți reprezentanții sînt foarte sănătoși, a preferat să ia contra aceleiași sume numai două bucăți care, evident, nu atingeau kilogramul dar care, tot atât de evident, erau aleși absolut după pofta inimii sale.

— Tovarășe Nițuleasa, de ce credeți că i-a mers vestea Amzei dumneavoastră de a fi o piață foarte bună, dar și scumpă?

— Prețurile sînt aceleași, nu sînt mai piperate, dar la noi se vinde la limită. Ce vreau să spun, aici, în general, se cumpără mult, oamenii nu vin de departe, uneori își încarcă mașinile, nu rămîne marfă, producătorul nu este cuprins de panică sau nerăbdare și atunci nu scade prețurile, nu dă zarzavatul pe ce-o fi, doar să scape de el.

— Credeți că este singura explicație?
— Și oamenii sînt de vină. Vin cumpărători mai cu dare de mîină, pentru care nu contează foarte mult un leu sau doi în plus. Ei îl oferă în schimbul privilegiului de a-și alege ardei cu ardei, fir cu fir. Uneori, cînd

intervin, mă și apostrofează: «Ce te bagi, sînt banii mei!»

În timpul cît am stat noi acolo, încurajați de astfel de clienți care nu se uitau la cițiva lei, Eugenia Țene, din Băleni Sîrbi, vindea gogoșarii cu 4,50 în loc de 3,80, Lisandru Tatu (Grădinari) ajusta și el sumele, iar Maria Dumitru (tot din Băleni) renunțase să-și mai afișeze prețurile la vedere, cum scrie în regulament. Au primit amenzile corespunzătoare, dar mă întreb: ce se poate face pentru «a nu strica prețul la Amzei»? Înainte de a aștepta ca producătorii să renunțe la avansurile venite din partea unor clienți poate prea largi la punga în văzul lumii, n-ar fi rău să strecurăm ideea că este mai omenește, mai frumos și mai drept să ne purtăm într-o piață altfel decît la Romarta. S-ar putea spune că, la urma urmelor, este dreptul nostru să ne alegem, pe bani muncii, și nuanța puloverului, una din cincizeci, și mărimea verzei, aia din dreapta sus, nu aialtă, cu frunze mai crețe. Așa și este de fapt. Dar ce ne facem dacă în Amzei de fapt toate verzele sînt cam la fel, arătoase, și roșiile, și strugurii, ca să nu mai vorbim de ardeii grași, verzi sau roșii? De ce să apelăm, sfidător dar inutil, la «e banul meu, fac ce vreau!»?

Magda MIHĂILESCU

Vorba lui Vasile Nițuleasa, responsabilul de la Piața Amzei: «Și oamenii sînt de vină, domn'le!»

«este de toate!»

— la gogoșarii, ia roșiile, ia ardeiașii!... Orice s-ar spune, Oborul e tonic. Culoare, fond sonor adecvat, lume, lume. E și mai tonic în zilele cînd teighelele gem de fructe și legume de sezon, cînd e un du-te-vino neîncetat, cînd contempli admirativ sacosele supraîncărcate ale gospodinelor, gata-gata să cedeze presiunii ardeilor grași, a gogonelelor, vinetelor, roșiilor cît pumnul. În dimineața, aleasă absolut la întimplare, în care ne-am propus să constatăm felul cum decurge aprovizionarea populației în piața sus-amintită, Oborul și-a justificat pe deplin faima. Afirm aceasta în cunoștință de cauză, înarmat fiind cu exigențele gospodarului adevărat, pe care nu-l poți duce cu trei fire de morcovi și-o grămăjoară de roșii, bune cel mult pentru bulion. («Du-te, mi s-a spus

acasă, vezi de găsești gogonele, cartofi, gogoșari, și să fie a-nțila, nu deșeurii!...»)

Am luat piața de la un capăt la altul. Mai întii sectorul de stat (Agrocoop și I.L.F.), apoi cel țărănesc. Peste tot, aceeași abundență și varietate. Pentru deplină edificare, l-am căutat pe administratorul pieței, Gheorghe Simniceanu. Cum era și normal, l-am găsit cu oarecare dificultate («e pe platou!», «acu' un minut era la autoservire», «e p'acilea, ia vedeți la carne!»). Facem un tur împreună, în care timp îmi servește cifre. «Pînă în momentul acesta (n.n. — era ora 9 dimineața, în ziua de 22 septembrie) au intrat în piață 600 kg fasole uscată, 8 500 kg ardei grași, 4 500 kg vinete, 9 000 kg roșii, 2 800 kg castraveți, 20 000 kg pepeni verzi, 2 600 kg fasole verde, salată — 700 bucăți, apoi

spanac — 700 kg, morcovi — 3 200 kg, și asta numai pe piața liberă, la țărani, și numai pînă în acest moment, sînt apoi strugurii, perele și merele, după aceea sectorul de stat, să vă mai dau cifre?» Eu însă rețin că în ziua respectivă, în piața Obor se găseau de toate, notînd totuși că n-ar strica mai mulți cartofi, nu de altceva, dar să nu se mai formeze cozi pe patru rînduri.

«E chestie de livrare ritmică a mărfii», îmi explică administratorul, și lucrul este valabil și pentru puii de Crevedia («ce pui, găini în toată legea, iote ce dolo fani sînt!») — comentariu absolut justificat al vînzătorului, tocmai în acel moment descărcați din camioane și vînduți pe loc. Așa-i. Dacă s-ar găsi în tot cursul zilei, n-ar fi înghesuială. Numai că, pînă în momentul de față, piața fără înghesuială eu n-am văzut, deși ideea de a găsi în orice moment marfa dorită, «fără coadă, deci fără timp pierdut, nervi» etc., nu poate decît să ne seducă. Pînă una alta, să apreciem buna aprovizionare a Oborului, care nu este o piață oarecare, ci prima piață (ca mărime) a Bucureștiului și a țării. Deci o poziție care obligă.

Automobilistul în trecere prin Capitală dă și prin Obor să vadă, să compare și, evident, să cumpere, fiindcă la el, la Covasna, roșiile sau vinetele se coc mai greu și n-au același gust. La fel străinii sînt și ei atrași de renumele Oborului și nu constituie nici o surpriză să vezi un «Mercedes» staționînd cu portbagajul deschis în apropierea unor movile de varză, pepeni verzi, ardei etc., aduși de cu noaptea din Popești-Leordeni, Scarioasta și chiar mai de departe...

Așadar:

— la gogoșarii, ia roșiile, ia ardeiașii!... În această toamnă a belșugului, constatat nu numai pe cîmp, ci, așa cum se cuvine, pe tarabele Oborului. Vorba lui nea Stănică, vînzător pe platou:
— Este de toate!

Mihai HETCO

**cînd e vînzare, e;
cînd nu, nu!**

Cînd nu lipsește nimic, în toamne ca aceasta de acum, Piața Moșilor se află foarte aproape de Piața Unirii, marea ei concurență, și chiar de piețele Galați, Amzei, Mihai Eminescu sau Obor. Sîmbăta trecută, spre prînz, în ciuda socotelilor de-acasă, Maria Musat din Jilava era de părere că nu va pleca mai devreme de șapte-opt seara. «S-au înmulțit piețele. Clienți puțini.» Elisabeta Gheorghe din Ferentari, dimpotrivă, crede că «piețele sînt cîte trebuie, dar lumea nu mai dă banii pe legume». Moș Petre din Colibași zice: «E marfă la aprozar. Ieri n-a fost și, cum e acuma, eram în drum spre casă».

— N-au fost cartofi, răspunde Constantin Mihale, gestionarul I.L.F. Am dat telefoane la depozit. N-au fost mașini. Marfă e destulă și toamna asta o să fie din ce în ce mai multă. Și de mai bună calitate. Sistemul de aprovizionare a rămas însă de pe timpul cînd nu era. Legumele se adună mai întii la depozit. Abia după aceea pleacă spre piețe. Cheltuielile inutile, pierdere de timp, produsele se degradează, oamenii sînt nemulțumiți fiindcă n-au marfă în tot timpul zilei. Dacă s-ar descărca direct în piețe, nu s-ar mai văita nimeni de lipsa mijloacelor de transport.

— De cine depinde asta?

— De șeful serviciului comercial din I.L.F. (Întreprinderea de legume și fructe).

Petre Olteanu, pensionar (Grivița roșie) povestește: «Vin în fiecare zi. Piață bună. Mică, dar cu de toate. Anul ăsta mai ales. Într-o zi: coadă mare. Numai femei. Se dau pui de o zi, îmi răspunde una-naltă. Întreb. Zic: or crește din ăia mari. Da cum? Și iau. Ce vād? Se fac mari. Niște găinușe; sălbatic. cred. Se băț toată ziua. Le cumpăr varză. Altfel fac tărăboi».

Piața e într-adevăr micuță; dar, cum afirmă Petre Olteanu, cu de toate. Maria Stamate, muncitoare la I.A.M.B., ca și Florica Costea, salariată la M.I.U., știu că, de pildă, Piața Obor sau Piața Unirii sînt mai bine aprovizionate, mai variat, dar s-au obișnuit în «Moșilor». La rîndul lor, țărani din Colibași, Buda sau Dobroiești și-ar putea desface

Probabil, găina a fost adusă să recunoască: «Da, eu am făcut ouăle!»

«Borș special». De ce? E bun.

În apropierea pieței am tras o planetă din care am aflat că voi trăi 96 de ani și voi avea și necazuri. Papagalul nu știa însă cînd se vor mări dimensiunile Pieței Progresul.

produsele în piețe mai aglomerate sau mai aproape de casă; dar, la fel ca și clienții lor, obișnuința îi aduce aici în fiecare dimineață.

În regiune, anul acesta a fost pentru legume cum nu se poate mai favorabil. O vedește piața. Roșii mari, varză, conopidă, cartofi etc. Lipsesc vinetele. Anul trecut au venit gîndacii de Colorado. Anul ăsta au venit din nou, dar n-au mai găsit vinete. Nu s-au mai pus. În Teleorman au fost întrebunțate niște substanțe care au dat rezultate, dar teleormănenii se duc în alte piețe. Lipsesc și castraveții. Îi ia industria. Oțetul l-au luat oamenii. Nu mai e, dar o să fie, mă asigură Pasa Serbănescu de pe Șoseaua Giurgiului, la fel a fost și anul trecut. Poate la anul...» Și totuși depinde de piață. Ioana Grigorescu a fost plecată la Paris. Cînd s-a întors a vrut să le pregătească copiii găluște. N-a găsit prune. I s-a zis că nu există prune în general, dar în Obor erau o mulțime. Depinde și de zile. Țărani cunosc zilele de leafă. Depinde și de vreme, dar nu prea mult. Producătorii știu totul despre clienții lor. Știu și cei de la I.L.F., dar ei depind de ei înșiși și nu e ușor. Chiar dacă, cum zice vînzătoarea Leonica Cojocar, «așa e lumea: oricît ar avea, vrea și mai mult».

Nicolae CRISTACHE

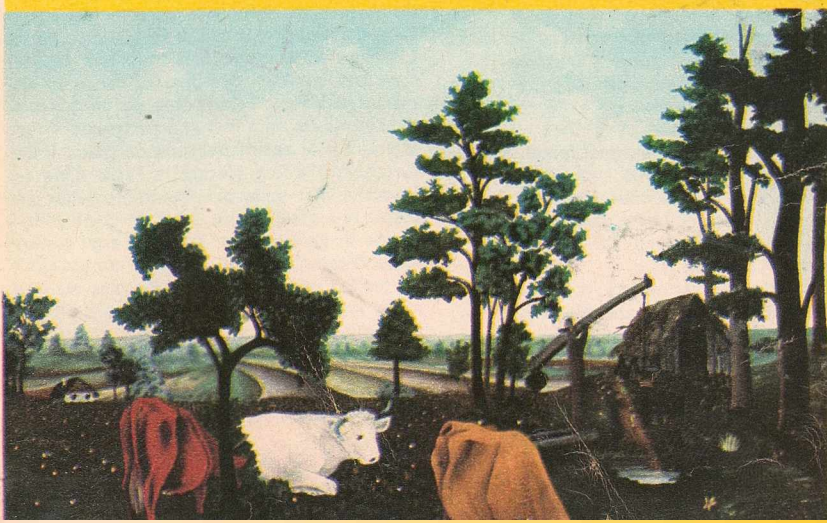
În apropierea Pieței Progresul, lumea cumpără mălai. Spațiu comercial, se vede, insuficient.

VECENAJ IVAN:
„Toamnă cu cartofi“

KOVACICI MIJO:
„Vaci pe cîmp“

naivii sînt fericiți

Cînd unii căutau armonia în legile contrastelor simultane, încercînd să salveze pictura, cînd alții complotau în ateliere împotriva formelor concepute ca simple copii după natură, cînd academismul agoniza și pompiersmul suimba maiestuos și infatuat (Salvador Dali nu se născuse încă să-l apere!), cînd secolul acesta se năștea chinuit, bombardat de idei și teorii care aveau să-i schimbe radical fața artistică, legenda povestește că Rousseau-Vameșul i-ar fi spus lui Picasso: «Noi doi sîntem cei mai buni pictori ai epocii: tu în stil egip-

tean, eu în cel modern» (!). Iată o mică propoziție care a creat un mit. Niciodată niște cuvinte rostite cu atîta sinceritate și încredere n-au forțat porțile artei, cucerind pentru naivi un loc în senatul picturii, printre atîtea stiluri.

Prețuiți de circiumari și băcani, căutați de gospodine care le atîrnau tablourile în sufragerii modeste, stimați mai apoi de cunoscătorii rafinați ai artei, naivii au trecut prin acest secol în flancurile îndepărtate ale avangardei reprezentînd fără să știe polul opus al unei lupte contradictorii: pe cînd

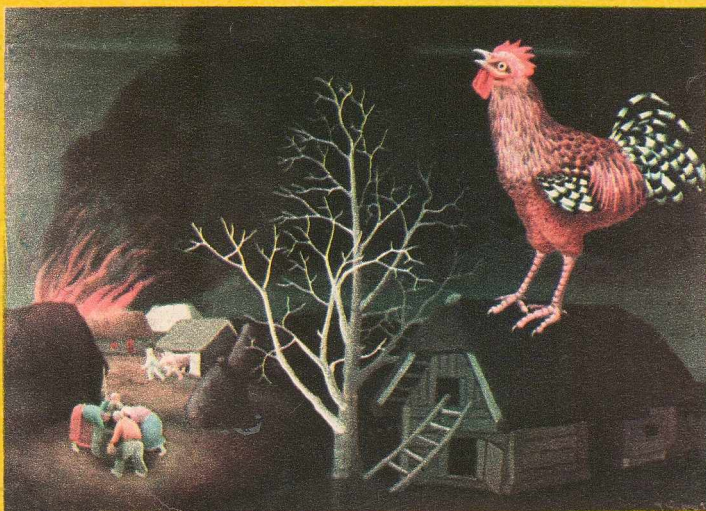

angarda, îmbibată de repulsie față de tradiție și de repetarea mimetică a realității, căuta un limbaj în afara acesteia, pictorii și scriitorii își întemeiau în pașnice duminici regale și în realitatea imediată. Fără complexe, ei își propuneau un unic și simplu limbaj: să vorbească despre lume. Lumea pentru ei era o curte cu găini și vaci, o stradă, cocoșul de pe gardul vecinului, un bășchet de stradă, o trăsură cu nuntași sau o defilație militară într-o zi de târg. Naivii au intrat în artă pe tăcute, aducând cu ei doar sentimente: sinceritate și ingenuitate, dar și o anumită marile ambiții ale creatorului, dorința de a descoperi fețele necunoscute ale lumii. Naivii sînt fericiți în curtea și pe strada lor.

Cînd secolul și-a dat seama cu adevărat de prezența lor, ei aveau de-acum un papă — pe genialul Vameș — și confreriile lor se ocupau pasnic farmecul naturii și lumea era de toate zilele, ignorînd spasmele și delirurile artei, care căuta în posibilitățile abstracte o nouă vitalizare a creației; ei aveau duminicile lor, cînd erau pictori, și pe zilele de lucru, cînd erau țîncari, zugravii, lăcătușii, gospodarii sau funcționarii. Filozofii culturii s-au întrebat de ce se vede vin, i-au comparat, nu fără uimire, cu primitivii picturii și studiînd acest fenomen — care nu li se părea a fi exclusiv de ordin artistic, ci și social — au descoperit că ei nu sînt decît niște victime ale unei civilizații care, trezindu-se prea tîrziu, nu mai avea la îndemînă decît doi dascăli: sufletul și natura.

Dar ce importanță mai are acum acuzația că ei n-au studiat legile proporțiilor și ale compoziției, că ignoră exactitatea anatomică și canoanele perspectivei? Ei intră în imperiul artei cu o fantezie lipsită de constrîngerii și prejudecăți, pentru că ei nu sînt obsedați de logica imposibilului. Ei caută să deauna o situație umană, simplă și obișnuită. Ei sînt fermecători prin inocența lor, prin marea lor libertate de a interpreta viața, timpul și situația omului. Și astfel, fără să-și dea seama, conduși doar de dorința de aspirație universală spre frumos, ei transformă viața într-o poveste.

Cornel BOZBICI

IVAN POPEC:

„Porumbiște“

IVAN GENERALICI:

„Cocoș pe acoperiș“

ALBINA KUDELJNIAK:

„Alergări“

Băieții nu sînt «cavaleri» pentru că «nu mai este la modă». Nu mai este la modă să aduci flori unei fete, nu mai este la modă să-i adresezi înțîietate cînd intri în clasă sau la un spectacol, nu mai e la modă...

Fetele și ele sînt destul de vinovate pentru că intervine din nou acest «nu mai e la modă». Din cauza aceasta nu mai sîntem noi înșine.

Sper însă că vom reuși totuși să trecem peste acest «e la modă» sau «nu mai e la modă», «peste celelalte deficiențe», să rămînem așa cum sîntem într-adevăr. Să scriu și despre artă.

Cred că majoritatea tinerilor care nu iubesc muzica simfonică nu o iubesc pentru că nu o cunosc. Și asta se întîmplă și cu teatrul, pictura și celelalte arte. Și pentru asta cred că este necesar pe lîngă strădaniile noastre să avem și sprijinul celor mai mari...

Lupșa Rodica Antonia
— 16 ani —

Iubesc dragostea ca noțiune, sînt întru totul pentru ea în viață și sînt de părere că poate face mari minuni. Dar, fără a lua în considerație rolul ei în societate, sînt de părere că este cel mai nobil sentiment (vorbesc aici de dragoste sinceră, pură, despre care de altfel este normal să vorbească un adolescent).

Pentru mine personal, dragostea va fi cel mai mare eveniment, dar oare am dreptul să sper că nu voi avea parte de mari deziluzii, am dreptul să cred că la sentimentele mele se va răspunde în același fel?

Acum, de fapt, eu sînt în faza visurilor (dacă aș putea să consider că există mai multe faze, atunci aceasta ar fi cea incipientă). Poate că, avînd în vedere deziluziile, inevitabile, de mai tîrziu (dar unde n-avem deziluzii?), aceasta ar fi perioada cea mai frumoasă (sau spun asta doar din cauză că nu știu ce va fi după aceea). Totuși, cred că această dragoste nedefinită a mea se ridică deasupra sentimentului în sine, trivializat de mulți tineri. (E prea tare cuvîntul? Nu contest că mai există și dragoste frumoasă, pură, nobilă, dar personal n-am avut prilejul să remarc asemenea cazuri)

În fine, e prea delicat subiectul pentru a fi dezvoltat de unul ca mine.

Arta, după dragoste (sau, în ordine cronologică, înainte), este o mare binefacere pentru omenire. Spun în ordine cronologică pentru că mă refer la mine, la pasiunea mea pentru artă (bizar, nu?)

Cînd mă gîndesc la artă, îmi vine în primul rînd în minte muzica. Este atît de înălțătoare, atît de umană, plină de pasiune și avînt, de noblețe, uneori de melancolie genială sau dinamism, încît rămîn captivată de frumusețea ei și asta e încă puțin zis, pentru că de multe ori mă scoate din tristețe sau mă face să mă simt mai bună, mai aptă pentru viață.

Teodosiu Georgeta-Gabriela
— 16 ani și șapte luni —

Arta, după mine, ar trebui să fie inclusă, cîte o părticică, în fiecare din noi, o consider foarte necesară și cred că ar trebui să ne

EXTEMPORAL FLACĂRA

SUBIECTUL:

Dragoste și artă (II)

Răspund elevi de la Liceul
«C.A. Rosetti» din București

dezvățăm de ideea că arta o fac doar artiștii, absolvenții ai institutelor speciale. Arta trebuie făcută de toți dintre noi și ar trebui ca de la 3 ani să ni se pună în mîină o pensulă sau o bucată de lut. Și iar nu-mi place ideea că obiectele de artă trebuie să stea numai în muzeu (e vorba de cea plastică). Ar trebui inclusă în viața cotidiană. Gustul pentru frumos, de care atît se vorbește, se formează nu în muzee — acolo se cizelează — ci în familie. Dar de multe ori părinții sînt ocupați.

Cît despre muzică, teatru, film — sînt necesare. Eu întotdeauna mă deconectez cînd ascult «Nocturnele» lui Chopin. Ca să nu pomenesc de poezie, acest «lux necesar», pe care am ajuns s-o iubim atît. Dar cît de mult am iubi-o, nu merită s-o citești în tramvai, cum nu merită să mergi la concerte numai pentru că e la modă.

Cu dragostea e mai greu. Ne preocupă pe toți, dar puținii au curajul s-o spună. Pentru că mulți părinți nu prea înțeleg că avem 16 ani, iar mulți colegi nu consideră «demn» să fie niște sentimentali declarați. Deși toți aproape se gîndesc la o dragoste romantică. Și eu gîndesc la fel.

M-au bucurat mult întrebările. Începsem să cred că maturii nu prea sînt interesați în problemele sentimentale sau de altă natură ale puștilor. Ouf, de cîte ori n-am auzit de la ei fraza «Ce știi tu ce e aia dragoste?»

Munteanu Ana-Maria
— 16 ani jumătate —

Toate sentimentele sînt dominate de rațiune, iar obiectivul ia locul (în toate cazurile cu succes) subiectivului. Așadar, consider că ASTĂZI nu mai poate exista, în relațiile dintre fete și băieți, acest sentiment. El cere timp și noi nu avem. El cere răbdare și noi nu avem. El cere înțelegere din partea celor ce ne-au crescut și, în cele mai multe cazuri, nu avem.

AVEM NEVOIE DE ÎNGĂDUINȚĂ. De cele mai multe ori părinții înțeleg relațiile

dintre noi — care în fond sîntem niște COPII — într-un mod nu tocmai fericit.

VĂ ROG să nu mă considerați un copil în gîndire. Aș dori mult să fiu înțeleasă să nu trebuiască să mă ascund de teamă că voi avea de înfruntat un zîmbet ironic!

Cît despre artă vă pot spune că dacă înțelegem prin ea muzică, pictură și cărți, aflați că îmi place nespus de mult.

Șurlea Nicoleta
— 15 ani —

În momentul în care ni s-a pus întrebarea am înregistrat (fără a mă mira prea mult) reacțiile colegilor mei de clasă. Acestea au fost foarte diferite: a) unii s-au manifestat zgomotos, prin strigăte și aclamații mai mult sau mai puțin sonore; b) alții au căzut puțin pe gînduri (de fapt cei mai pușini) și pe fața lor au trecut niste umbre: poate amintiri, poate visuri neîmplinite, dorințe nespuse încă nimănui.

Poate că unii (și cred că majoritatea) au fost surprinși atunci de o vagă melancolie. De ce? Cunosc sau nu sensul acestui cuvînt, care, cred eu, se află pe buzele oamenilor din momentul în care animalul evoluat a început să raționeze.

Dragostea, în adevăratul sens al cuvîntului, cred eu că nu se reduce numai la actul fiziologic atît de necesar în natură, fără de care specii întregi de animale și, bineînțeles, oamenii n-ar mai evolua, ci prin «ceva» mai mult. Acest «ceva» cred că-l purtăm în noi însă din clipa în care am fost zămislîți. Omul prin excelență nu poate trăi fără dragoste. De fapt, țelul suprem al vieții unui om nu poate fi decît împlinirea idealurilor sale: o fericire din care elementele principale sînt familia cu tot ce o alcătuiește și realizarea deplină a eului fiecărui individ.

Iubirea, în adevăratul sens al cuvîntului, nu reușește să ne lege doar de anumiți indivizi. Prin iubire numai reușim să dăm tot ceea ce ființa noastră este capabilă. Dacă

n-ar exista iubirea, restul omenirii, natu și întreg universul ni s-ar părea fără sen unicul scop ar fi legat doar de propria noastră persoană.

După mine cel mai greu este să iubesc și dragostea ta să nu ți-o poți împărtăși de diferite motive. Abia atunci îți poți da seama de prețul dragostei, de adevăra energie pe care o pierzi în zadar, de bucuria care te macină și te face să plîngi din senin doar la auzul unei melodii sau poeziei al propriilor tale gînduri.

Deși subiectul «dragostei» nu a putut epuizat (nici nu se poate termina) mă voi apuca să scriu cîte ceva în legătură cu ceea ce cred eu despre «artă».

În momentul în care spun «artă» începe să cuprind cu mintea măcar o parte din mulțimea de sensuri pe care o are.

De fapt, fiecare dintre noi este un artist în felul lui. Arta, cred eu, nu se dezvoltă la prima vedere. Niciodată un individ nu poate spune că este artist doar fiindcă ceea ce face este considerat de alții artă.

Numai în momentul în care te simți indisolubil legat de o idee ce pe parcurs se va împlini, va erupe și va aduce la suprafață adevărate valori spirituale, valori care n-ar putea fi descoperite decît prin contribuția individului, numai atunci cred că poți spune că sufletul tău este al unui artist.

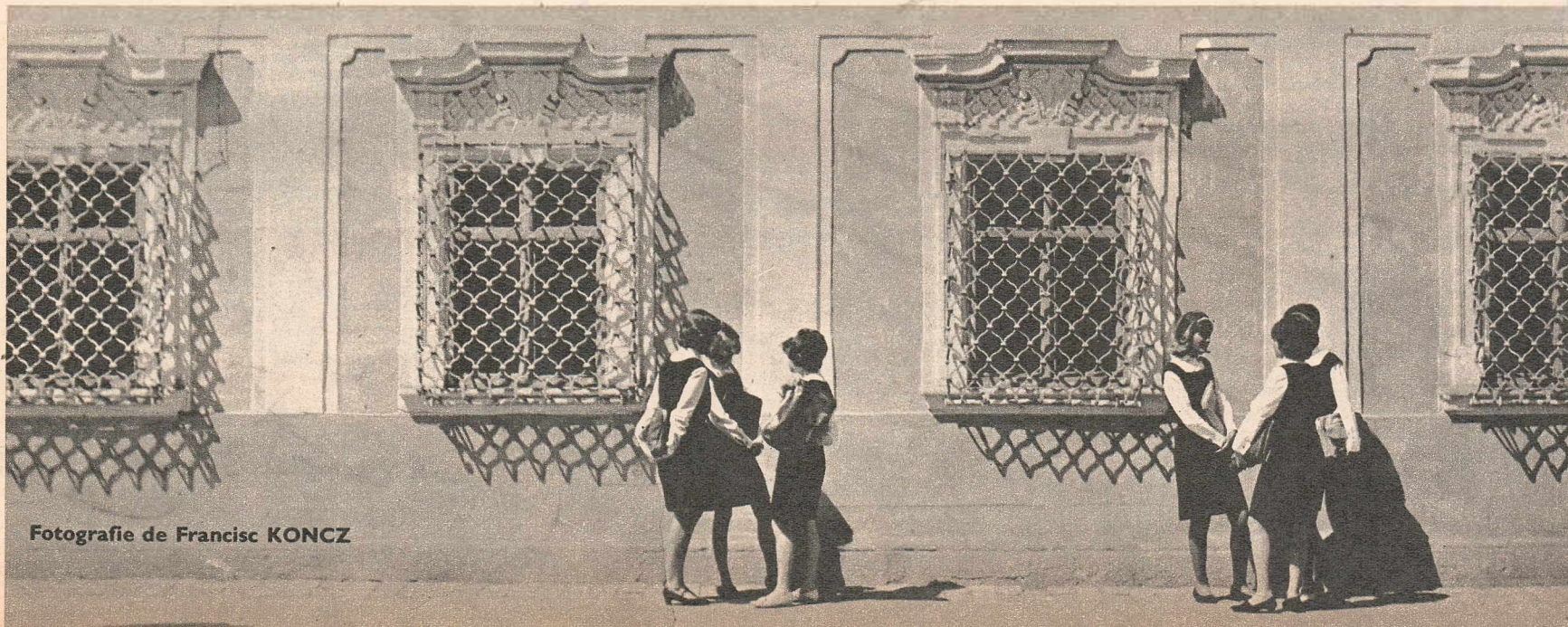
Dacă arta ar fi numai ceea ce reușesc ochii și mintea să înregistreze, atunci adevărate valori artistice ale omenirii n-ar putea fi descoperite. Mai întîi sufletul omului trebuie cercetat pentru a putea valorifica atîtul din fiecare dintre noi.

Popescu Cornelia-Daniel
— 16 ani —

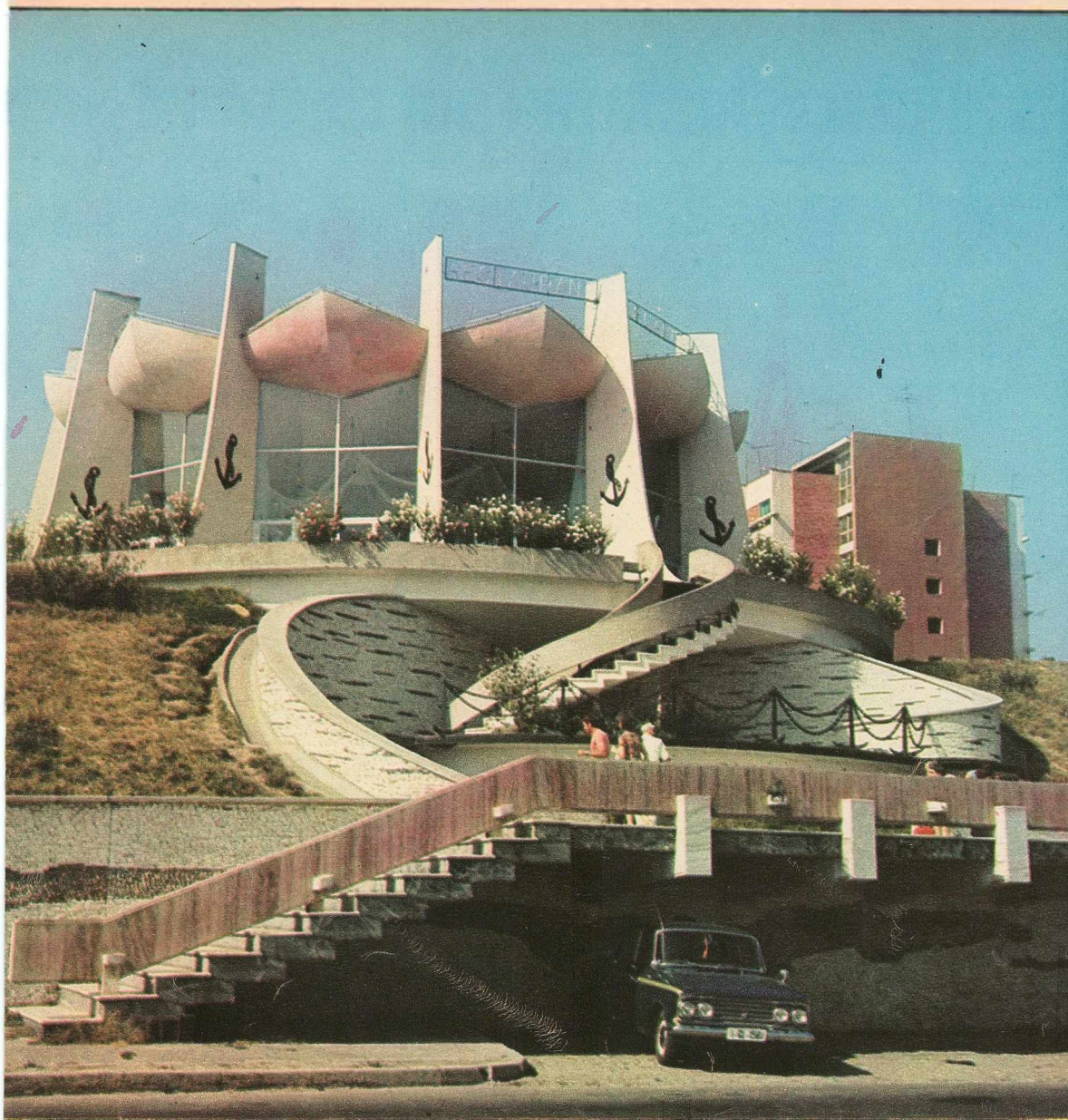
De multe ori părinții sînt în stare să distrugă iubiri adevărate. S-ar putea spune că dacă o părinte intervenind într-o dragoste îi desparte pe cei doi înseamnă că aceștia nu s-au iubit cu adevărat. Dacă dragostea este într-adevăr o dragoste adevărată, cei doi nu vor întîrzia să se iubească în continuare, chiar dacă nu mai sînt alături chiar dacă se văd foarte rar. Nu contează numai să-ți vezi iubitul sau iubita, să te plimbi cu ea (sau cu el), să-ți prindă timbina, iar tu să te tulburi pentru că ți-a spus ceva în șoaptă la ureche. Trebuie să se înfirmeze o înțelegere, un grai pe care să nu-l înțeleagă decît cei doi, ceva mutual.

Mulți au spus că dragostea este aceeași indiferent de cei care se iubesc, de vîrstă lor. Dar eu presupun alte lucruri, că s-ar putea să țină de domeniul fanteziei. Aș putea vorbi și eu mult mai pe larg, dar în primul rînd trebuie să fiu pregătită sufletește și moralicește. Nu pot gîndi profund la acest subiect și pot vorbi despre multe alte aspecte ale dragostei, dar sînt de părere că nu se poate vorbi despre dragoste «la comandă», într-o clasă de curs, în primii de școală și mai ales avînd în spate chiar pe cel la care ții destul de mult, adică un coleg, pe care susții cu toată puterea că-l iubești.

Istodorescu Ioland
— 16 ani și șase luni —

Fotografie de Francisc KONCZ

În trecere prin Galati

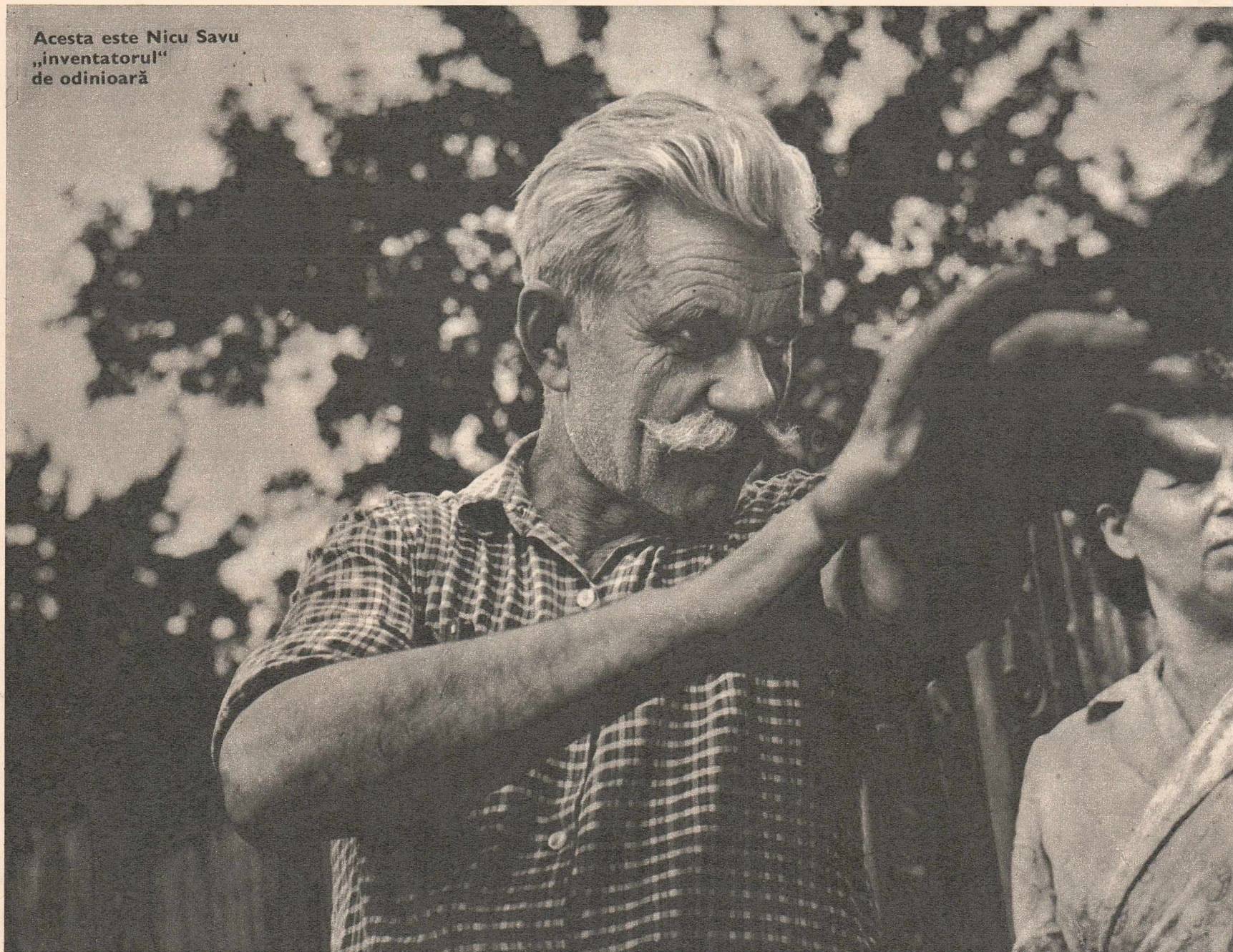
vizitați:

Magazinul universal «Modern», unde vă punem la dispoziție un bogat sortiment de produse alimentare și nealimentare. Scările rulante vă vor urca la toate etajele magazinului, scutindu-vă de efort, și ajutându-vă să alegeți din produsele magazinului odihniți și cu plăcere.
O seară plăcută veți petrece la unitățile

Întreprinderii de alimentație publică:

- Restaurantul «Vinătorul» — Bd. Republicii, cu profil vânătoresc
- Restaurantul «Pescarul» de pe faleza Dunării, cu specific pescăresc
- Restaurantul «Miorița» — Bd. Republicii

Acesta este Nicu Savu „inventatorul” de odinioară

rezistența materialelor

Problema încălțăminteii era totuși serioasă, mai ales că în fiecare seară ne întorceam cu laba piciorului udă de zăpada ce trecuse prin pielea de box și talpa de carton a ghetuțelor noastre, marfă de după război, cum li se spunea. Într-una din seri am avut chiar prilejul unei concrete verificări, și directe, a «controlului de calitate», cum s-ar numi acum.

Venisăm iarăși de la săniuș ud leoarcă pînă la ciorapi, ghetele-mi musteau ca niște bureți negri. Mi le-am scos zorităm scos și ciorapii, m-am sters în fugă pe tălpi și mi-am băgat «bocancii» în cuptorul de tablă al sobei cu plită, unde mama făcea bucătăria. Punîndu-mi ghetele vechi în picioare, ea nici n-a băgat de seamă că, de fapt, eram încălțat «pentru interior», ca să zic așa, ci a crezut că-n fine dojanale ei și-au dat roadele și Nuci n-a mai ieșit să stea cu ceasurile-n zăpadă și lapoviță.

Numai peste vreun ceas, cînd bucătăria, adică antreiașul orb, fără altă aerisire și lumină decît pe ușa fără geam, s-a umplut de mirosul scrumului de piele arsă și de fumul care-ncepuse să iasă pe ușița de tablă a cuptorului, a descoperit mama isprava mea: ghetele arseseră ca o plăcintă din tobă și ferestrele celeilalte odăi în care ajunsese, de asemenea, dunoarea și fumăraia boxului virit la cuptor.

Dar, dincolo de toate tipetele mamei, care nici puterea de-a mă pedepsi n-o mai găsise,

ghetuțele acelea arse au reprezentat o instructivă lecție pentru mine: tălpile lor, de carton presat, într-adevăr, se umflaseră și se-nfoiaseră ca niște vechi bucoavne călugărești. Numai că, de data asta, culoarea filelor nu mai era aceea gălbejită de ani și unsuroasă de mult ce fuseseră întoarse, ci aveau lustrul și sonoritatea, aproape de tablă, aproape metalică, dar a unui metal sfărîmicios ca aripile unui fluture, la cea mai mică atingere.

Și, cu toate sau, mai bine-zis, printre toate admonestările mamei, atît de bine-meritate, eu am reținut acest lucru care mai tîrziu trebuia să-mi fie o normă fundamentală în judecarea oricărui obiect de artă: neconfuzia materialelor de expresie. Căci la ce m-ar putea interesa o Pietă Rodandini sau masca tinărului Tutankhamon dacă la cea mai mică încercare a focului, soarelui sau apei, ele n-ar putea fi-n stare să facă față. Să fiu bine înțeles: nici eu nu confund acum rezistența materialelor cu sculptura și cu plastica în general, știu că un desen aruncat de Picasso pe o foaie de împachetat își pierde valoarea dacă foaia este expusă coroziunii subtile și imperceptibile a razelor solare (ca și cum tușurile celui mai mare pictor al secolului nostru ar fi fost concepute sau adresate singurei lumini care le tolerează fără să se simtă concurnată de ele, aceea lunară, fie ea a satelitului natural sau a derivatelor lui fosforescente sau electrice, cum sînt becurile «Tungsram» sau lămpile de neon de cite 200 de wați), dar e de la sine înțeles că atunci cînd un Picasso aruncă

pe hîrtia ce-i iese-n cale *semnul grafic* al unei inspirații fugitive, el și-o închide, în cazul cînd semnul a exprimat întocmai intenția lui, în mapa de unde va scoate-o cine știe cînd, ca s-o transcrie în opera și materia perenie — mai mult sau mai puțin perenie! — a picturii în ulei, tempera, tuș, sau a ceramicii atît de răbdurie cuptoarelor de tensiune înaltă... Căci altfel, artistul știe el singur care din schițele sale merită sau ba să fie păstrate.

Dar să mă-ntorc la iarna copilăriei noastre, cu jocurile ei care-i dădeau atîta de furcă bieteii mele mame; mult mai mult, în orice caz, decît Mamei Leana care, deși mai săracă (sau tocmai de aceea) era și mai nepăsătoare la risipa ce-o făceau cu toții, copiii ei și cu mine-mpreună, în datul pe derdeluș sau pe gheață, încă un material pentru care ghetele cu tălpi de carton ale aceluși timp, se dovedeau neputincioase.

Însă Nicu, băiatul cel mare al mamei și mai ales al tatălui său, cu care semăna tot atîta cît Fănică, frate-său, semăna cu Mama-Leana, era nu numai un spirit inventiv, dar și dotat cu niște miini pline de dibăcie. Se purtau pe atunci, probabil, sugerate de influența soldățească, țintele cu floare îmbrăcînd toată suprafața unei pingele. Folosirea lor era de mai multe ori practică, afară de una: că îngreuna cu vreo 200 de grame încălțămîntea. Dar ce conta un asemenea inconvenient, aproape neglijabil față de durabilitatea asigurată bocancilor și mai ales față de marea proprietate, incommensurabilă, pe care le-o asigurau: aceea de-a aluneca pe

gheața întinsă ca roțile nefrîinate ale un tren pe șinele lui?

Astfel, noile noastre ghete cu tălpi de carton primiră o căptușeală metalică pe care le-am procurat-o cu ușurință din două-trei zile de economie la bomboane.

Acuma nici nu mai soseam seara acasă cu ghetele ude (țintele aveau floarea nu numai lată dar și înaltă), iar locul săniuței începe să-l ia patinajul, căci iarna intrase-n toiuri ei dezlănțuite care se traduc, în vorba poplară, printr-un ger de crapă pietrele. Gerăsta putea crăpa cit vrea pietrele de pe șose sau de pe Văleanca, gheața lor însă, nu Ba, dimpotrivă: recea oglindă mată sau vâlă rită, de culoarea sării și de consistența care ne oferea nouă, celor mici, deliciae noi a unui sport pe care de-abia începe să-l descoperi. Căderile și bufniturile nu se mai petreceau pe-o pernă de puf moale, ca atunci cînd ne dam cu sania, ci pe pavajul sticlos și tare ca piatra, într-adevăr, după cum nu o dată am avut fiecare din noi prilejul s-o constatăm în schimb, ce plăcere, ce zic?, ce beție mare decît aceea a zborului pe pîrtia-nghetată, cu iuteala unei motociclete căreia ghetele ghintuite-i erau singurele rotîi, iar propriul nostru trup, fraged dar voios și căl de alergătură prin ger, singurul motor.

Așa ne trecurăm iarna, și nu una, ci două-trei, pînă cînd un alt accident, de o cută altă natură decît acela al ghetei prăjite, ave să mă facă dacă nu să ocolesc ghețușurile, dar să fiu ceva mai prudent cu ele.

La 2 octombrie 1973, Miron Radu Paraschivescu ar fi împlinit 62 de ani.

Născut în aprilie 1923 la Bolgrad, dintr-unată profesor și o mamă casnică, veniți amîn-o cu numele din sudul Dunării, Emilian Păhăgi refuză să semene cu ceea ce credem noi, profanii în medicină, că trebuie să fie în profesor care a operat mii de oameni. Dementia sa pare că înmoaie chiar și bisturiul cu care, vai, a trebuit de-atâtea ori «să intre», întind să amine răul esențial al fiecărui om: moartea. Astfel, tot amînînd-o, fiind, ovarășe profesor, printre cei puțini care pot să facă asta pentru noi, ați însumat cam toate titlurile și funcțiile pe care le poate avea un chirurg la vârsta dumneavoastră. Aș dori însă să renunțăm în mod deliberat la amintirile copilăriei — fără îndoială pe cât de frumoase, pe atât de inutile, excepțîndu-l pe Ion Creangă, bineînțeles — pentru ca să pot eu să vă întreb ce înseamnă o zi de viață între atâtea titluri și funcții?

— Ziua mea de lucru începe la șase și un sfert, cînd mă trezesc. La șapte și un sfert sînt la spital și de cele mai multe ori rămîn în el pînă seara, la prînz iau masa aici. Duminicile mai apuc să mă odihnesc; după vizita pe care o fac dimineața bolnavilor plec undeva, la Snagov să zicem, înot, mă plimb, privesc. Dar și asta nu se-ntîmplă chiar în toate duminicile.

— Presupun că acasă, unde trăiți atît de puțin, aveți o familie în care, orice s-ar spune, trebuie să fiți și soț, poate și tată...

— Vedeți, un chirurg trebuie să aibă o viață de familie liniștită, asta-i tot ce pot să vă spun. Adică într-un fel problemele de familie se răsfrîng în meserie. Familia poate să propulzeze un chirurg, poate să-l țină pe loc sau chiar să-l tragă îndărăt.

— Dar programul dumneavoastră în care apare și neprevăzutul, de multe ori sub forma unei urgențe, cred eu că nu e tocmai ceea ce trebuie unei familii obișnuite.

— Da, dar eu nu am spus că am o familie obișnuită, pentru că nu se poate. În fața unei urgențe trebuie să renunți la toate pentru a salva bolnavul, dealtfel pentru un bărbat meseria, cel puțin uneori, trebuie să treacă înaintea familiei.

— Stimate tovarășe profesor, cu multă jenă, dar cu inima-n dinți, vreau să vă înștiințez, dacă nu cumva știți, că sînt printre noi și dintr-aceia care vă spun, dumneavoastră, chirurgilor, și măcelari. Mie nu-mi place cuvîntul în sine, pentru că n-are pic de fantezie, de aceea prefer altul, anume pe acela de «sentimental». Sînt deci chirurgii niște sentimentali bine deghizați sau invers?

— N-aș putea răspunde pentru toți. Eu da, aș zice că mă consum destul de mult pentru bolnavi.

— Cum vă consumați?

— Cum mă consum? Adică la ce vreau să mă refer. Vreau să mă refer la momentul în care am bolnavi care nu au o evoluție normală, obișnuită. Ei mă preocupă tot timpul, și cînd ajung acasă, și noaptea. Și aș spune că uneori am găsit soluțiile tocmai din acest motiv. Adică nu poți să ajungi la o soluție într-un caz dificil decît frămîntîndu-te. Trebuie să pui pasiune, să ai compasiune și înțelegere pentru bolnav, altfel nu poți să obții succese mai mult decît poți obține după canoanele medicinei.

— Sînteți dumneavoastră poate un chirurg mai sentimental decît alții.

— Poate. Cred însă că un chirurg insensibil nu poate depăși anumite limite. Sînt operații de rutină pe care le poate face foarte multă lume și sînt operații care trebuie foarte bine individualizate. La acestea din urmă trebuie neapărat să-ți iubești bolnavii. Dacă apari în fața lor trist și încruntat pierzi foarte mult din colaborarea lor.

— Cum, tovarășe profesor? Nu-i oare suficient că un bolnav stă întins cuminte pe masa de operație așteptînd «să intră» în el, săracul, mai trebuie să și colaboreze? Poate să mai ia și bisturiul și...

— Ha, ha, ha. Am înțeles, dar bisturiul e în mîna mea. Vedeți, eu cred foarte mult în ideea că pentru reușita unui act chirurgical trebuie să știi să situezi bolnavul pe poziții active, să fie alături de tine în momentul actului operator, altfel riști împreună cu el eșecul și eșecul înseamnă pentru noi sfîrșitul.

— Ați vorbit, tovarășe profesor, de iubire. E un cuvînt frumos, dar în contextul în care l-ați situat e greu de înțeles. Cum poate fi iubirea asta între chirurgul care operînd provoacă durerea și bolnavul care operat n-are altceva de făcut decît s-o suporte?

— Ar fi bine să spunem că astăzi în chirurgie e mai puțină durere. Și asta trebuie spus bolnavilor de la bun început, pentru că mulți au rămas cu impresia că durerea a rămas în chirurgie aceeași ca acum 20—30 de ani, cînd posibilitățile anesteziei erau mult limitate.

— Deci dumneavoastră vă iubiți bolnavii și aceștia la rîndul lor, așa tăiați cum sînt de mîna dumneavoastră, vă iubesc și ei?

— În chirurgia de urgență bolnavul vine în general într-o situație extremă, de aceea operația în sine și durerea după operație îi apare mult mai puțin intensă decît durerea pe care o avea înainte. Nu cred însă că numai

ce poți da la o anumită vîrstă, atunci cînd te consideri matur nu mai poți găsi aceleasi scuze și te izbești de ceea ce înseamnă limitele medicinei.

— Ce calități îi sînt absolut necesare unui chirurg pentru a avea succes în operații, altfel spus care sînt calitățile ce nu v-au lipsit dumneavoastră?

— Un chirurg trebuie să gîndească tot timpul, nu numai în timpul operației. Sau cum spunea un renumit chirurg: «Mintea trebuie să-ți conducă miinile». Cele trei «hașuri» ale anglo-saxonilor: Hand-heart and head, mintea-inima și capul.

— Din cele cîteva lucruri care intră neapărat în portretul-robot al chirurgului, miinile cu degetele lungi și subțiri nu pot lipsi. Văd însă că ele nu au totuși prima însemnătate pe care noi le-o acordăm cînd spunem despre un chirurg că are o mîna ușoară sau grea. Din punctul lor de vedere credeți că există o vîrstă la care un chirurg nu mai poate opera?

— De o vîrstă cronologică nu se poate vorbi, se poate vorbi de o vîrstă biologică, da, și eu cunosc chirurgi care au operat pînă la 70 de ani, la fel de bine cum operau în plină glorie. Pentru că acumulaseră o mare experiență și știau s-o folosească. Încă o dovadă că nu gestul manual este esențial, ci traducerea prin gest a ideii generale pe care trebuie să-ți faci despre tactica și strategia chirurgicală.

— Sînt chirurgi care n-au mai putut

dorește să-și cucerească o importanță cît mai mare față de doctor, atît prin boală, cît și prin poziția socială. Aceasta îi asigură, crede bolnavul, un tratament deosebit. Ce părere aveți dumneavoastră despre inegalitatea de tratament a bolnavilor?

— Eu îngrijesc bolnavii în primul rînd după criteriul gravității bolii. Adică nu țin seama nici de poziția lui socială, știu eu, nici de telefoanele pe care le primesc și care uneori sînt numeroase și mai mult incurcă — am numărat într-o zi 29 de telefoane pentru un bolnav — oamenii cred că există o relație între numărul telefoanelor, poziția celor care ți le dau și interesul pe care îl prezintă bolnavul. E total greșit, trebuie să ai conștiința muncii tale și să operezi indiferent de toate astea. Cel puțin eu am fost mult mai impresionat de multe ori de gesturile oamenilor simpli, care atunci cînd plecau plîngeau strîngîndu-mi mîna. Pentru mine așa ceva este un îndemn mai mare decît 30 de telefoane.

— Ați fost operat, tovarășe profesor, pînă acum? Dacă ar urma să fiți, Doamne ferește, cine ați dori s-o facă?

— E ciudat, dar nu am făcut nici o operație. În ceea ce mă privește, dacă ar fi vorba de un caz care să fie în profilul clinicii noastre, m-aș lăsa fără grijă în seama colaboratorilor mei cei mai buni.

— Colaboratori... Unii cred că un profesor doctor se folosește de ei, fără să-i stimenze sau să-și apropie.

— La mine nu poate fi vorba de așa ceva. Un profesor bun are colaboratori buni, care mai tîrziu îl vor depăși, prin mijloacele noi pe care le vor avea la îndemînă, cum poate am reușit și eu în fața marilor mei profesori Iacopovici, Hortolomei, Nasta sau Țurari. Aceasta înseamnă progres în medicină și aceasta trebuie înțeles chiar și de profesori. Autoritatea unui profesor nu rezultă, cred, din tonul glacial folosit, din formularea unor precepte care trebuie urmate cu orice preț, ea rezultă din efortul pe care îl fac eu ca să le pot demonstra că nu sînt un om comod, ci sînt un om care se chinuiește să-și merite titlul. N-am semnat în viața mea un singur articol pe care să nu-l fi scris eu.

— Foarte frumos, dar ce facem cu vorba că «profesorul are întotdeauna dreptate în fața elevilor lui»?

— Nu. Profesorul nu este un infailibil, în diagnostic mai ales, mai puțin în terapie. Oricînd un colaborator mai tînăr poate să aibă dreptate și să judece un caz mai bine decît mine, lucru explicabil dacă ne gîndim că el poate să-și studieze mai mult decît o pot face eu. Doriința ca toată lumea să-și scoată apendicul la un profesor este absurdă.

— Există acum preocuparea de a întineri clinicile?

— Da, avem studenți din ce în ce mai buni, medici tineri bine pregătiți, din păcate cred că nu le acordăm încrederea pe care o merită, așteptăm să îmbătrînescă pentru un așa-zis câștig de experiență. Așa-zis, pentru că dacă nu-l pui pe medicul tînăr, la 30 de ani, în situații în care să-și asume anumite răspunderi, nu ai cum să-l formezi. Cred că trebuie să avem mai multă încredere în tîneretul nostru. Am impresia că generația dinaintea noastră avea mai multă încredere în noi. Dacă eu am fost redactorul revistei de chirurgie cînd aveam 30 de ani și la 31 de ani secretar, astăzi există rețicențe, nu știu de ce! Confruntînd un tînăr cu probleme mai grele, îl faci să progreseze mai repede decît dacă îl menajezi. Și experiența asta se acumulează în lupta cu problemele mai dificile ale vieții, nu? E drept, există astăzi preocuparea de a întineri clinicile pentru că personalul are o medie de vîrstă ridicată. În București, de exemplu, apare o medie de 40 de ani, ceea ce înseamnă mult. Raportul între cei ajunși la titlul de medic primar și cei la începutul carierei este o piramidă inversată; deși ar trebui mai mulți tineri, lucru valabil și pentru alte specialități. În chirurgie e foarte important, mai ales că un chirurg bun nu se poate forma mai devreme de 10 ani după absolvire, adică atunci cînd e pus el în situația să opereze cu oameni mai tineri decît el și poate să-și asume întreaga răspundere a vieții bolnavului. Și cineva va trebui să treacă în locul nostru, nu? Să fie profesorul căruia peste 20 de ani altcineva să-i poată lua un interviu.

Julian NEACȘU

**Eu nu sînt un profesor
care vrea să se vadă:
el de la gleznă în sus
și colaboratorii lui
de la gleznă în jos.**

**PROFESOR DOCTOR DOCENT
EMILIAN PĂHĂGI—**

DIRECTORUL SPITALULUI DE URGENȚĂ

pentru asta ne iubesc, ei ne iubesc în momentul în care reușim să le dovedim că facem tot ce putem ca să-i salvăm.

— Ce vă impresionează mai ales la un bolnav, în afară de mizeria lui fizică?

— Aș spune că... sînt foarte impresionat în primul rînd de deznădejdea și încrederea cu care te privește. Se uită la tine și-ți așteaptă gestul salvator cu atîtă intensitate!

— Cum? Dați-mi voie să mă mir în numele cititorilor revistei auzînd că dumneavoastră, un atît de renumit chirurg, cu mii de operații în urmă, mai puteți fi impresionat de privilegiile bolnavilor?

— Da. Mă impresionează din primul moment. Înțelegeți? Mai sînt și bolnavii pentru care nu mai poți face nimic, sau a căror stare te îngrijorează. Într-un salon, dacă din treizeci de bolnavi ai mei, doi nu-mi merg bine, sînt nefericit, nu pot să mă bucur. Eșecurile unui chirurg sînt mai dureroase decît oricare altele.

— Înțeleg, în chirurgie în loc de eșec se poate spune la fel de bine moarte. Totuși, în lupta pe care dumneavoastră o duceți de atîta ani cu «eșecul» și nu de puține ori ați învins, nu credeți că îl puteți suporta mai ușor?

— Nu. Deși se spune că chirurgii se uzează cu timpul, realitatea este că pe măsură ce înaintezi în vîrstă devii mai sensibil la eșec, aș zice chiar că te sensibilizezi la eșec. Dacă tînăr fiind încerci să-ți găsești unele scuze în lipsa de experiență, știu eu, în ceea

opera după un eșec (profesorul este stupefiat: Care n-au mai operat?) Unul dintre ei, cel puțin, nu mai poate opera 3 ore, cît durează o piesă din dramaturgia noastră.

— Nu e a lui Tărchilă?

— Poate știți dumneavoastră, exact n-aș putea spune, avem doar atîția dramaturgi și un număr corespunzător de teatre.

— Da, e o piesă a lui Tărchilă pe care am văzut-o și eu. După o înfrîngere nu este ușor să te redresezi, dar un chirurg bun este obligat să se redreseze și tristețea este alta: în aceeași zi poți să trăiești o înfrîngere și după această înfrîngere să fii obligat să intri într-o nouă operație.

— Cu alte cuvinte, un chirurg poate avea înfrîngeri, dar nu poate fi înfrînt.

— Nu are voie. În aceeași zi în care ai pierdut un om, trebuie uneori să-l salvezi pe altul.

— Înțeleg, mi se pare însă că nu eșecurile vă sînt proprii, tovarășe profesor...

— Și eșecurile, inevitabile în meseria noastră atît de expusă insuccesului.

— Dar și succesele, care, din cauză că sînt plăcute, se uită mult mai ușor, atît de noi, dar mai ales de prietenii noștri.

— Da, da, este o problemă de temperament, știți, în general pe mine eșecul mă întărește, ca să-l pot evita a doua oară, mă stimulează și poate multe din lucrurile pe care le-am realizat s-au datorat, paradoxal, și acestor stări de după eșec.

— Desigur că fiecare, odată ajuns în spital,

principii și năravuri

un picior de zilier

De câte ori nu ni s-a întâmplat să intrăm într-o încurcătură, fiindcă i-am spus cuiva aflat în culpă:

— Dar asta-i o prostie!

Iar omul, tendențios, în replică, și nedorind să mediteze deloc asupra celor ce voia să i le... sesizezi prin adjectivul «prostie», sare cît colo:

— Mă faci prost?

Nici gînd, stimabile, nu persoana dumitale fizică este vizată, ci rezultatul — unul — acțiunilor proprii, în cadrul cărora *cuvîntul* se cere rostit fără menajamente. De ce să spunem, cînd unul pretinde să-i aducem o adevărată prin care să se adevărească, negru pe alb, că nu-i nevoie de nici o adevărată, așadar de ce să camuflăm cuvîntul exact — *prostie!* — cu altul mai catifelat, lipsit de contur? Evident, nu-i vorba să jignim auzul cuiva, dar nici să nu ocolim exprimarea lucrurilor-pe-nume, atunci cînd se cuvine. Altminteri, birocrația — care merită din plin calificativul pus în discuție — se va ascunde, în fel și chip, sub alte veșminte. Ca și *neomenia* dealtfel, manifestată, de pildă, în cazul descris de Nicolița Șt. Baicon din com. Izvoarele, jud. Dolj (of. poștal Băilești). De ce să-i spui «scăpare din vedere» sau «pripeală», cînd nu-i decît vorba — pur și simplu — de *neomenie*?

Absolventă a clasei a VIII-a în vara anului 1972, s-a angajat *zilier* — la 12 august 1972 — la Ferma nr. 5-Galicea Mare, jud. Dolj. Fata a lucrat pe o scară, sîrma portaltoilului de care se sprijinea scara s-a rupt, N.B. a căzut, și-a fracturat grav piciorul. Spital (cu «Salvarea» — Caiafat), șase săptămîni internare, ieșire în cîrje, un an tratament, în sfîrșit se poate deplasa, dar nu speră în refacerea *totală* a piciorului. «Din momentul internării — povestește Nicolița — și pînă la ieșirea din spital, și nici după aceea, *nimeni* din partea fermei n-a trecut să mă vadă măcar, să mă întrebe de sănătate». Tatăl fetei, cerînd un sprijin material, a fost refuzat categoric de către cei de la fermă (fusese doar *zilieră*). Ca și cum un picior de *zilier* are altă fiziologie decît celelalte picioare. Dar poate că lipsa de atenție și de sprijin s-ar mai fi putut, cumva, justifica prin cine știe ce «cuvinte în doi peri», dacă *aceiași tovarăși* n-ar fi avut în schimb grijă față de... propria persoană, și — punîndu-se la adăpost de orice urmări neplăcute — în chiar seara accidentului, n-ar fi redactat un proces-verbal de protecția muncii (seară de seară, acolo, sînt date spre semnare, oamenilor, asemenea procese-verbale), absolut «curat», pe care l-a semnat, îndemnată fiind, o... colegă de-a accidentatei (Viorica Anofi). Acum, cheltuieli peste cheltuieli, cu deplasările și tratamentul, invaliditate, nevoia de a urma o școală specială, și toate de la o scară, de la o sîrmă ruptă, și de la nepăsarea — traumatizantă — a colectivului în care fata a lucrat *cu ziua*, dar și cu suflul.

Dealtminteri, cazuri relativ asemănătoare — de *camuflare a accidentelor de muncă* — mai apar, în special prin cooperare, cum am descoperit personal, nu demult, la Constanța. Dacă Legiuitorul a avut în vedere tocmai protejarea celui aflat în necaz, sprijinindu-l material și implicînd moral, iată că se mai ivesc personaje care încalcă nu numai legea scrisă, ci și pe cea nescrisă. De ce nu le-am spune întotdeauna, acestora, *pe nume*, fără echivoc?

Mihai STOIAN

viața modernă

jucării

Fiecare epocă are jucăriile și distracțiile ei. A noastră. are și ea jucăriile și distracțiile ei. Le găsim în magazinele pentru copii și necopii, în locurile de joacă și distracții moderne pentru copii și necopii. Stațiunile de pe litoral au fiecare cîte un loc de joacă și de distracții moderne pentru copii și necopii. Se numesc la fel pentru că sînt la fel, te cheamă spre ele sirene răgușite care nu obosesc pînă noaptea tîrziu. Atmosferă de «Moși» modernizați, mecanizați, tranzistorizați. Vechiul carusel de dat în lanțuri de pe vremuri nu mai e. În locul său, forme de avioane, de farfurii zburătoare, de automobile de curse plutesc, zboară, urcă, plonjează în vîrtindu-se în cercuri date și rigide, sclipind din irisuri strident colorate, acoperind vîietul mării, de care ne-am cam săturat, cu interjecții născute în gîtlejul motoarelor. În avioane, farfurii zburătoare și mașini de curse, copii sau necopii cu toate simțurile copleșite, în afară de simțul gustului. Dedesubt, pe pămînt, alți copii și necopii, cu simțurile în tensiune, așteaptă rîndul. Ceva mai încoale, pista de dirt-track. Copiii și necopiii pilotează mașini zurlii, zănatice, pușin ridicole pentru morga lor de bolizi întărite pe pista de la Monte Carlo. Ce-i drept, în zgomot, hărmălaie și gaze de eșapament nu sînt mai prejos. În draci, motorașele mașinilor zurlii orăcăie, excitînd nervii copiilor și necopiilor care le comandă sau care le privesc. Orăcăie distractiv, orăcăie relaxant, expectorînd din alveole nevăzute nori drăgălași de oxid de carbon. Cine a coborît dintr-o farfurie zburătoare, a participat la raliul de pe pista de dirt-track, dar tot mai are chef de joacă și distracții, trece alături, pe alt autodrom. Aici, mașinile cu boturi protejate prin bare speciale și dure trebuie neapărat să se ciocnească. Violent. Cît pot de tare. Zdruncinătura să se simtă în creiere și în rest. Aici, copii și necopii învață de fapt cum trebuie condusă o mașină ca să tamponeze altă mașină. Treabă plăcută, serioasă, de care unii își reamintesc și mai tîrziu pe șosele. Au trecut două ceasuri de cînd ai evadat, turistule, în acest spațiu reconfortant, iar tu, copil sau necopil, nici nu știi. În mijlocul atîtor jucării și distracții, percepția timpului se alterează. Tensiune, zgomot, lumini violente, tamponări, zdruncinături, viteză, toate atracțiile de vază sînt de față. Nimic din ceea ce oferă strada orașului modern nu lipsește. O serie de date ale vieții moderne au fost fidel reproduse în jucării. Transferate în distracții. Invenție colosală! Noi, copii și necopii, simțim asta și dăm năvală. Ne jucăm și ne distrăm cu zgomote, fiindcă urechea ne cere. E obișnuită și cere. Ne jucăm și ne distrăm cu lumini avînd străluciri de ochi drogați fiindcă ochiul ne cere. Obișnuit cu sistola și diastola reclamelor luminoase, cere. Și în concediu cere. Ne jucăm și ne distrăm inhalînd aer bogat în oxid de carbon. Nasul și plămîinii omului modern nu mai suportă aerul cu un conținut prea slab în oxid de carbon. Nasul și plămîinii cer oxid de carbon. Atunci ne-am preocupat ca și jucăriile noastre să expire acest gaz. Ne jucăm și ne distrăm tamponîndu-ne, zgîlțîndu-ne. Ne cere organismul, am reușit ca și cu ajutorul jucăriilor noastre să ne putem tampona și zgîlțîii. Copii sau necopii, noi toți sîntem copiii epocii moderne. Nu ne putem juca și distra oricum. Concepția noastră despre jucării a evoluat. O jucărie modernă nu poate fi decît zgomotoasă, rapidă, strident luminată, dătătoare de șocuri, de emoții violente și de furtuni în simțuri. Numai așa ceva răspunde cu adevărat necesităților noastre de a ne juca și distra. Spunînd toate astea n-am făcut decît să aducem o modestă contribuție la teza devenită clasică, după care fiecare epocă are jucăriile ei.

Romulus BALABAN

reflexe

de A. MIHAILOPOL

«Iubirea e veșnică,
Ura moare în fiecare clipă»
(Tagore)

cronica dreptei cîntării

numărătoarea invers

S-au împlinit patru ani și patru luni de cînd se întinde mușamaua peste o fraudă. Au mai rămas ex: 23 de zile în care nelegalitățile ar mai putea fi pedesite, în care soluția filiformă ar mai putea fi îndreptată. În cea de-a 24-a zi, socotind de astăzi, lespedea rece cuvîntului «DEFINITIV» s-ar așeza peste colcăii descoperită acum patru ani și patru luni la abator din Tecuci.

În ziua de 30 mai 1969, **Ghiță Docan** — gestionarul depozitului frigorific al sus-numitei unități — dădea în primire. Sortimentul puține, cantități prea mari, inventarul era o formalitate ușoară. Gra fost însă rezultatul. Soldurile scriptice reclamau diferențe inexplicabile, lipsa depășind 50 000 de lei. Dar, în mod surprinzător, situația gestiunii nu încheiată, nici înregistrată, nici înaintată organel ierarhic superioare și celor de urmărire penală. schimb, dispar acte, se tot scot, de te miri unde produse «scăpate din vedere», se încearcă livrări fictive către beneficiari cu scopul evident de a se regulariza conturile. Cortina peste acest prolog ca în clipa în care, după 12 zile, miliția descinde și su prinde pe viu cum șleahta celor interesați falsific listele de inventar. O altă descindere cade și asupra livrării cu acte false. În plasă intraseră șase infractori Gh. D. — gestionarul predator, **C. Istrate** — contabilul șef care regizase falsul, gestionarul primitiv un contabil care plastografia cu mîna lui personală cantaragiul care inversase sortimentul livrat în ac zi și un comerciant din oraș care acceptase substituirea mărfurilor.

Încep cercetările. Durează un an fără 15 zile, d cu folos. Probele stricte și indiciile convingătoare care existaseră de la prima vedere au fost completa cu un număr impresionant de mărturii ce demostreau delapidarea. Oamenii povesteau cu lux de am nunte despre sustragerile comise în mod repetat către Ghiță D., cu mașina, cu motocicletă, cu șaret cu copilul, pe poarta din față, pe poarta din spate pe toate porțile și părțile.

Fără nici un contraargument, procuratura respinge concluzia de infracțiune intenționată, reține dosar și continuă cercetările pentru... neglijență. Dar și procurorii erau de vină.

Se acordă în continuare toate scăderile, scăzămitele și scăzăturile posibile. Gestiunea se încapănează să rămînă totuși cu o diferență în minus de 15 522 lei, imposibil de a mai fi diminuată. Cenuș Practic fără nici o motivare, după încă o jumătate de an, se oficializează punctul de vedere că actele comise sînt manifestări de neglijență în serviciu, infracțiunile tamen bine amnistiate.

La sesizarea cetățenilor indignați, după alte 14 luni procuratura județeană dispune redeschiderea urmării. Se insistă în reaudierea martorilor. Dar martorii nu uită aproape nimic și-și mențin depozițiile.

La 5 iunie 1972, după trei ani de la constatarea faptelor, e întocmit rechizitoriul. Sînt omise aspecte de însușire, e lăsată astfel deoparte răspunderea penală pentru prejudiciu, doi dintre vinovații sînt scoși din cauză, instanța este sesizată numai pentru falsuri.

Începe judecata. Din cele 240 de file ale dosarului fuseseră aleși ca să apară în instanță doar patru martori neconcludenți. Se ajunge la situația bizară ca un cetățean să ceară prin audiență la primarul municipiului. citarea lui ca martor al acuzării!

Cei patru inculpați rămași pe tapet primesc condamnări severe pentru falsuri. Dar la recurs, din căruș cu infractori se mai pierde unul. Cantaragiul. Îmbătrînit sîrăcul, împlinise 60 de ani și beneficia și el de un decret de grațiere. Era totuși bine, pentru că vinovații principali aveau încă de ispășit niște pedepse. Iată însă că după toate aceste bălăngăneli ale circuitului dreptății, la 20 februarie acest an, Procuratura generală adoptă o poziție mai rar întîlnită pentru reprezentanții ei. Introduce recurs extraordinar în favoarea ultimilor trei vinovați rămași cu pedepse. Se susține că falsurile n-ar fi fost atît de importante încît să merite pedepse mai mari de un an. Cu alte cuvinte, se sugerau sancțiuni a căror executare s fie grațiată. Ceea ce, pînă la urmă, s-a și hotărît. Și astfel, ultimii mohicani ai cazului scăpară cu libertatea.

Descrierea de mai sus este rezultatul unei minuțioase documentări, fiecare afirmație este bine cîntărită, probele gata culese nu admit nici un fel de echivoc. Chiar dacă spațiul nu ne-a permis să etalăm frontul larg al argumentelor, cu bună credință, cu orizont social, cu cîteva ceasuri de răbdare, ele pot fi găsite și expuse de către organele competente. Procurorul general poate reveni în următoarele 23 de zile cu un nou recurs extraordinar. Serios, obiectiv echitabil.

Sergiu ANDON

testamentul călimanilor

- După 55 milioane de ani, în marele masiv vulcanic al Moldovei
- Un oraș (deocamdată) fără morți, medici și milițieni ● Negoiul românesc (1894 m) se duce de-a dura ● Ursul (monument al naturii) și ciobanii cu coaste rupte ● Stelele, prin acoperișul barăcii

LOCURILE

Înălțimile Lor se numesc (încă): *Pietricelul, Călimanul Izvor, Negoiul românesc, Călimanul cerbului*. Două table indicatoare galbene (de culoarea sulfului și a excavatoarelor), la intrarea în carieră, te avertizează că pătrunzi în *Călimani — monument al naturii — rezervație naturală — 200 hectare — comuna Neagra Șarului — județul Suceava*. La 1 550 metri sub nori sau deasupra nivelului mării te întâmpină urarea de NOROC BUN, înnegrită cu smoală pe frontispiciul primei galerii. Bărbatul în salopetă albastră (fotografia din dreapta), care inspectează bolta de beton, este comunistul Valentin Popescu. Acest maestru gospodărește în revirul său galeria de asecare 17, galeria 20 și galeriile de minare din carieră. Spune:

— Minerii noștri au săpat în piatră kilometri de galerii, încă pe timpul I.P.E.G. și I.G.E.X., asta acum zece ani, când căutau fier. Sînt oameni buni, chiar foarte buni, cu tragere de inimă, harnici, toți din partea locului, așa e zona noastră — minieră. Comunistul Mareș Eftimie, șef de brigadă, minerii Olteanu Dumitru, Ailenei Luchian, Olteanu Mihai, Andrei Mihai, Ailenei Aurel, vedeți, unii au venit aproape cu toți frații, s-au întors acum pe locurile vechi, cunoscute. Am să vă spun cum au căutat fier și au găsit sulf. (Și nu mai

spune.) Calcă rar, cu pași mari, ferindu-și cizmele de cauciuc din calea pietrelor ascuțite. După normativ, se acordă o pereche de cizme la 6 luni. El își mai cumpără alte 6 perechi pe an. Zice: De la terminarea școlii medii tehnice, în 1955, am lucrat numai în subteran, cu câteva întreruperi, dar din cauză de boală — bineînțeles. Când întrerupeam mă gândeam, gata, mă recalific, nu mai cobor în mină. Dar m-am întors mereu. M-am legat de locuri. Știu ce înseamnă să dăm materii prime importante societății și țării noastre...

Rostul galeriei de asecare e să capteze apele pluviale și de infiltrații din toate măruntaiele Negoiului românesc — altminteri, la prima ploaie, s-ar îneca toți. Mai există 6 galerii de minare pentru derocarea minereului. Adică se introduc în locuri precise tone întregi de exploziv, și sute de mii de metri cubi de steril sar în aer. Negoiul românesc se duce, treptat, de-a dura. Exact pe 7 trepte, câte are cariera. Asta în prima etapă. În etapa finală urmează Pietricelul (1 990 m), pe care au să-l rețeze, încet-încet, cu buldozele. Surprindem, poate, ultimele imagini ale semeției Călimanilor. După ce se împrăstie fumul exploziei rămîn niște «pietricele» pînă la glezna excavatorului, cărora li s-a dat numele de *gabariți*. Așa decurg treburile minerilor, de cînd lumea. Numai înțelegerea lor e cu totul nouă — foarte profundă în simplitatea ei.

Vara ca vara, e bine și cald. Numai ursul (intangibil monument al naturii) i-a ținut în loc, într-o dimineață, pe to artificialierii. N-a plecat pînă n-a mirosit, pe-ndelete, magaz cu dinamită, după care s-a răfuit, vreme de-o vară, cu vre șapte ciobani, expediindu-i, cu coastele rupte, la spitalarna, pe terase, nu se vede om cu om. Dacă oprești motoarele basculantelor nu le mai pornești pînă la dezghe Merg întruna.

Acum, la lizieră, o ciută adulmecă, nemișcată, praful d pușcă. Zeci de kilometri, cît am urcat pe firul apei, pietrel și valurile, tot mai galbene, ne-au călăuzit fără greș. A murit toți peștii. După vreo 55 de milioane de ani, cît durat «noaptea geologică» a Călimanilor, asistăm la prefacere fantastică, pilduitoare, survenită în ultimel anotimpuri. Încă un ciclu de anotimpuri și din Călimani v cobori sulful. Și odată cu sulful toate celelalte como înscrise în testamentul Călimanilor, care ne lasă, cu limb de moarte, toată averea înălțimilor Lor.

OAMENII

Contabila Ana Breazu, de fapt profesoară de matematică i-aduce șefului șantierului Călimani, inginerul minier Constantin Breazu, actele la semnat. Căsătorindu-se c inginerul, profesoara a renunțat la catedră și la oraș, urmîr du-și soțul, ani de zile, în expedițiile lui geologice. Au lăsa în urmă masive scormonite și cutreierate în lung și-n lat, c Moldova Nouă, Ineu, Rovinari, Moneasa, Polovrag, Arie, Rodna Veche, Rășinari și... Călimani. După recentele măsuri de repartizare a specialiștilor în miezul producției, s-a întors să exploateze ceea ce au investigat. Destinul comu al majorității oamenilor din carieră. O dată pe săptămîn merg acasă, la Vatra Dornei, unde fata învață la liceu, ia băiatul (5 ani) este în grupa «mare» la grădiniță. Au femeie în casă care îngrijește de copii. Ana Breazu spune

— Cînd am auzit prima explozie m-am speriat în așa hal c m-am trîntit sub mașină. Cu timpul, m-am obișnuit fără oameni, fără oraș, fără cinematografe, am simțit că nu pot — în schimb — fără munți. Pe urmă a fost fetița. Băiatul venit aici, în Călimani. Locuim într-o baracă și făceam noaptea, cu schimbul, de gardă. Crăpau pietrele de frij Puneam pe foc și vedeam, printr-o crăpătură în acoperișul barăcii, doar cît luminează stelele.

Inginerul zîmbește reținut, calculînd efectivele: 100 d oameni în parcul auto, 130 mineri, 50 la atelierul mecanic 14 la partea gospodărească, 3 la cantină, 16 buldozeriști 12 excavatoriști (totul cu «aproximație»). Pondere activității o reprezintă deci transportul materialelor din carieră la haldele de steril. Brigăzi de mineri solide, bărbătești, a Mareș Eftimie, Olteanu Dumitru și Melinte Luchian. Excavatoriști de treabă sînt Stratu Nicolae, Coroamă Clement, Andrei Nicolae, Andreicuț Willi. La atelierul mecanic fac treabă bună maestrul principal Pauliner Paul, maestrul Balmoș Gavril, electricianul Buzilă Constantin, mecanicul Buzilă Ioan. Dar șoferii?

— Șoferii și mașinile sînt aici ca aerul și ca apa. Jumătate din basculante însă ruginesc în «parcul rece». Lipsesc piesele de schimb. Nu înțeleg ce minte a avut acel cineva (n știu de unde, de la minister, comisia cutare sau comitetul cutare), cînd a comandat din import autobasculantele autodumpere (TATRA) fără nici o piesă de schimb, fără nici un cauciuc de rezervă! La începutul lucrărilor, oamenii s-au angajat, în iulie 1970, să decoperteze suplimentar, pînă la sfîrșitul anului curent, 1 000 000 de metri cubi de steril. Dar, din lipsa mașinilor, excavatoarele lucrează cam jumătate din capacitate. Știți ce înseamnă un milion c metri cubi?

traficul rutier nu iartă

În ultimii ani, concomitent cu modernizarea unui însemnat număr de drumuri, arterele rutiere au fost dotate cu numeroase amenajări de natură a le spori substanțial siguranța și confortul. De-a lungul drumurilor naționale și județene, pe teritoriul localităților rurale, avem acum peste 2 000 km de trotuare. Numai în ultimii doi ani s-au realizat peste 8 900 refugii și alveole pentru oprirea în stații a mijloacelor de transport în comun. Pe foarte multe artere s-a ajuns ca din 5 în 5 km să existe câte un refugiu. Conducătorii auto se pot odihni, își pot face o verificare sumară la mașină sau remedia o pană, fără grija că stînjinesc traficul rutier sau că propria lor viață și mașină sînt în pericol. Semnalizarea luminoasă sau reflectorizantă, prezentă aproape peste tot, arată fiecăruia cum și pe unde poate ajunge la localitatea dorită și ce măsuri trebuie să întreprindă în diferitele puncte periculoase pentru a circula în siguranță.

Se pune întrebarea: sînt folosite eficient aceste dotări care au fost realizate cu prețul unor însemnate cheltuieli de fonduri și de energie?

Se pare că mulți, foarte mulți participanți la circulație nu au înțeles pînă acum că aceste amenajări sînt realizate în primul rînd în folosul lor. Altfel cum se explică faptul că, în special duminica, asfaltul drumurilor în unele comune este transformat în «Corso», mașinile făcînd slalom printre tinerii care se plimbă la braț, în timp ce trotuarele sînt goale.

În multe comune din județele Maramureș, Mureș, Argeș, Ilfov — unde trotuarele sînt folosite pentru scopul în care au fost construite — accidentele de circulație în care au fost angajați pietonii s-au redus între 30-65%. Paradoxal, în alte localități rurale, care dispun de trotuare la nivelul celor mai moderne așezări urbane, accidentele sînt în creștere, fiind acroșați zilnic pietoni care continuă să sfideze pericolul, deplasîndu-se pe partea carosabilă a drumului.

Refugiile. Controalele efectuate recent pe o serie de drumuri din țară au surprins zeci, sute de mașini ale căror șoferi opriseră pentru a servi masa, pentru a-și verifica pneurile ori pur și simplu pentru a se relaxa, pe partea carosabilă, chiar sub panourile care indicau că la 1 000 m se găsește un loc de refugiu special construit în acest scop! Conducătorii auto priveau cu nonșalanță cum mașinile lor sînt depășite de zeci și sute de autovehicule ori cum în spatele autovehiculului lor se formează coloane de mașini ce nu pot dubla din cauza puternicului curent de trafic din sens contrar.

Este drept că mai sînt încă destui oameni care nu se gîndesc și nu acționează decît în folosul propriei lor persoane, care se preocupă puțin sau aproape deloc de interesele generale. Chiar și aceștia ar trebui însă să aibă în vedere că automobilul lor, pe care îl șterg și-l curăță cu adevărată venerație și care devine, în acest fel, un veritabil obstacol, ar putea fi, dintr-un motiv sau altul (un șofer orbit, altul rămas fără frîne etc.), pur și simplu, «șters de pe fața pămîntului».

Balustradele. Instalate pentru a feri pietonii de contactul nedorit cu masa metalică a autovehiculelor și pentru a pune în evidență zonele unde traversarea pietonilor este cea mai periculoasă, balustradele sînt confundate cu instalațiile sportive, în special de unii tineri care, escaladîndu-le, vor parca să demonstreze cît sînt de inconștienți. Numai în ultima lună, asemenea «curse de garduri» au avut ca deznodămînt 4 morți și 5 răniți grav. Toți între 15 și 20 de ani!

În localitățile unde s-a înțeles rostul acestor parapete, accidentele de pietoni s-au redus cu 40-60%. Instalarea balustradelor de pietoni merită deci să fie continuată, chiar și acolo unde edilii le consideră niște «inutile stănoage».

Alveolele. Autobuzul, mai ales cînd este și din categoria celor articulate, cu gabaritul lui impresionant, blochează, practic, la oprirea în stație, un sens de circulație. Iată rațiunea pentru care s-au «dăltuit» în trotuare așa-numitele alveole. Oprit *cuminte* pe aceste spații, șoferul autobuzului permite fluxului rutier să se scurgă normal.

Nu puțini șoferi de autobuze ignoră însă eforturile făcute pentru construirea acestor amenajări, de fapt în detrimentul propriei lor siguranțe, deoarece un autobuz oprit pe partea carosabilă poate fi de zeci de ori mai ușor acroșat din spate sau lateral în comparație cu altul care staționează la adăpostul alveolei. Ei opresc autobuzele (de cele mai multe ori din comoditate, pentru a nu întoarce volanul spre dreapta), la 1-2 metri de bordura trotuarului sau alteori chiar pe mijlocul arterei rutiere. Nu de puține ori sînt însă de vină și călătorii care, așteptînd mijloacele de transport în comun, ocupă întreg spațiul alveolei, împiedicînd autobuzele să le folosească.

În câteva puncte din București s-au construit pasaje subterane, remediu radical pentru separarea traficului vehicular de cel pietonier. Și totuși nu rareori pot fi observați «temerari» care se aventurează în plin trafic să traverseze, în dreptul magazinului «București» sau în Piața Bălcescu, străzi perforate pe dedesubt tocmai pentru ca ei să circule în siguranță.

Traficul rutier nu iartă însă greșelile. Din păcate, cei care nu-și dau încă seama de pericolul străzii sau încălță în mod deliberat normele rutiere plătesc imprudențele comise cu propria lor viață sau sănătate.

Să fi auzit cifra altundeva, probabil că nici nu mi-aș fi putut-o imagina. Aici însă văd milionul în fața mea, pe terasele Negoiiului românesc, unde o singură basculantă (să zicem KRAZ, de 20 tone) arată ca o furnică și mai bine de jumătate din milionul făgăduit s-a excavat, s-a transportat. Acelui cineva din minister, din comisia sau comitetul cutare, care a avut ideea să comande mașini fără piese și fără cauciucuri de schimb, i-aș pune lopata în mîină să sape un singur metru cub de pămînt. Cu indulgență. Fiindcă minerii din Călimani sapă în piatră.

— Șoferii, spune Vintilă Mănăstireanu, tehnician principal transporturi, se poartă ca niște lei. Cîte 40 de curse pe schimb, de înmulțit cu 20 tone și cu numărul de mașini, faceți socoteala. Pețru Cantolaru, Dumitru Melinte, Mihai Luncașu, Ion Pintileac, pe cine să mai numesc fără să-i supăr? Cred că în puține locuri își cinstesc meseria oamenii așa cum o fac aici. Dar parcă anume, să fie balul bal, din cînd în cînd dau cu bîta în baltă.

A da cu bîta în baltă, în Călimani, înseamnă să fugi de pe șantier, cu tot cu mașină. La Neagra Șarului sau la Gura Haitei, cincisprezece, douăzeci de kilometri, pînă la primul bufet. Să iei două sau trei «mari» și o sticlă plină în cabină, iar la întoarcere, pe firul apei, să răstorni în prăpastie basculanta. Cum a făcut Constantin Băncescu, pe care-l cercetează miliția. Cum a făcut și Anania Traciaru, mutat disciplinar, de la volan în atelierul mecanic. Cum a reușit și Vasile Pocolin, cu un KRAZ nou-nouț. Cum au încercat alții.

Întreb dacă sînt morți sau accidentați în orașul nou din Călimani.

— În 15 ianuarie 1968, în perioada explorărilor, am salvat o echipă întreagă de sub avalanșă. Altă dată s-a aprins sulful în galeria 20. Fără victime însă. Avem o echipă de salvare care acționează precis, zice inginerul Constantin Breazu.

Mă gîndesc cum aș trăi într-un oraș unde nu a murit nimeni.

ORAȘUL

Prima etapă prevede 900 de locuințe. Următoarea, cîng se va rade și Pietricelul de pe fața pămîntului — 2 000. Dar majoritatea pentru burlaci, explică sever inginerul. Familiștilor li se vor construi apartamente la Vatra Dornei. Se va termina modernizarea șoselei (45 km) și vor face naveta, săptămînal. Nu pricepe o iotă. O economie întreagă se zbate să scape de pacostea navetei, și aștia o țin la loc de cinste. Întreb de unde pînă unde și aflu că așa prevede S.T.E.-ul, adică studiul tehnico-economic. Încep să pricep. Dacă e studiu, e clar.

Autorii S.T.E.-ului au dorit parcă să nu trăiască oamenii liniștiți; să-și rupă hainele în mașini; să obosească; să cheltuiască bugetul familiei rupîndu-l în două — jumătate la Vatra Dornei, jumătate în Călimani; să le fie crescuți copiii de fetele în casă; să nu crească în voie orașul acesta, singurul oraș din țară ridicat în mijlocul unei rezervații naturale, avînd ca temelie testamentul și amintirea Călimanilor.

Dar cum înțeleg ei dubla calitate a producătorului și proprietarului? *Proprietarul* a fost consultat? Există în studiul acela părerea unui psihiatru, a unui specialist în demografie? Femeile — soțiile și logodnicele și mamele acestor copii născuți sub stelele Călimanilor — și-au spus cuvîntul? Iată cîteva întrebări fără pretențiile unui studiu specios.

În cantină e cald, mîncarea conține ceea ce i se cuvine pe drept ortacului, iar pîinea nu are cusur. Uneori, mi se spune, ajunge veche. Din pricina verigilor intermediare ale cooperăției de consum. Un complex comercial va fi în curînd dat în folosință. Numai băutura lipsește — și bine că nu se aduce. Aici te îmbeți de ozon. Leac nu s-a găsit pentru beția asta, și chiar dacă s-ar găsi vreunul — degeaba. N-au nici un medic sub supravegherea căruia să ia medicamentul. Aud că nici nu se încăieră și nici nu fură din propria gospodărie, unde și-au permis, chiar dacă S.T.E.-ul nu prevede, să crească, deocamdată, porci. Noaptea, în afară de uruiul motoarelor și strigătele ciudate ale excavatoarelor (emit niște sunete guturale, ca elefanții), nu se aude nimic. Indicele infracțional și contravențional este de zero virgulă nu știu cît. De aceea n-au nevoie (deocamdată) nici de milițieni.

Mă întreb cum aș trăi într-un oraș fără nici un milițian.

Îi întreb la despărțire pe acești oameni care și-au crescut băiatul într-o baracă, privînd prin spărtura acoperișului doar cît luminează stelele, vorba Anei, dacă intenționează să părăsească munții. În ruptul capului, răspunde. Îi întreb același lucru pe excavatoristul Clement Coroamă. Zice: «Niciodată. Am lucrat la Petroșani și la Bicăz, acum aici. Rămîn aici. Cît să umbli din loc în loc, cu casa în spate?!» Cer părerea minerului Emil Danea și primesc același răspuns. Silvia Sănduleanu, fata cabanierului de la cabana pentru oaspeți, elevă la liceul din Vatra Dornei, spune că n-ar pleca niciodată, dacă locurile s-ar mai «îmbliși». Pun aceeași întrebare, neinclusă în nici un studiu. Răspund la fel toți, de parcă s-ar fi înțeles. Dumneavoastră, le spun, deveniți autorii unei erori geografice. După treaba asta cu Negoiiul românesc și Pietricelul, harta Republicii Socialiste România va trebui tipărită din nou. «Nu mai este de data noastră», glumește Ana.

Alexei RUDEANU

Suceava, 20 septembrie 1973.

Colonel Victor BEDA

Fotografii de Dumitru VINȚILĂ

corund - artă, industrie și bunăvoință

De aici începe alcătuirea unor culegeri folclorice.

editarea folclorului

Producția tuturor editurilor ce ființează în țara noastră abia dacă lasă să se întrevadă, prin cele aproximativ zece volume ce apar anual, preocuparea pentru valorificarea folclorului literar. Din totalul lucrărilor ce se tipăresc, marea majoritate sînt culegeri de studii, antologii tematice, reeditări ale clasicii folcloristici noastre, volumele cuprinzînd culegeri inedite puținindu-se număra pe degetele unei singure mîini. Inițiative notabile au fost doar unele consfătuiri realizate sub egida Consiliului Culturii și Educației Socialiste, sau — pe plan local — cele organizate de către asociațiile județene ale folcloriștilor.

Și totuși culegerile inedite de folclor nu au încetat să apară. Ieșite din grațiile diriguitorilor planurilor editurilor centrale, acestea au intrat în atenția organelor culturale locale, ceea ce a avut ca rezultat o întreagă serie de volume, valorificînd cercetări, mai vechi sau mai noi, asupra unor zone insuficient cunoscute.

Începînd din 1964 și pînă astăzi au apărut aproape 100 de titluri, însumînd cîteva mii de coli editoriale. Și nu includem între acestea zecile de volume de studii, cercetări și albume de artă populară. Multe dintre acestea, precum «Flori de cîmp» (Craiova, 1969), *Cintec vechi din Oltenia* (Craiova, 1967), *Plaiul dorului* (Rm. Vilcea, 1972), *La fîntina de sub deal* (Tulcea, 1971), *Folclor din Prahova* (Ploiești, 1973) — ca să numim numai cîteva — fac dovada unei indiscutabile probității a autorilor.

Din păcate, circulația redusă a acestor cărți, difuzate fără preț, pentru uzul intern al așezămintelor de cultură, neapariția lor în librării, deci într-un cîmp larg de incidență cu opinia criticii, toate acestea au determinat și unele neajun-

suri: selecția neexigentă, criteriile de editare care se abat deseori de la stricta probitate științifică, principiul neunitar de constituire a colecțiilor, circulația obscură și neeficientă.

Mulți culegători se străduiesc să acopere întreaga arie a județului (care poate să nu constituie o zonă distinctă și din punct de vedere folcloric), realizînd cercetări nesistematice, de suprafață, eterogene, nereușind în cele din urmă să fie reprezentative nici pentru zona așa-zisă cercetată. Alteleori, ca în culegerea *În luncile soarelui* (Brașov, 1968), apar piese culese la mari distanțe în timp (1934-1971), sau se includ cîtece din colecții mai vechi, din manuscrise, alături de altele, culese recent (*De la Severin la vale*, 1972, *Antologie de doine și balade din Argeș*, 1971).

Într-o perioadă cînd știința refuză omologarea unui produs folcloric, cules cu mijloace depășite, în majoritatea acestor culegeri apar texte notate «după ureche» sau transcrise din memoria generoasă a autorilor de antologii. Lipsiște, de cele mai multe ori, un aparat critic elementar (*Mureș, pe marginea sa*, 1969), iar — în cazul preferinței mai multor culegători — neomogenitatea criteriilor de transcriere adoptate poate, în cel mai bun caz, să nedumerească (*Folclor din ținutul Rădăuților*, 1969). Se înțelege că, remediîndu-se aceste neajunsuri, sîntem pentru continuarea realizării de culegeri-monografii sau de gen, realizate pe plan local, nu numai pentru cunoașterea amănunțită a contribuției originale a diferitelor zone, dar mai ales pentru definirea ariei de răspîndire a unor motive de circulație mai largă sau generală, în folclorul nostru.

Stelian CĂRSTEAN

De vorbă cu Simion Láyds — directorul întreprinderii de gospodărie locală (I.G.I.L.) — Odorhei.

— La Corund există un sector de stat, unul al C.A.P.-ului din sat, altul al cooperativei centrale și altul al producției particulare dirijate de I.G.I.L.-Odorhei, ne spune interlocutorul nostru. Produsele ceramice se realizează în ateliere prevăzute cu mijloace moderne: discuri mecanice (în loc de roata olarului), valțuri mecanice, agitatoare mecanice sau cuptoare-tunel care funcționează fără întreruperi. Pentru că desfacerea ceramicii noastre are o arie extrem de întinsă în interiorul țării și peste hotare, am reușit să convingem autoritățile centrale să ne acorde un ajutor de cîteva milioane lei din fondul de stat, cu care vom construi o fabrică cu o suprafață productivă de 3 400 metri pătrați. În felul acesta, producția de ceramică din Corund va marca o creștere extraordinară.

— Ați spus că există un sector al producției particulare. Cum reușiți să vă atrageți meșterii și să vă asigurați permanența mîinii de lucru?

— Oamenii lucrează cu convingere și conștiințozitate și în întreprinderile noastre, pentru că am știut să-i înțelegem și să-i ajutăm. Astfel, un meșter are la noi o serie de avantaje sociale asigurate: pensie de boală și de bătrînețe, asistență medicală gratuită, concedii de odihnă și boală, cure balneoclimaterice etc., și mai are marele avantaj al asigurării aprovizionării cu alimente. Mai mult: de acord cu autoritățile comunale asigurăm desfacerea lemnului necesare arderii cuptoarelor particulare. Olarii își pot procura lemnele cu 140 de lei mia de kilograme, fără obligația de a cumpăra și cărbuni. Le oferim meșterilor toate avantajele (folosirea celei mai bune argile, aprovizionarea cu smalțuri și culori etc.), iar meșterii ne asigură, conștiințos, bunul mers

al producției din fabrică. În timpul liber lucrează pentru ei — și noi le asigurăm autorizație de desfacere a produselor în toată țara — mai lucrează și pentru cooperativ și pentru sectorul de olărie al C.A.P.-ului. Pentru a înțelege cît de bună este colaborarea noastră, vă voi spune că în momentul cînd C.A.P.-ul a avut nevoie de mînă de lucru pentru planul agricol, I.G.I.L.-ul a mobilizat muncitorii săi, trimițîndu-i să lucreze în cîmp.

— Totuși vă rugăm să ne vorbiți și despre «arta ceramicii», nu numai despre aspectul producției ei industriale.

— De fapt există și la noi o secție de creație, în care maestrul Istvan Layos, împreună cu un grup de meșteri, realizează noi modele inspirîndu-se din motive mai vechi. În ultima vreme am încercat să preluăm și modele de ceramică din alte zone ale țării.

— Cine va prelua schimbul de mîine?

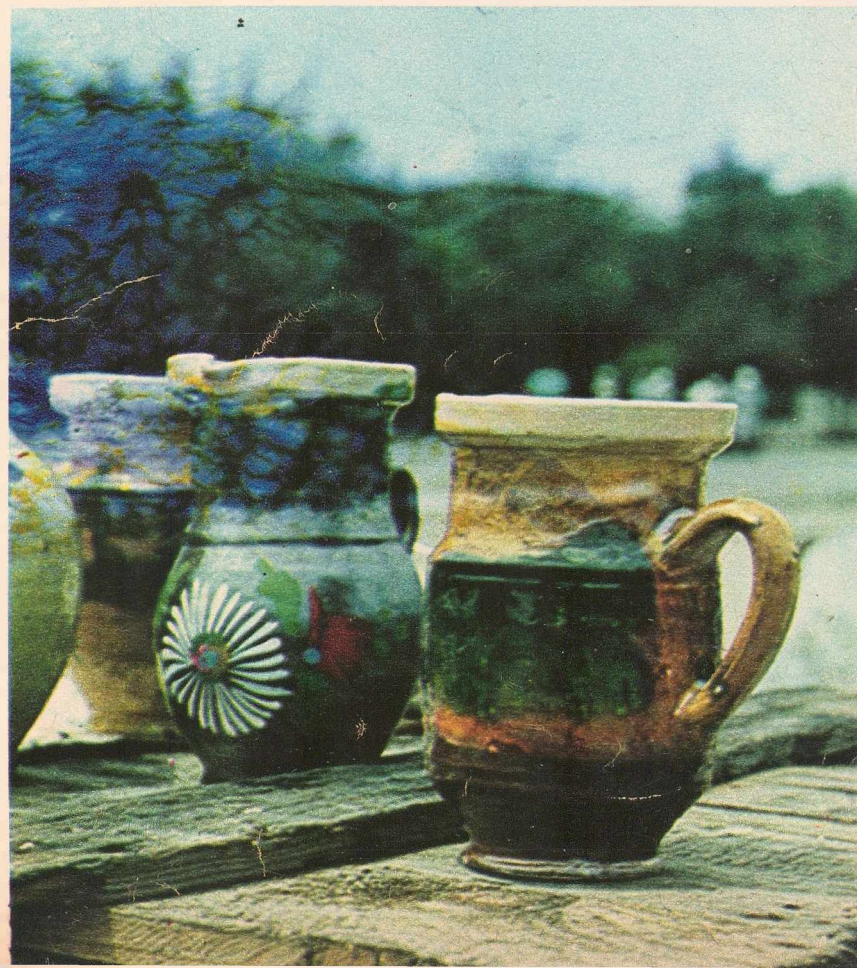
— Mulți olari tineri au urmat cursurile superioare ale Casei de creație populară din Tirgu-Mureș și acum încearcă să lucreze în stilul vechilor centre de olărit din această zonă. Unul dintre aceștia este și Jozsa Ianoș.

Acum, după ce am aflat cîte ceva despre organizarea și sprijinul pe care autoritățile îl înțeleg să-l dea olarilor din Corund, am înțeles de ce magazinele de pretutindeni întreg litoralul, țîrgurile și piețele din toată țara sînt literalmente inundate de această ceramică; deși bine lucrată, ea reprezintă mai întotdeauna un produs industrial.

Gîndul nostru se întoarce cu amărăciuni spre Horezu și Oboga, acolo unde olarii olteni luptă cu îngustimea, lipsa totală de înțelegere și de bunăvoință din partea celorlaltor zone să-i ajute.

Magda BENGULESCU

Și aceasta este ceramică de Corund.

documentarul: «în fiecare luni și joi»

Bănuim că în fiecare luni și joi se întâlnesc unii îndrăgostiți. Sau pensionarii, la cafea. Ori se aduc ciorapi măsura 3 cu 1 la «Eva».

Dar aflați că «în fiecare luni și joi» se mai întâmplă ceva: mai mulți bărbați — nefotbaliști din Timișoara — joacă fotbal. Unii își spun echipa A, ceilalți n-au mers prea departe și s-au numit B. Unii se îmbracă cu tricouri albe, ceilalți cu orice altceva, numai alb să nu fie. Cei mai tineri au 35 de ani, restul — nu mai contează. Ei și!, s-ar putea spune. Câtă lume nesportivă nu dă cu piciorul într-o minge fără ca prin asta să-și fi câștigat vreun merit, nicidecum pe acela de a li se dedica un film, un fermecător scurtmetraj semnat de Doru Segal, acest pasionat cineast care știe să dea un nume «micilor sau marilor emoții». Nu cred că despre fotbal — sau numai despre el — este vorba acolo, «în fiecare luni și joi». Dacă lucrurile ar fi stat așa, ceva-ceva îmi spune că Doru Segal nu s-ar fi repezit cu aparatul și cu echipa pînă la Timișoara. Sau, dacă totuși fotbalul ar fi fost rege, nu știm ce-am fi înțeles noi din el, cronicarii de film, în afară de Radu Cosașu care — caz rar! — se pricepe și la fotbal, și la cinema, și la prietenie. Probabil că el ar fi comentatorul ideal al acestui filmuleț cu oameni buni și statornici care au puterea ca, de ani de zile, să se întâlnească «în fiecare luni și joi», să alerge sau să se po-

ticnească după balon și să ia toate meciurile drept întâmplări ale vieții lor, evenimente ce-și au locul într-un jurnal caligrafiat de un redactor responsabil cu nostalgia de fost licean deținător de însemnări la zi.

Cînd atîtea vestite team-uri din fotbal se destramă, dar ce zic eu echipe, cînd atîtea prietenii și solidarități se duc de ripă, este mîngîietor să iei cunoștință de această joacă de copii mari, care s-au agățat de fotbal nu numai pentru a face mișcare, pentru a fi zvelți pe stradă și vioi la locul de muncă, ci pentru a fi împreună, pentru a apăra laolaltă nu atît o poartă, cît ideea de atașament.

Nu prea am văzut «faze» în această peliculă, ci, mai ales, chipuri filmate cu blîndețe și umor drăgăstos; am reținut, în contul cunoștințelor despre viață, că un director, mutat cu serviciul de la Timișoara la Oradea, a făcut ce a făcut și a găsit un post la Arad, pentru a-i fi la îndemînă naveta de jucător amator și prieten credincios. Parcă la Oradea nu s-ar putea fugări o minge! Dar acolo nu erau ei, ceilalți. Dacă se poate conta pe fotbal ca întreținător al tandreții și al încrederii într-o clipă frumos trăită, atunci chiar că merită să fie atît de iubit. Dacă se poate într-adevăr conta, nu numai «în fiecare luni și joi», ci și în celelalte zile ale săptămîinii.

Magda MIHĂILESCU

pe ecrane

o afacere pe cinste

Un film polițist bine făcut presupune rigoare, adică o știință a dozării în limitele genului descris.

O comedie polițistă este numai aparent deschisă unei libertăți haotice, ea trebuind să facă față unei duble combinații în echilibru: comic și suspense în același timp. Cînd în aceeași comedie intervine și parodia, lucrurile se complică. La astfel de reflecții ne incită *O afacere pe cinste*, mediocritate călduță, desfăcută recent pe piață de România-film.

Datele startului sînt ademenitoare: doi creduli, soț și soție, intră pe neștiute într-o

afacere de stupefiante. Ecuația acestei intrigă se complică de-a lungul povestirii, cu garnitura unor bande de gangsteri, cu dulcea importanță a șefului de poliție, cu inocența cuplului impins la acțiune. Filmul aglomerează, fără selecție, sprintăreli de poante, recitaluri actoricești «spuse» în fața aparatului, ca-n peliculele lui Marcel Pagnol, tipologii ale străzii, amintîndu-ne nostalgic de Clair, și momente ce se consumă în sine, ilustrativ, cu o lipsă de surpriză ce dau nota dominantă întregului. Amalgam nedistilat, «O afacere pe cinste» ne îndeamnă la calificative concesive, din disperare de cauză.

perechile

Perechile este un film în scheciuri. Adică un film împărțit în trei bucăți, fiecare avînd titlul și regizorul său. Legătura între părți ține de titlul generic, care anunță dar nu include și substratul său tematic. El derivă din acțiune. Mergînd pe traiectul comediei satirice, *Perechile* amintește prin randamentul său artistic de nu prea îndepărtatul «Boccaccio '70». (Dealfel, Monicelli și De Sica sînt prezenți și de astă dată)

Efectul comic se realizează aici din ușoare atingeri, din lipsa ostentației, din coregrafia

actorilor susținută prin știința detaliului (Monica Vitti în *Frigiderul*), prin inteligența cuplării (Sordi și partenera sa în *Camera*). Poate cel mai puțin realizat scheci *Leul* (regia Vittorio de Sica) are o valoare de alta natură. A stat sau nu în intenția regizorului, dar nouă așa ni se pare; *Leul* se constituie ca o parodie la vechile melodrame daneze, cu o Monica Vitti mișcîndu-se patetic, à la Arta Nilsen, cu un Sordi declamativ și afectat în gesturi.

Rada PREJBEANU

actori și roluri

LIV ULLMAN — o nouă «Madame Bovary»? S-ar putea, căci se vorbește tot mai insistent de un proiect al ambițiosului Dino de Laurentiis, care își dorește în fruntea distribuției trio-ul Liv Ullman, Peter Finch, Alain Delon. Nu e rău!

cine, ce, unde, cînd?

● M.G.M. (Casa Metro Goldwyn Mayer) a dobîndit drepturile de a ecraniza un nou Scott Fitzgerald, «Ultimul Tycoon». Producător — faimosul Sam Spiegel, care, timp de douăzeci de ani a lucrat pentru Columbia. Regizorul cu care se duc tratative — Mike Nichols, autorul «Laureatului».

● Marlène Jobert (foto) și Pierre Clémenti

vor fi parteneri în filmul lui Jean-Pierre Mocky «O dingos, o chateaux».

● Raquel Welch, protagonista filmului «Ultimul de pe vasul Sheila» (regia — Herbert Ross), trebuie să facă față unui rol dificil, acela de a juca alături de James Mason pentru care frumoasa vedetă este, nici mai mult, nici mai puțin, decît: «cea mai egoistă, mai prost crescută și mai de neluat în seamă actriță cu care am avut neplăcerea să lucrez în cariera mea».

● Cineastul bulgar Rangel Vılceanov (Voci în insulă) despre noul său film «Fuga la Ropotamo»: «Amestec de comedie, de dramă, de musical, de vis și realitate. Nu știu dacă va fi distractiv, dar noi ne-am amuzat în timpul turnării».

● «Paturi moi, bătaii grele» se intitulează filmul în care Peter Sellers interpretează nu mai puțin de 7 roluri, toate de ofițeri.

releându-i astfel superioritatea față de cele lirice etc. Vorbeam însă o altă limbă. Înțelegerea, în sensul strict al cuvântului, nu era posibilă. Astfel, profesorul credea că mă informează de existența unui mare număr de variante ale *Miorișei*, pentru ca eu relevasem «unicitatea» ei (se-nțelege, calitativă! și tematică!). Socotea însă că am fost «impiu», pentru că omisese în selecția mea, ca nereprezentativ în cadrul operei, imnul *La Arme*. Pentru același delict, Nichifor Crăiuc mă denunțase ca un «infirm moral». Am răspuns profesorului cu o lungă scrisoare de mulțumire, pe care a reprodus-o, la *Cronica*, în plină pagină a *Cugetului Clar*, așa că figurez și în calitate de colaborator al revistei!

La apariția cărții mele, *Viața lui I.L. Caragiale*, directorul *Cugetului Clar* mi-a făcut onoarea de a-i consacra un amplu articol, de aproape două pagini, cu unele ezerve, mai ales de ordinul vieții intime și marelui nostru clasic. Ba, mai mult, a citat-o elonios într-o conferință de la Teatrul Ligii Culturale, împotriva lui Titu Maiorescu, recent sărbătorit cu ocazia centenarului său: «citiți frumoasa carte d-lui Cioculescu».

Am povestit cândva întâlnirea noastră, urînd apoi, în anticariatul lui Mișu Pach, «Vama Poștei». Potrivit adagiului: *Bis repetita placent*, am să-l amintesc din nou. Am intrat «clamos», vorba lui S. Călinescu, cu un cordial salut:

— Bună, Mișule!
Cel numit a dus un deget arătător la ureze — semnul clasic al tăcerii — și mi l-a indicat cu privirea pe marele profesor. Acesta mi-a întins dreapta molară, așa cum obișnuia să și-o dea, și m-a întrebat *ex abrupto*:

— Ei, cite articole ai scris despre Maiorescu? Cinci? Șase? Și cite ai să mai scrii?

Eu, impertinent:
— Le-ați numărat, domnule profesor? Într-adevăr, dădusem peste tot unde mi se ceruse, neprecupețindu-mi adeziunea).
— Ei, da, cum se poate, dumneata, un tânăr inteligent, cult, talentat, să adiri o asemenea nulitate ca Maiorescu? Și, fără a-mi lăsa timp să-mi exprim upefacția, profesorul începu, în prezența subscrișului, a anticarului și a unui alt client, la fel de uluit, să ne expună motivele judecății sale, ca după ei sferturi de oră de diatribă, să încheie aceste cuvinte memorabile:

— Ei, știți dumneavoastră ce a fost Titu Maiorescu pentru cultura noastră? Un lildebrand Frolo, un Epaminonda Franudi (două tombatera ale universității ucureștene — n.n.).

Atunci am izbucnit:
— Nu se poate, domnule profesor, sin-ești nedrept!

La care profesorul, apropiindu-se de mine, zise surizînd:

— V-am ținut, pe cît se pare, o adevărată conferință!

Apoi, redevenind sumbru:
— Ei! În curînd se vor împlini cincizeci de ani de cînd sint profesor, și nimeni nu va scrie un cuvînt! Ei, mai scrii despre Titu Maiorescu?

— Da, domnule profesor! Am să mai scriu! Dar am să scriu și despre acest jubileu și de o jumătate de veac ce s-a împlinit de cînd ați debutat la *Lupta* lui Panu, cu strălucite articole de critică literară.

Nicolae Iorga n-a răspuns nimic și, părăsind anticariatul, mi-a întins din nou o mîna moale, care nu cadra deloc cu energia sa spirituală, dar poate îi exprima reticențele, susceptibilitățile, neîncrederea în oameni.

Am publicat articolul, care n-a avut nici un ecou. În acel moment, profesorul, consilier regal, era răcit cu regele. Din ordinul anturajului acestuia, dublul eveniment a trecut neobservat. Un singur ziar (de la Cluj) mi-a reprodus articolul *in extenso*. Atent, ilustrul nesărbătorit mi-a trimis acasă un pachet cu ultimele sale cărți și broșuri. Nu l-am mai întâlnit.

La sfîrșitul lui noiembrie, bărbatul neînfricat, care avusese cetezanța să denunțe primejdia nazistă, cădea sub gloanțele asasinilor, nămiți unei puteri străine.

direct nouă!

«Nu s-a putut să ne ducem cu toții la aeroport, așa că ne-am instalat din timp în fața televizorului. S-a oprit dansul (că noi simbăta și duminica avem seri de dans) și am urmărit vreo sută de persoane sosirea tovarășului Nicolae Ceaușescu din America Latină. Ne-a plăcut foarte mult emisiunea, am putut vedea și noi «în direct», ca și cei care se aflau acolo la aeroport, toată desfășurarea revederii. Am avut clipe de emoție și bucurie cînd l-am văzut pe conducătorul nostru vorbindu-ne de la tribună. Se simțea respirația, căldura glasului, auzeam cuvintele care parcă ni se adresau direct nouă, care stăteam la televizor»

(S. Mantu, tehnician la Casa de cultură a sectorului 5).

Direct nouă! Acest «direct nouă» ne-a făcut să ne gîndim la vocația autenticului atribuită televiziunii, instrument de mare eficacitate, fascinant cînd reușește să «spună în direct», prin imagine și cuvînt, ceva despre viața adevărată, firească, nefardată, impecabilă. În anii din urmă existau o seamă de emisiuni «în direct», pe care publicul încă nu le-a uitat și iată că într-o discuție avută la o altă casă de cultură (a sectorului 3), unii tineri care urmăresc cîte 3—4 ore pe zi programele micului ecran, iar alții care urmăresc numai anumite emisiuni și-au spus părerea, și-au adresat, prin mine, doleanțele lor. Sofita Enert, 17 ani: «Emisiunile despre tineri erau interesante atunci cînd apăreau băieți și fete care erau surprinși așa cum sint ei. Unii pierdeau vremea pe stradă, alții pe la cafele și dădeau fel de fel de răspunsuri caraghioase fără să spună cineva că asta e bine și asta nu; îmi dădeam și eu seama singură, foarte clar, că nu fac bine ce fac. Lucrez la Depoul Splaiului Unirii, ca lăcătuș mecanic — asamblez segmenti la tramvaie, le ridic cu vinciul și aș mai vrea să văd și cite ceva despre alți lăcătuși mecanici. Învăț, muncesc și seara cînt la Casa de cultură muzică populară. N-am văzut nimic despre o fată ca mine sau ca alta, care a venit de la țară și vrea să-și facă o meserie». Alexandru Smarandache, operator la mașini automate, Fabrica de prelucrat sticlă: «Îmi place să urmăresc întregul program. Emisiunile de tineret îmi plac. Vorbesc despre tineri, sint bune, nu mă plictisesc. Teledinutul, după părerea mea, este foarte bun, mă face să știu pe ce lume trăiesc, ce, unde și cum s-a mai întîmplat cite ceva». Călineanu Petre, electrician: «Îmi plac emisiunile sportive care se transmit atunci cînd se întîmplă ele, direct. Chiar un meci de box, cum a fost între Ken și Clay, cu toate că nu a umblat nimeni pe la montaj să-l facă pe Clay mai ofensiv, tot nu a fost ca meciul cu surprizele lui, transmis în direct, cu Frazier. Ce trăiesc eu cînd știu că acțiunea se întîmplă chiar atunci nu pot să descriu. Îmi mai plac filmele, toate filmele și, de ce să nu spunem, toți venim la Mannix orice s-ar întîmpla».

Răspunsurile tinerilor de mai sus, la care putem adăuga și altele, pot fi un punct de pornire pentru o discuție mai amplă în vederea programării sau a reprogramării unor emisiuni în direct. În sprijinul acestei idei s-a pronunțat și revista «Cinema» nr. 7, care a publicat un material intitulat «Cred în fascinația transmisiei directe», în care N.C. Munteanu, consemnînd răspunsurile lui Aristide Buhoiu, spune că publicul poate determina într-adevăr calitatea programelor, că este dator să o facă. Acest public, cifrat la cîteva milioane, poate acționa activ, prin acea forță de care dispune și care se numește opinia publică. «În direct, oamenii vorbesc mai firesc, n-au timp să-și caute frazele-șablon. Și există acea notă de farmec, de neprevăzut, pe care numai transmisia în direct o poate da emisiunii». Da, publicul spectator își spune cuvîntul în favoarea acestor emisiuni, cere asemenea emisiuni, iar acest uriaș cinema-ziar-teatru-radio adus la domiciliu, această cuteza magică în două milioane de exemplare să fie mai sensibilă față de marele ei spectator.

vișco, ... Poiana. Citorva vechi sămănătoriști, rămași fără debușeu, li se alăturau debutanți obscuri, dintre care nici unul nu și-a făcut un nume. Evenimentul de senzație al revistei a fost însă adeziunea intempestivă a lui A.C. Cuza, fostul asociat, înainte de întiul război mondial, la șefia micuțului partid național-democrat, apoi dușmănit cu N. Iorga, împăcat în timpul scurtei guvernări a acestuia, iar acum șef de partid antisemit și reacționar. Cu fablele, epigramele și alte versuri insipide, compromițătoarea colaborare, la care s-au adaos adeziunile presei de dreapta, n-a întărit nici esteticeste, nici moralmente, formația din jurul lui N. Iorga, care tuna și fulgera fără ecou în articole de fond, în conferințe și în foioasa «cronică» de la sfîrșitul revistei, în care-și lichida vic-timele, cu ridicări de brațe la cer, cu lamentări și blesteme în stil cronicăresc: «Cu toții, ducă-se-n pustiu», «legați-l, oameni buni» etc. Ridiculizîndu-i-se par-

trumoase.
Toiul bătăliei a ținut de fapt un an și jumătate. În acest interval am fost onorat cu mustările și învățămintele profesorului, fără să mi se aducă «jignirea» de a fi numit. Am amintit, într-un răspuns moderat, procedeul lui Ennius, în ale cărui istorii nu erau numiți generalii, dar se dădea, în mod excepțional, numele unui elefant. Mi-am rezervat duritățile pentru prozele și versurile incontinentele ale ghioțantului, nu fără jocuri de cuvinte, ca acela din titlul unui articol: «De la d-rul Grama la cițiva agramați de azi». Se știe că celebrul canonic de la Blaj decretase nulitatea lui Eminescu ca poet, dar și primejdia sanitară a operei lui, socotită de esență patologică.

După trecerea furtunii, N. Iorga mi-a elogiat într-un articol din *Cuget Clar* ediția Șt. Olosif, pentru aparatul ei critic, pentru curajul de a fi dat și poezia lui, contra modelor literare, pentru grupa-rea la un loc a poeziilor cu caracter epic,

Ștefan ROLL

FLUX

Marea-și sufleca, încet, spumele
așteptând să vie seara
să-și spele în ele stelele.
Ca să se vadă cât e de albastră,
deasupra ei plutea un pescăruș.
Neliniiștile
porniseră, de mult, în larg:
flotile de foșnete
cu toate lînțoliile fluturînd,
s-o aducă la țarm
întreagă.
Cu insomnii,
cu rănile dragostei hohotînd,
cu tine,
purtață pe cel mai înalt catarg.
Marea
își sufleca, încet, spumele
așteptînd ca seara să plece
lăsîndu-și pleoapele
ca niște scoici pe țarm.
Ca să se vadă, cât e de albă,
deasupra-i
un pescăruș albastru plutea,
ca un zîmbet de copil
ducînd în el o înamorată stea
care a ținut,
cu tot dinadinsul.
tocmai ea să nu plece.
Au incinerat-o în larg
pe cel mai înalt catarg.

cum a fost (II)

Cum era de așteptat, a avut loc și a doua ședință a ceneclului nostru. Ea s-a desfășurat, probabil spre surprinderea confratelui M. Costea de la Scintea tinerețului, sub aceeași formă seminarială, în care celor prezenți nu li se dă șansa de a moțâi nici dacă se află în ultimul rînd. Și sîntem siguri că viitoarele ședințe se vor desfășura tot conform programului anunțat, de la bun început, de Adrian Păunescu.

Primul invitat al serii de luni, 24 septembrie, a fost Ștefan Roll (alias Gheorghe Dinu), care mai mult a plîns, decît a citit, un ciclu despre Maria Tănase. Primul emoționat s-a dovedit a fi Șerban Cioculescu (Îl felicit pe fostul dinamitar Roll, care, se pare, s-a clasicizat, a evoluat și scrie azi această poezie afectivă, care comunică. E o poezie bună). Am mai aflat de la Ștefan Roll că pe vremea cînd tatăl Mariei Tănase avea o grădină de flori, domnia-sa, Ștefan Roll, se cam șprîțuia prin Piața Buzești, pe unde trece azi tramvaiul 24.

A urmat Suzana Georgescu, o voce — cum ne-a prezentat-o George Stanca. Vocea, cu adevărat, a interpretat Colina, Cîntă cucule și încă două melodii pentru Ștefan Roll, care i-a spus Suzanei Georgescu: «Suzano, tu cîntă la chitară și, parcă, chitara cîntă la tine». Despre tînăra cîntăreață au mai exprimat păreri Tudor Gheorghe (Fata asta e cumplit de talentată), Șerban Cioculescu (...uneori vocea pleacă în sus cu o jumătate de octavă...), Mircea Florian (Nu e muzică folk. E o bună muzică pop, dar se cîntă obligatoriu cu formație).

Vădit emoționat, debutantul Mihail B. Constantin l-a rugat pe Alexandru Papilian să citească în locul său ciclul Fragmentarium. La discuțiile purtate pe marginea celor 10 poezii citite s-au înregistrat, printre altele, următoarele puncte de vedere: Alexandru Papilian (M.B.C. este un poet clarificat; 80, 90% realizat), Iulian Neacșu (Eu sînt prozator. Mi-au plăcut versuri, nu mi-a plăcut poezia. Nu cred ca un poet se poate realiza în procente). Șerban Cioculescu (M-am alcătuit cu Eugen Simion: poetul e talentat). Eugen Simion (Dupa cum spunea profesorul Cioculescu, considerăm că poetul e talentat. De cîțiva ani n-au mai apărut poeți remarcabili, probabil că poeții de 18-19 ani pregătesc ceva). Al. George (M-a surprins intranșigența lui Iulian Neacșu. M.B.C. se distinge de tinerii poeți de azi prin cel puțin două lucruri: nu încearcă să te plînească printr-un procedeu sau altul și scrie o poezie de o autentică și nu contrafăcută atmosferă gravă. I-aș reproșa o anumită improprietate verbală și o tendință spre mica filozofare). Doru Moțoc, citînd un nume pe care nu l-am putut auzi (Talentul e ca banul. Îl ai sau nu-l ai, nu te poți prefăca că-l ai. M.B.C. are o anumită noțiune poetică), Sergiu Andon (Îi acord o mare șansă lui M.B.C. La nevoie pot să și explic), Adrian Păunescu (M.B.C. nu și-a găsit încă tonul. Este fără îndoială talentat, dar atmosfera sumbroidă a poeziei sale este făcută. Apoi nu-mi plac cacofoniile. Este o poezie pe care, cu toată deferența, o refuz).

Aurel-Dragoș Munteanu a prezentat cîteva din tablourile expuse de Viorel Mărginean, remarcînd în primul rînd mișcarea geologică surprinsă de artist. Despre tablourile lui Viorel Mărginean au mai vorbit Șerban Cioculescu (Crede că sînt două maniere în tablourile expuse. Oricum, lucrările mă incită) și... Viorel Mărginean (la invitația criticului Eugen Simion.)

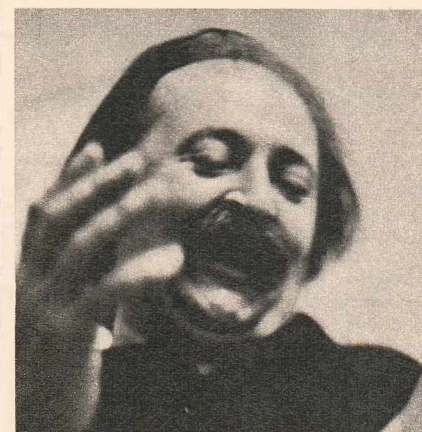
În continuare, Ion Marinescu a susținut cu umor și încredințare un recital, intitulat ironic «Poezie română contemporană. Texte de muzică ușoară». De un succes boeuf, cum l-a numit Șerban Cioculescu, s-au bucurat textele Corcodel, («Poat-să zică lumea orice-ar vrea/ Nu mă las eu pînă nu l-oi afla/ Corcodel, Corcodel/ Vedem noi, ori eu, ori el!») și Doar militarii, text Angel Grigoriu și Romeo Iorgulescu (fata care-mi este dragă/ Cînd eram doar un civil/ Îmi spunea că sînt molatec/ Și că încă sînt copil...!/ Doar militarii... militarii/ Sînt bărbați adevărați/ Doar militarii... militarii/ Sînt voinici neînfrițați!)

Tînărul cîntăreaș Mircea Vintilă, deși semăna trup și voce cu Sergio Endrigo, a cîntat foarte românește și cu succes «Lordul John», pe versuri de G. Coșbuc, «Păsăruică», baladă populară, «Pintea», «Balada murgului» pe versuri de Șt.O. Iosif.

În încheiere, cu totul neașteptat, a cîntat Tudor Gheorghe pe chitara lui Mircea Vintilă. Un mare artist care a închinat microrecitalul său doctorului Vasile Boici, aflat în sală.

Ședința s-a încheiat cu un moment de reculegere în memoria marelui poet Pablo Neruda.

Dorin TUDORAN

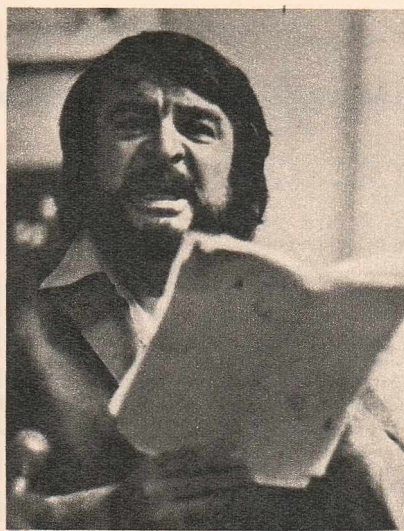
Leonid DIMOV

BAIA

(fragmente)

— Vezi clădirea cea mare? Nu aia!
— O vād.
— Ei bine, acolo e Baia.
— E departe foc!
— Ba nu-i departe deloc:
O iei pe strada cu paltini cojiți
Pe unde vād tot copilăriți,
Iar prima uliță ce-o taie,
Duce la Baia.
Uite prosopu, săpunu.
Sărută-mă. E trecut de unu...
— Bine, dar sunt gol, vezi bine!
— Cine-o să se uite la tine:
S-au strîns de pe uliți gunoaiele,
De mult, nu mai merg nici tramvaiele,
Dacă dai de vreun trecător
Ia-o la pas, repejor.
Pînă ce s-a dumirit îndeajuns
Acela, tu ai și ajuns!

Și înveșmîntat fost-am cu pînză scrobîtă
Cînd am auzit vocea vislîtă
A bătrînului acela uscățiv și iabraș:
— Ce să-ți aduc din oraș?
— O răgace — i-am răspuns, O răgace mecanică
De-acolo din secțiunea germanică
A magazinului cu jucării.
Ci du-te mai iute. De ce mă ții
Ca pe frigare! — am început a țipa.
— Nu te mînia!
Mi-a răspuns bătrînul cel uscățiv
Și plecă: sprinten, isteț, sportiv
Iar eu întrebai fetele ce-și loveau coatele:
— Nu-i așa că-i Atoatele?
— Nu, mi-au răspuns ele rîzînd.
E pur și simplu un ins de rînd
Numai că bătrîn și uscățiv
Care te-a primit fără nici un motiv.
O, cum am mai tresărit și cum mi-am
Lipit nasul de geam:
Afară
Clocotea o noapte hoinară
Cînd acele fete buimace
Au început să mă dezbrace
Iar una s-a lipit strîns de mine,
Apoi m-a purtat prin indigouri și aniline
Pînă ce-a ajuns cu mine jos
Și mi-a șoptit dragăstos:
— Vezi clădirea cea mare? Nu aia!
— O vād.
— Ei bine, acolo e Baia.

Ion Marinescu, susținînd cu umor și încredințare un recital.

O voce — Suzana Georgescu.
Un om între oameni — doctorul Vasile Boici.

Viorel Mărginean față în față cu tablourile sale.

Marți, 2 octombrie 1973, Miron Radu Paraschivescu ar fi implinit 62 de ani.
Luni, 1 octombrie, ora 19,30, la ceneclul «Flacăra», în str. Slătineanu 16: seară memorială Miron Radu Paraschivescu.

În program:

Evocări.

Antologie orală din opera poetului.
Bandă sonoră: «Cîntice țigănești», muzică, Laurențiu Profeta.

Bandă sonoră cu vocea poetului.
Cîntă: Mircea Florian și Doru Stănculescu.

«Lordul John» sau Mircea Vintilă?

POARTĂ

Punți singure curg în departe
lopătarul vislește spre semnul uitat
noptile noastre perfect perforate
de calul cu sufletul desperecheat.

Au ochi de ispită ferigile toamna
lutul cel negru coboară din mit
e scorbura arsă ce-ascunde coroana
marelui Pin năvălînd în zenit.

Cornul se sparge în sala cu păsări
rămase din ultimul zbor transversal
o singură cale rămîne la mijloc
mîna mea bătînd înspre mal.

Mihail B. CONSTANTIN

Nici un drum nu e lung...
Nici un drum nu e greu...

Cu motoreta
românească

mobra 50

**PENTRU DRUMURILE COTI-
DIENE,
PENTRU SPORT, TURISM, VA-
CANȚE, CĂLĂTORII**

MOBRA 50: 50 cmc

MOBRA 50: patru cai putere

MOBRA 50: suspensie hidraulică

MOBRA 50: stabilitate și confort

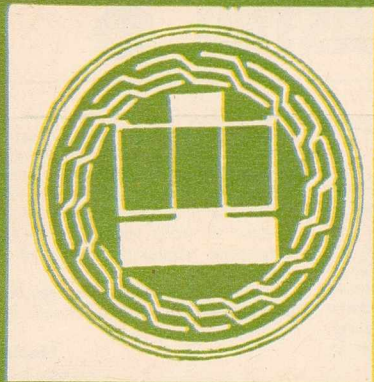
MOBRA 50: parcare fără dificultăți

**MOBRA 50: deplasare rapidă și
agreabilă, în deplină siguranță, cu
un consum foarte redus — 100 km
relaxare cu numai 8 lei!**

**MOTORETA MOBRA 50 SE POA-
TE CŪMPĂRA ȘI CU PLATA ÎN
24 RATE LUNARE, CU UN
AVANS MINIM DE 950 LEI.**

TEHNOLEMN

Fabrica mixtă «TEHNOLEMN» din Ploiești

Prin gama largă de produse pe care le realizează și le livrează, răspunde cererii mari de articole din cele mai variate, atât de necesare în căminul fiecăruia:

- garnituri de mobilă: sufragerii, dormitoare, garnituri de hol în stil modern și cu finisaj de calitate superioară;
- piese de mobilă separate: paturi, birouri, scaune tapițate, mese de televizor și radio, cuiere etc.;
- împletituri din papură: coșuri, scaune de grădină și pentru copii, rogojini;
- împletituri din răchită: coșuri de piață, coșuri pentru fructe etc., căptușite cu diferite textile;
- confecții din textile: lenjerie de pat, fețe de masă, plăpumi de mătase și din alte țesături, huse pentru mobilă etc.

rețineți:

G.I.I.L. JUD. PRAHOVA, FABRICA MIXTĂ «TEHNOLEMN»
 PLOIEȘTI — ROMÂNIA
 Str. Maramureș nr. 19. Telefon: 130 88

pink floyd „the dark side of the moon“ (harvest)

Bătăi de inimă, apoi voci umane, zgomote de bani, un strigăt, un efect pulsatoriu realizat la VCS 3 (instrument de prelucrare a sunetului), totul se adună, se amplifică și se sparge, introducându-ne într-un teritoriu nou — așa începe cel de-al nouălea album al formației PINK FLOYD, «THE DARK SIDE OF THE MOON».

PINK FLOYD, unul din grupurile de vanguardă, cu un succes deosebit și o lungă perioadă de existență (în scurta istorie trunchiată de atâtea și atâtea despărțiri și strageri a muzicii rock), s-a distins de la început prin «curățenia» muzicală în mijlocul deșeurilor psihedelice britanice din perioada 1965-1966. Încă din acel timp membrii săi au fost socotiți cei mai de seamă hânicștii rock: patru muzicieni cu o stăpînire deplină a instrumentelor electronice, patru muzicieni care mînuiesc un arsenal de efecte sonore cu autoritate și finețe. Se pot distinge trei perioade PINK FLOYD: perioada SYD BARRETT (cînd au apărut unele elemente ale conceptului spațial, cosmic — atestînd apartenența la curentul ZN), locul lui SYD a fost luat apoi de DAVID GILMOUR, urmînd perioada «UMMAGUMMA» (care necesită o analiză aparte) și, în sfîrșit, perioada actuală.

«THE DARK SIDE OF THE MOON» îi se pare mai mult extinderea unei sinteze piese decît o culegere de cîntece; o analiză interioară, plină de atmosferă conștientă a efemerității vieții. «TIME» (timpul cece, cîntecul se sfîrșește), «MONEY» (imparte-o cîștit și nu lua nici o felie din turta cea) și «US AND THEM» (înainte, a strigat el din ultimul rînd) trebuie privite direct, înțelegerea mesajului acestui album, dacă

într-adevăr există un mesaj bine definit.

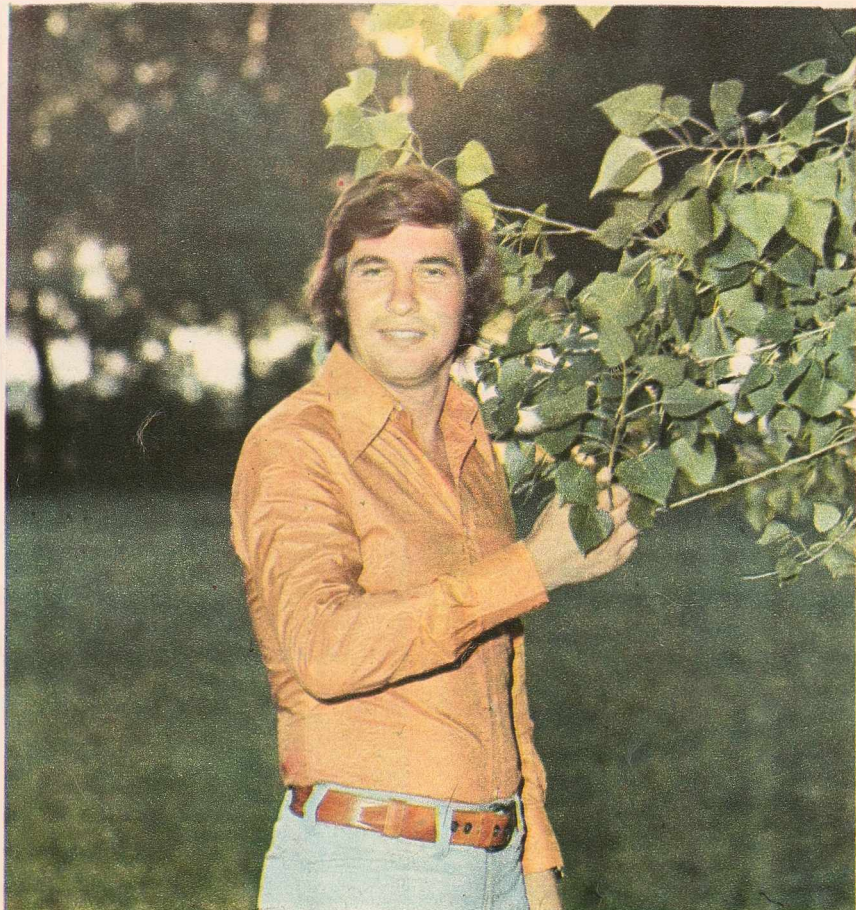
Cu toate că acest album este unul de concepție, cîteva părți pot sta pe propriile lor picioare. «TIME» este o minunată melodie rock cu nuanțe country, incluzînd un solo de chitară plin de forță al lui DAVID GILMOUR. «MONEY» (realizată și pe un single de mare succes) este construită și cîntată satiric cu un saxofon potrivit al lui DICK PARRY, care mai contribuie inspirat la introducerea din «US AND THEM». Piesa non-vocală «ON THE RUN» este un experiment sonor, cu pași alergînd de coloro (efectul stereo este admirabil), întreaga cursă fiind oprită de soneria unui ceas deșteptător și dublată de clopotele ceasurilor de catedrale — începutul bucății «TIME». Pe întregul album, formația construiește un sunet solid, îmbogățit de instrumente noi, electronice (VCS 3), tăieturi de bandă, discuții, rîsete, totul rămînd însă clar, distinct și bine structurat.

Cea mai interesantă parte a albumului cred că este «THE GREAT GIG IN THE SKY», unde liniștea și bucuria creației se apropie foarte mult de UMMAGUMMA. Este un moment dramatic la realizarea căruia își aduce aportul vocea stranie a cîntăreței CLARE TORRY, alături de performanțele celor care înseamnă de fapt PINK FLOYD: DAVID GILMOUR, RICHARD WRIGHT, ROGER WATERS și NICK MASON.

Albumul «THE DARK SIDE OF THE MOON» are strălucire, acea strălucire adevărată care provine din frumusețea unei superbe realizări artistice.

Florian PITTÎȘ

dialog sincer despre eternul surîs al lui george enache

— Drept să-ți spun, mie nu prea îmi plăci George Enache!

— Așa începînd discuția, normal ar trebui ca ea să se termine aici. Dar pentru că ai publicat cîndva un interviu «pozitiv», cu mine accept să discutăm în continuare, cu toate că, repet, nu-mi place cum ai început-o. Totuși, de ce nu-ți plac?

— Ai așa, o veselie forțată, afișată exagerat. Nu știu de ce, dar am senzația că atunci cînd intri în culise, după atîtea zîmbete din astea, te apucă plînsul, măcar așa, în compensație. Și, mă rog, ia spune-mi cine te-a învățat să fii într-un asemenea mod vesel?

— Melodiile pe care le cînt. Vezi dumneata, eu am avut parte numai de piese «mișcate», vesele. Vrei nu vrei, trebuie să rîzi. Dă-mi însă un text care să pună o problemă, să nu fie alb, arid și îți promit că nu voi mai surîde așa, pentru că astfel voi avea, într-adevăr, ceva de comunicat. Apropo, dar show-ul acela TV, lucrat cu Aurora Andronache l-ai văzut, ți-a plăcut?

— Foarte mult. Dida Drăgan, pe care ai invitat-o, a fost excelentă.

— Dar eu?

— Nu erai dumneata!

— Cum asta?

— Nu erai dumneata, nu semănai cu clișeu pe care-l știm cu toții. Mă întreb chiar, de ce n-ai rămas așa ca atunci, adică sincer. Cred că te-ai fi prins mai bine.

— Ai putea crede că show-ul acela este un accident. Ceva deosebit a fost totuși, pentru că era prima dată cînd un redactor TV, tot despre Aurora Andronache e vorba, mi-a acordat încredere deplină. Și altceva, piesele prezentate au fost foarte bine alese. Mă bucur că ai înțeles că realizarea acestui spectacol este axa de referință a carierei mele de pînă acum. Să știi că sincer sînt întotdeauna, principalul este însă cum îți arăți sinceritatea. Din păcate, ea poate lua, dintr-un viciu de expresie, forma făcăturii, a convenționalului, asta apropo de eternul meu surîs.

— Dar dumneata știi ce înseamnă să fii sincer cu publicul?

— Da. Să-l convingi.

— Și cum îl convingi?

— Prin sinceritate. Cu singura condiție ca melodia și textul să mă ajute.

George STANCA

dicționar

CELESTA — instrument cu claviatură (făcînd parte însă din familia percuției, ca și xilofonul, xilofonul, vibrafonul), construit la sfîrșitul secolului al XIX-lea; formatul instrumentului este asemănător unui mic pian. Produce sunete prin acționarea (lovirea) cu ajutorul ciocănelului «capitonat» cu pîslă a unor lăcuțe metalice dispuse pe niște cutii de rezonanță din lemn. Pentru celestele notele se scriu în cheia sol și cheia fa (mîna dreaptă și mîna stîngă) ca pentru pian, dar se aud cu o octavă mai sus. Timbrul este foarte dulce, celent, cristalin — «picături sonore». Olosit uneori la noi ca instrument solist în orchestrații de muzică ușoară și de jazz de Richard Oschanitzky.

CELLO — prescurtare italiană pentru cuvîntul **violoncello** — violoncel. Instrument cu corde și arcuș utilizat cîteodată în muzica ușoară și arareori în jazz.

EMBALO — prescurtare italiană pentru cuvîntul **clavicembalo** — clavicin (în franceză **lavecin**, în germană **klavizimbel**, în engleză **lirginal**). Instrument cu claviatură și coarde ciupite», larg răspîndit în secolele al XVI-lea și al XVIII-lea. Prevăzută cu două sau mai multe manuale (claviaturi) și butoane de acționare a registrelor. Coardele sînt ciupite prin mișcarea unei pene sau a unui cep metalic. Sunetul, de intensitate constantă (deci incapabil să realizeze «nuanțe»), este scurt ca durată și se stinge repede). Acest instrument constituie unul dintre predecesorii pianului. A fost uti-

lizat în jazz de către formația clavecinistului George Grunz în transcripții după teme preclasice.

CHEIE — semn grafic așezat la începutul fiecărui portativ muzical, indicînd o notă «reper», în funcție de care se dispun celelalte note înscrise pe «liniile» și «spațiile» portativului. A apărut din necesitatea de a cuprinde în limitele restrînse ale portativului întreaga întindere a scării muzicale: astfel, în funcție de cheia folosită, portativul poate înscrise sunetele înalte ale sopranei, violinei ori flautului, sau sunetele grave ale bas-ului ori tubei.

Teoretic există 10 chei (grupate în «chei de sol», «chei de do» și «chei de fa») dar în practica muzicală se întrebuintează efectiv patru chei: **cheia de sol pe linia a doua** pentru voci feminine, voci de tenor, vioară, flaut, oboi, clarinet, trompetă, corn, cu excepția registrului grav), toate saxofoanele, «mîna dreaptă» a instrumentelor cu claviatură; **cheia de do pe linia a treia** (cheia de alto) pentru violă; **cheia de do pe linia a patra** (cheia de tenor) pentru sunetele înalte ale violoncelului și ale fagotului; **cheia de fa pe linia a patra** (cheia de bas) pentru voci de bas, registrul mediu și grav al violoncelului, pentru contrabas, fagot, registrul grav al cornului, pentru trombon, tuba și «mîna stîngă» a instrumentelor de claviatură.

Florian LUNGU
Dumitru MOROȘANU

curier

Radu Hoitan — Cimpina. 1. Începînd chiar de astăzi puteți asculta la radio top-ul existentei noastre. 2. Ne raliem și noi urărilor e sănătate pentru Iosif Kappl. **Lucian Gărilă Petric — Orăștie și Romeo Lecca — Brașov.** ne dau ca sigură ziua de 27 noiembrie 1945 ca dată de naștere a lui Jimi Hendrix. Tezervele noastre provin din faptul că într-un interviu mai vechi acordat de tatăl lui Hendrix existea «Rolling Stone», acesta declară că recunoscută ziua exactă cînd s-a născut fiul său. **Ana Lazăr — Săscior (Alba) și Nina Mirciu — Cuga Vodă (Constanța).** Fotografii cu soliștii și actorii preferați se găsesc la hoșcurile de difuzare a presei. **Livius Maxim**

și un grup de prieteni — Periam. La radio București, pe programul III, există în zilele de luni și marți, la orele 19.35, emisiuni speciale de prezentare a L.P.-urilor. **Mircea Dohan — Carei, Andrei Stăncescu, Cornel Moldovan — București.** Întii ne trimiteți adresele dumneavoastră, iar apoi vă răspundem cu plăcere la întrebări. **Adrian Grama — Sibiu.** Nu posedăm adresele formațiilor dumneavoastră preferate. **Sorin Lungu — Roșiorii de Vede.** Colaboratorilor paginii noastre muzicale le puteți scrie pe adresa redacției

G.S.

top

Săptămîna trecută	Săptămîna în curs	Titlul	Interpretul	Săptămîni în top
1	1	Pastorală	Rosu și Negru Folk Group	11
2	2	Cintec pentru Angela Davis	Thalia	13
3	3	Chemarea dragostei	Adrian Romcescu	6
6	4	Seara	Anda Călugăreanu	5
5	5	Dacă ai ghici	Margareta Pîslaru	6
4	6	Ce spui tu și ce spun eu	Iuliu Merca	8
8	7	Și cîntau mandoline	George Nicolescu	4
7	8	Ciocănitorea	Aura Urziceanu	13
10	9	Cine a găsit tinerețea mea	Sergiu Cioiu	2
9	10	Ploaia	Odeon	12

Compozitori: 1. Nancy Brandes. 2. Iudit Csoma. 3. Marius Teicu. 4. Radu Șerban. 5. Margareta Pîslaru. 6. Mihai Dumbravă. 7. George Grigoriu. 8. Laurențiu Profeta. 9. Radu Șerban. 10. Sorin Vasiliu.

TOP „Flacăra“ poate fi ascultat în fiecare sîmbătă la orele 21.00 pe programul III al postului de radio București.

Informațiile primite de la agenți sau furnizate de diverse surse ocazionale (persoane eliberate din robie, prizonieri sau dezertori turci, ori tătari etc.), lichidarea agenturii de spionaj turcesc în Țara Românească — înfăptuită de Mihai la începutul domniei sale — și numeroasele acțiuni de dezinformare a inamicului, au jucat un rol deosebit de important în obținerea victoriilor asupra turcilor și tătarilor atât în cursul iernii, cât și în memorabila luptă de la Călugăreni, din 15 august 1595.

Se spune că, imediat după luptă, un prizonier turc cunoscut de către Mihai Viteazul, aflând cât de mic era numărul ostașilor români, a zis domnitorului: «Dacă ar ști turcii una ca asta, și numai cu caii ți-ar călca oastea în picioare».

Turcii nu cunoșteau deci efectele și înregistrarea armatei lui Mihai, fiindcă agentura lor de spionaj fusese lichidată, în condițiile arătate mai înainte, iar populația Țării Românești și ostașii lui Mihai n-au comis acte de trădare.

Domnitorul, știind însă că forțele de care dispunea nu-i permiteau să urmărească pe turci și să exploateze astfel strălucita victorie de la Călugăreni, a dispus retragerea trupelor spre București și apoi a ocupat poziții în pădurile din apropierea orașului Tîrgoviște, de unde urmărea prin iscoade toate mișcările inamicului.

Din relatările cronicarilor turci rezultă că soarta finală a expediției lui Sinan-Pașa în Țara Românească a fost hotărâtă, în mare măsură, de activitatea informativă desfășurată în favoarea lui Mihai Viteazul.

«ROB AL NEȘTIINȚEI»

În anul 1598, viteazul domnitor, folosind procedeul inducerii în eroare a adversarului, a reușit să obțină o nouă victorie în sudul Dunării. Cu privire la organizarea și efectele acestei ingenioase stratageme, cronicarul turc Kara-Celebi-Zade Abdul-Azis Efendi arată:

«Afurisitul de Mihai, arătând față de muhafizul de Vidin, Hafiz Ahmed-Pașa, o purtare devotată, l-a făcut rob al neștiinței pe acel sârman. De aceea, într-o zi a trimis ca să ceară îngăduință pentru a se închina la pământul de sub picioarele preamăritului stăpîn. În ziua hotărâtă, mai sus-numitul pașă își înfrumusețase stîlpul cortului său, așezat pe malul Dunării, cu diferite podoabe, legîndu-l cu fire de mătase. El aștepta, stînd pe un scaun auriu ca la un bairam, corabiă cu care urma să vină Mihai. Atunci oastea dușmană, sămănătoare de uneltiri, atacînd dintr-o anumite parte, pe neașteptate și fără veste, oștile islamice, care erau așezate fără ordine ca să privească desfășurarea ceremonialului, le-au acoperit pe acestea cu valurile înfrîngerii».

Călăreții nenorocitului Mihai, afară de faptul că au luat multe capete și suflete, au mai avut parte și de diferite auvuii».

Obiectivitatea celor narate este, în afară de orice dubiu, dacă avem în vedere tendința manifestată constant de cronicarii turci de a exalta faptele comandanților și armatelor proprii și de a reduce proporțiile celor săvîrșite de adversari.

Mai mult, în anul 1594, cronicarul Ibrahim Pecevi, «defterdar» de Dunăre, a consemnat în același an relatările lui Ali Djan care, după ce a fugit de la Giurgiu trecînd Dunărea înot, a fost numit cadiv la Bazargic.

Gradul de credibilitate a faptelor povestite este amplificat și de concordanța deplină dintre relatările lui Ali Djan și relatările lui Baltazar Walther cu privire la manifestările insolente ale creditorilor lui Mihai Viteazul și la cursa pe care acesta le-a întins-o pentru a scăpa de ei.

GREȘALA DOMNULUI

În relațiile cu imperiul austriac spionajul lui Mihai Viteazul a fost inexistent, deoarece domnul a comis greșeala de a acorda prea mare încredere tratatului încheiat la 9 iunie 1598 la Mănăstirea Dealu, cu împăratul Rudolf al II-lea. Conform clauzelor acestui tratat, domnul Țării Românești recunoștea suzeranitatea împăratului Rudolf al II-lea care, fără a pretinde tribut, recunoștea, la rîndul său, caracterul ereditar al domniei și se obliga să acorde lui Mihai subsidiile necesare întreținerii armatei.

De asemenea, în Transilvania și Moldova activitatea informativă a fost mai redusă decît împotriva turcilor și tătarilor, iar mă-

FRONTUL DIN UMBRĂ

**Activitățile informative
și contrainformative
în apărarea independenței
Țărilor Române**

**„dacă ar ști
turcii
una ca asta...”**

surile contrainformative, în mare parte ineficiente, deoarece căpitani transilvănenilor din armata lui Mihai s-au dovedit a fi spioni ai nobilimii maghiare, pe care domnul Țării Românești, al Transilvaniei și al Moldovei încerca fără succes să și-o apropie, zdruncinînd prin aceasta încrederea iobagilor care, din punct de vedere numeric, constituiau o forță ce nu trebuia neglijată în vremuri atît de grele.

Ne întemeiem succintele observații pe conținutul memoriului adresat de Mihai Viteazul împăratului Rudolf al II-lea după lupta de la Mirăslău, în care generalul Basta, în loc să-i vină în ajutor, s-a alăturat nobilimii maghiare din Transilvania. Cuprinsul acestui document istoric, de o excepțională importanță pentru înțelegerea problemei abordate și pentru apreciere justă a evenimentelor și relațiilor externe ale Țării Românești de la sfîrșitul veacului al XVI-lea și începutul veacului al XVII-lea, se găsește publicat în culegerea lui Papiu Ilarian, intitulată «Tezaur de monumente istorice» vol. I, București, 1865, p. 253-270.

CONSPIRAȚIA

Cu privire la desfășurarea evenimentelor din Transilvania, Mihai Viteazul dădea lui Rudolf al II-lea următoarele explicații, care oferă posibilitatea formării unei imagini clare asupra rolului activităților informative: «Îndată ce a luat început conspirațiunea conjurațiilor, numaidecît am scris și am trimis dese epistole la Maiestatea Ta, atît din Transilvania cît și mai pe urmă din Țara Românească, voină a te încunoștința despre toate. Ci, fiindcă toate intrările și ieșirile erau închise de către transilvani (nobilimea maghiară — n.n.), s-a întîmplat că au căzut în mințile lor toți oamenii mei trimiși cu scrisori către Maiestatea Ta și scrisorile le-au ținut la sine, spre a putea executa, după dătină lor, prodițiunea (trădarea) ce au meditat contra Maiestății Tale»...

Pentru destrămarea alianței încheiate cu

domnul Moldovei, «voievodul Aron fu stins prin venin în modul cel mai crud și perfid, numai pentru că voia a asculta de Maiestatea Ta și nu de Sigismund Bathory».

Recunoscînd carențele activității sale informative și contrainformative în Transilvania, viteazul domn arăta nevrednicului împărat că în timp ce delegatul turcesc se afla în Transilvania, adversarii săi «merșeră pe sub ascuns la dînsul și-i spuseră să nu sperie nici o pace pe cit voi guvernă eu Transilvania, ci să caute vreun mod de a restitui pe Sigismund, și atunci pacea va fi sigură și nestrămutată. Din aceste intrigi delegatul turc și ceilalți consilieri ai tiranului pricepură că negocierea mea de pace este numai un joc. Însă despre această trădare eu am aflat numai după ce a plecat chihaia turcesc».

**AGENȚII LUI MIHAI VITEAZUL
ÎN TABĂRA ADVERSARULUI**

Ocuparea Moldovei și realizarea primei uniuni a celor trei țări române a fost prezentată împăratului Rudolf ca o «măsură preventivă», a cărei stringență necesitate era relevată de informațiile culese în următoarele împrejurări:

«Pe cînd planurile pretinse se negocia și se delibera în secret între transilvani, moldoveni și poloni, Sigismund nu sta departe de Transilvania, în cetatea Suceava, de unde trimitea pe sub ascuns scrisorile sale către credincioșii săi, întărindu-i în prepusul lor de apostasie. Prinziindu-se scrisori de acestă de către oamenii mei, eu, după ce le-am citit, le-am trimis Măriei Tale și nu știu de ți-au venit în mîna. Văzînd eu această trădare și oastea polonilor adunată lîngă Sigismund, împreună cu ajutorul turcilor și tătarilor, cu scopul de a mă scoate din Transilvania, în fața acestui pericol fui constrîns de necesitate a preveni lucrul de timpuriu, decis a mă bate și a-mi cerca norocul mai bine în pămînt ostil decît în provincia Măriei Tale. Drept aceea, conducîndu-mi oastea, intrai în Moldova și, învingînd pe Ieremia, voievo-

dul Moldovei, împreună cu cetele polonice turcilor și tătarilor, care voiau a restitui pe Sigismund, am ocupat acea țară în nume Măriei Tale și am constrîns-o a depune jîmîntul de fidelitate către Măria Ta. Tra silvanii, după supunerea Moldovei, rămase tot în strămoșeasca lor perfidie, pentru Moise Szekel, pe care-l pusesem peste toa oastea mea numindu-l căpitan general, și alți căpitani de frunte, Gaspar Zibrik, George Maka, urzînd altă prodițiune (trădare), se duseră peste Siret la Sigismund Bathory în marginea Poloniei și acolo se consultară și deliberară despre moartea mea obligîndu-se Moise Szekel cu ai săi cît Sigismund și acesta către Moise și întărînd legătura reciprocă prin înscris. Planul era ca Sigismund, cu oaste mare, bine preparat să irumpă din Polonia în Transilvania și să-mine să măucidă sau în luptă pe față și prin asasinat, calculînd ei că eu, văzînd ceasta, fără îndoială voi ieși cu oastea mea în cîmp deschis spre a întîmpina pe poloni. Și atunci conjurații erau decise a pune mîna pe mine și a mă trăda lui Sigismund, iar nu putîndu-se aceasta, căpitanul George Maka se oferise a-mi rezezi un glonț. Aflînd eu că la unii din vechii și credincioșii mei servitori despre această prodițiune și conjurațiune chemai la curte pe Moise Szekel cu ceilalți căpitani; ei însă, știindu-se trădători, fugi cu complicită lor la Sigismund în Polonia răspîndind o mulțime de minciuni despre mine...»

Rezultă din aceste explicații că agenții lui Mihai Viteazul, care își desfășurau activitatea în tabăra adversarilor, îl informau cu promptitudine despre tot ceea ce se punea la cale împotriva sa.

ÎNCEPUTUL SFÎRȘITULUI

Veracitatea situației expuse de Mihai Viteazul în memoriul adresat lui Rudolf al II-lea cu privire la uneltirile secrete ale polonilor și turcilor care, dîndu-și mîna, susțineau candidatura la domnie a lui Ieremia Movilă și a familiei sale, este confirmată și de conținutul unei scrisori vizirale aflate în arhivă de la Constantinopol și care datează din 1600 sau 1601.

În ajutorul cancelarului și al lui Ieremia Movilă a fost trimis cu oști vizirul Mahmu Pașa, serdar al părților dunărene. Acesta, după ce a trecut cu galere Dunărea în Țara Românească, a întărit cetatea Giurgiului și apoi a trimis oști la București și Tîrgoviște sub comanda lui Eiuș-Pașa, care a înfrînt oastea lui Mihai și a tăiat capul banului Calcută, pus de Mihai Viteazul estăpîn la Craiova. Oastea lui Mihai, neputînd rezista regele polon și lui Ieremia Voievod, a fost înfrîntă și s-a împrăștiat.

După multe peripeții, Mihai, ajungînd în Viena, a trimis împăratului Rudolf al II-lea memoriul despre care s-a vorbit și cu mare greutate a reușit să fie primit în audiență și să obțină ajutorul solicitat. Rudolf al II-lea a ordonat generalului George Basta să de ajutor lui Mihai în lupta contra instabilului Sigismund Bathory.

În urma victoriei de la Gorăslău (3-4 august 1601), lipsa informațiilor cu privire la intențiile și acțiunile lui George Basta a facilitat asasinarea viteazului domn în tabăra de pe Cîmpia Turzii (9/19 august 1601). Tragică ilustrare a proverbului «ferește-mă doamne de prieteni, că de dușmani mă ferește eu!»

Analiza acțiunilor întreprinse de Mihai Viteazul în timpul glorioasei sale domnii și condițiilor în care acesta a fost asasinat duc la concluzia că realizarea obiectivelor urmărite în lupta pentru dobîndirea și menținerea independenței și unității statului poate fi asigurată numai dacă geniul conducătorului este sprijinit de întregul popor atît în activitatea de consolidare a edificiului social, cît și pe cîmpul de bătăie. De asemenea, atingerea acestor scopuri este de neconceput fără o activitate informativă care să surprindă intențiile dușmanilor și o activitate contrainformativă capabilă să contracareze acțiunile ostile ale acestora. Ceea ce, din păcate, nu s-a întîmplat în ultima parte a vieții marelui voievod.

**C. NEAGU
D. MARINESCU
R. GEORGESCU**

(Va urma)

«LUNA PRODUCȚIEI RECORD». În toate întreprinderile Centralei industriei confecțiilor, septembrie a fost declarată «luna producției record». Inițiativa va avea drept rezultat obținerea unor importante sporuri de producție menite să contribuie la îndeplinirea angajamentului asumat: cincinalul în patru ani. Următorul colectivelor din unitățile centralei un călduros succes. (E. Munteanu)

NUNȚI SÎNT! BOTEZURI CÎND? Iată, spre știință, un inedit program al Căminului cultural din comuna Otopeni: 9,16,23,28 septembrie, nunți. Dacă socotim o zi pentru amenarea sălii înainte de nunță și una pentru curățenia de după, înseamnă că jumătate din lună este «aranjată». Pe cînd botezuri, aniversări sau, de ce nu, parastase? (E. Munteanu)

EXCELENTA ȘCOALĂ ROMÂNEASCĂ DE BELCANTO. Hertogenbosch, mica ocalitate olandeză, sediul unor prestigioase concursuri muzicale, ne oferă, din nou, satisfacții. La cea de-a XX-a ediție a concursului internațional de canto, soprana Cornelia Pop și tenorul Antonius Nicolescu, ambii soliști ai Operei Române din București, au fost răsplățiți cu premiul II la tenori, premiul I nu s-a acordat) (E. Dascălu)

DISCUL MESTRELULUI. Pentru iubitorii muzicii adevărate, în curînd un disc FUDOR GHEORGHE (L.P.). În programul îndrăgîtitului — și atît de originalului nostru interpret — Macedonski, Blaga, Ioan Alexandru... ș.a. Discul poartă titlul «VIATA LUMII». (H. Pătrașcu)

200 LA 45 DE ANI! Capul de afiș al inovatorilor de la întreprinderea «Automatica» este maestrul Mircea Cheptrosu. Cea mai recentă realizare: «dispozitiv pentru recuperarea superioară a deșeurilor de cupru». A cită, tovarășe Cheptrosu?

— Aceasta din urmă rotunjeste cifra de 200.

— De-a dreptul impresionant. Cîți ani aveți?

— 45. Dar am început de tînr, de la vîrsta de 5 ani. Prima «operă» a fost un avion din cocieni de porumb... Și care, bineînțeles, nu intră în cifra de mai sus. Păstrează însă o valoare de simbol. (E. Munteanu)

UN MARE POD PESTE SOMEȘUL MIC. A fost dat în mod oficial în exploatare, noul pod peste Someșul Mic de la Iuc. Această construcție executată de Șantierul de drumuri și poduri-Gherla a fost terminată cu un an mai devreme față de termenul inițial prevăzut în planul de stat. Felicitări! (Adrian Mitu)

UN ȘOFER DE TAXI POLITICOS. Zilele trecute un șofer de taxi cu stația în Piața Cosmonauților (nu dau mai multe date de teamă de a nu fi identificat și linșat de colegii săi) i-a cerut clientului său permisiunea să fumeze. Se pare că acesta, neobișnuit cu o asemenea cerere, s-a speriat pur și simplu și s-a dat jos imediat. (Iulian Neacșu)

NICI CHIAZĂ! Am citit tot felul de avertismente de tipul: «Nu rupeți florile!». «Nu călcați pe iarbă» etc. Iată însă că ocrotitorii naturii din orașul Curtea de Argeș au găsit o formulă «forte». În trunchiul unui arbore de pe bulevardul Republicii a fost înfiptă o placă din metal cu următorul conținut: «Atenție. Trandafiri stropiți cu substanțe toxice. Pericol de otrăvire». Păcat că

acest temut avertisment nu precizează la cine se referă pericolul! (E. Munteanu)

DREPTUL PUMNULUI? Gheorghe Popa și-a ieșit din pepeni și a început să dea cu pumnii în Vasile Gheorghievici din Măcin, județul Tulcea. Cel atacat și-a pierdut echilibrul și, în cădere, s-a lovit cu capul de o placă de ciment, decedînd pe loc. (Lionel Nițescu)

DESPRE ZAHĂR CU... AMARI! Zahăr tos, în pungi de un kilogram sau vîrsat — acestea sînt cele două ipostaze în care se vinde, în magazine, dulcele suc cristalizat al sfeclei de zahăr. Zahăr cubic? O raritate. Zahăr farin? Doar din an în paște. Zahăr bucăți preambalat pentru ceaiul sau cafeaua de dimineață? Nu! Zahăr candel? Doar bucnicii ne mai povestesc ce aromă are. Adică, să înțelegem că în industria zahărului nimeni nu se ocupă de diversificarea producției? (Ion Preda)

IGIENA MĂREȚIEI. Am revăzut, în chiar această săptămînă, Voineasa, colonia numărul 1 a constructorilor sistemului hidroenergetic de la Lotru. Munții sînt la fel de minunați, construcțiile la fel de masive, clădirile coloniei la fel de frumoase — moderne; dar, în jurul lor, prea multă dezordine și chiar murdărie. Păcat! (L. Voica)

RÎMNICU VÎLCEA, PE ZI CE TRECE e mai bogat în clădiri frumoase. Reconfortant lucru să constați că avem și gospodari care știu să cheltuiască banii obștii cu chibzuială și gust. (L. Teodorescu)

DESTINUL TURISTIC AL UNEI BĂLȚI CU PEȘTE. Nu se știe de unde, într-o baltă care n-are încă nici măcar nume, au apărut peștii. Este vorba despre o baltă din perimetrul C.A.P. Pogoanele, din județul Buzău. Inginera Mișcovici Valeria intenționa s-o transforme în crescătorie, dar o nebanuită avalanșă de bucurășteni în concediu lasă să se înțeleagă că viitorul acestei bălți este mai curînd legat de un destin turistic, de agrement. (Toma Michinici)

HĂRNICIE PE CAP DE LOCUIITOR. Locuitorii județului Botoșani au efectuat anul acesta lucrări prin muncă patriotică în valoare de 136 milioane lei, mai mult cu 31 milioane decît angajamentul inițial. Mai subliniem faptul că suma medie realizată pe fiecare locuitor este de 285,2 lei. (A. Fluturas)

MAI CALM NICI NU SE POATE. Și cel mai calm dintre calmii englezi și-ar pierde calmul văzînd cu cît «calm» (se poate citi și indolență) se lucrează la completarea fișelor (4 cuvinte) la centrul de microradiologie de pe strada M. Eminescu. Aici se reușește uluitoarea performanță de a se completa mai puține fișe decît numărul de țigări și cafele consumate de tînră împuternicită să completeze fișele și tot aici mai vîi încă o dată (o jumătate de zi) să și se repete poza fiindcă... ai mișcat. Poate mai trebuie mișcat și altceva la acest centru. (Ilie Tudora)

4 000 DE POEZII ÎN 73 DE ANI. Comitetul pentru cultură și educație socialistă al județului Caraș-Severin a încredințat tiparului un volum de versuri care va cuprinde o parte din cele peste 4 000 de poezii scrise de către rapsodul popular Gheorghe Bălan — azi în vîrstă de 73 de ani. Selecția a fost făcută de către profesorii Mihai Deleanu și Vasile Ioniță, iar ilustrațiile aparțin lui

Ștefan Szekely. (Liviu Timbuș)

MEREU ACEEȘI ORĂ: CEASORNICELE (operă de artă!) din Sala mare a C.E.C. arată, «nemîșcate» de ani de zile aceeași oră: unu și cinci minute. Totuși ghișeele sînt mereu deschise — este doar ora unu și cinci minute! (A. Fluturas)

APROAPE O JUMĂTATE MILION VALOREAZĂ O IDEE. La întreprinderea de articole metalice din Arad s-a realizat o inovație prin care se modifică complet tehnologia de finisare a pieselor din aluminiu. Prin aplicarea acesteia se aduc economii de aproape 500 000 lei într-un an. (Marga Nedelea)

100 DE TINERE DEPĂȘESC PRODUCȚIA LA COVOARE. În cadrul colectivului cooperativei meșteșugărești «Progressul», secția de covoare a realizat substanțial depășiri peste plan. Acest colectiv este format din 100 lucrătoare tinere, calificate în majoritatea lor la locul de muncă. (Marga Nedelea)

GIGANTUL FLOTEI COMERCIALE. Pe șantierul naval din Constanța a început construcția navei-amiral a flotei noastre comerciale, mineralierul de 55 000 tdw, o premieră de uriasă dimensiuni și obiectiv de seamă al actualului cincinal. Vom reveni cu amănunte (A. Fluturas)

SPRE VEST PRIN SUD-EST. «O.N.T. Buzău organizează excursii «în vest»: Turcia». Din fericire, șoferii n-au timp să citească anunțurile oficiului buzoian și în ziua sorocului o iau totuși spre sud. (N. Cristache)

CHIAZ DE NEREZOLVAT? Haotică, inadmisibil de neglijată și de lăsată la voia hazardului aprovizionarea cu margarină a unităților comerciale. O zi o găsești, alte zece umbli zadarnic în căutarea acestui aliment recomandat, dealtfel, și de medicii dieteticieni. Unde-o fi bubă? (L. Voica)

RAPORTURILE STRĂZII CU TOAMNA. De douăzeci de ani locuitorii de pe strada Plutașilor, din București, au tot așteptat ca primăria sectorului 8 să ia în seamă marea lor doleanță: să se introducă canalizare și conductă de apă și să se paveze la fel ca străzile din jur. Și văzînd că nimeni nu le ascultă ruga, delegatul străzii a strîns bani de la fiecare familie și a purces la treabă. S-a tocmit cu cițiva «băieți descărăreți» care au adus cîteva autocamioane de nisip, l-au împrăștiat pe stradă și l-au bătut cu compresorul. Asta doar pe un sfert de stradă. Căci restul străzii, răscolită cu scoperul, arată ca după un bombardament. Și toamna, cu ploile ei, vine. (Gh. Tătaru)

NOROI PENTRU O AUTOGARĂ. Autogara din Oradea comunică ultima măsură luată în vederea «îmbunătățirii» condițiilor de confort ale călătorilor: autobuzele nu mai pleacă de pe platoul din fața autogării, ci din locul numit «șanțul cetății». Adică de sub zidurile vechii cetăți a orașului, dintr-un veritabil șanț, fără nici o amenajare, care se transformă într-o întindere de noroi clisos, cînd plouă, și într-o mare de praf cînd nu plouă. E greu de descris cum arată «șanțul cetății» în cea vînzoleală continuă de oameni și mașini și de aceea îl invităm pe primarul Oradei să facă acolo o vizită și să ne transmită ce spun călătorii despre năstrușnica măsură. (Ion Preda)

RECUNOSC, SÎNT VINOVAȚI! Am 1,86 înălțime și bra-

tele lungi, cît ale unui om de 1.86. Port cămăși (adică doresc să port) nr. 38/l și pulovere măsura 52/l. De amar de timp chinuiesc salariatele magazinelor de lenjerie și tricotate și cu toată bunăvoința de care au dat dovadă (și recunosc că au dat) nu m-au putut servi cu o cămășă sau cu un pulover cu mîncile mînei, adică mai lungi decît pînă la coate. Pentru timpul răpit atîtor vînzătoare, recunosc, sînt vinovat! Vinovat ca toți cei de înălțimea mea (cel puțin 20 la sută din populația masculină). Dar oare, alții nu se simt vinovați?!... (Ilie Tudora)

BANCA AȘTEAPTĂ TEZAU-RUL. O întreprindere bine pusă la punct pentru producție, e vorba de Uzina de vinificație din Banca, județul Vaslui, așteaptă strugurii acestei toamne. Dar culegătorii celor șapte cooperative care ar trebui să livreze această — de foarte mulți binecuvîntată — materie primă lucrează într-un ritm de-a dreptul lenes. Eu unul, pe cel care lasă iarna să prindă ciorchini neculeși, nu-l pot ierta niciodată; așa m-a învățat marele preot al strămoșilor, Deceneu. (Nelu Ionescu)

PAZNICUL ELECTRIC ILEGAL. Pentru a bara calea virtualilor răufăcători, Szasz Domokos din Făgăraș a avut sinistru idee să tragă un fir de curent electric prin magazia casei sale. N-a apărut nici un hoț, ci doar un copil, Marcel Nedelcu, care din curiozitate a pus mîna pe sîrma respectivă fiind electrocutat mortal. Arestat preventiv, Szasz Domokos va fi trimis în judecată sub învinuirea gravă de omor din culpă. (L. Voica)

CU CÎT MAI REPEDE, CU ATÎT MAI BINE. Intrată mai devreme în probe tehnologice, moderna fabrică de sticlărie-menaj din Dorohoi va pune în valoare bogatul zăcămint de nisip de la Miorcani-Prut. Spre binele vechiului țîrg moldovenesc și nu mai puțin al beneficiarilor din întreaga țară. (Rodica Pop)

DE PE O LATURĂ PE ALTA. La chioșcul de presă din stația Emil Racoviță (cartierul Berceni), la unul din geamuri este anunțat: **Aici se vînd ziare și reviste,** iar în vitrina frontală se precizează: **Unitate închisă din lipsă de gestionar.** Evident, realitatea contrazice doar primul afiș. (L. Teodorescu)

AUTO... PUBLICITATE. În Ploiești, pe traseul 30, blocuri-nord-gara sud, într-unul din autobuze, se poate citi: «Tineri căsătorii căutați cameră nemoabilată. Adresați-vă șoferului». Mica publicitate și-a găsit noi spații posibile pentru apariția ei? (Gri-gore Ionaș)

AU DAT ÎN MINTEA COPIILOR. În cursul unui control efectuat în raza municipiului Pitești și a orașului Curtea de Argeș s-a constatat că unii gestonari trimiteau la casierile colectoare sume mari de bani prin intermediul unor rude și chiar al unor copii. Dacă te gîndești bine, ajungi la concluzia că în cazul de față copii nu erau copiii, ci gestonarii. (Lionel Nițescu)

SE ÎMBOGĂTEȘTE ZESTREA INDUSTRIALĂ A BUZĂULUI. Recent, a început la Buzău construcția unei filaturi de lînă pieptănată. Obiectiv economic important, marea fabrică va permite unui mare număr de femei din Buzău și din comunele apropiate să se califice într-o profesie. (M. Banu)

MICUL BANCHER DIN MAMAIA. Asupra ospătarului Lică

Zaharia, de la restaurantul «Cherhana» din Mamaia, s-au găsit 76 dolari americani, 620 guldeni olandezi, 31 lire sterline, 100 franci francezi, 20 franci elvețieni, 50 șilingi austrieci, 460 000 lire italiene. Gurile rele susțin că numitul Lică a cerut afilierea la Fondul Monetar Internațional. (Lionel Nițescu)

LOZUL CEL MARE. Necunoscuți au furat din restaurantul din Receaș, județul Timiș, lozuri în plic în valoare de 1 500 lei. Nu știm dacă au avut noroc sau nu, dar îi asigurăm că lozul cel mare li-l pregătește nu «Loto-Pronosport», ci o altă instituție. (V. Tudor)

PIONIERII CERAMIȘTI. La Palatul pionierilor din Deva, cercul tinerilor ceramiști se bucură de un merit renume. Acesta a fost și motivul pentru care municipalitatea orașului a hotărît să construiască în incinta clădirii un modern cuptor pentru ars ceramica. Construcția a fost dată în folosință în această săptămînă, spre marea bucurie a micilor artiști. (M. Banu)

ÎN 20 DE ȚĂRI. Acesta este, deocamdată, numărul de țări în care se exportă produsele cooperativei meșteșugărești din județul Argeș. Numai că, prin înființarea unor noi secții și ateliere de producție, se prevede ca la sfîrșitul anului 1975 volumul exportului produselor meșteșugărești să fie de 5 ori mai mare decît realizările anului 1970. (V. Tudor)

CEA MAI SCUMPĂ ȚIGĂRĂ DIN LUME a fost fumată recent de Ștefan Ursulescu, folosit ca paznic la depozitul de materii prime al întreprinderii «Textila» din Lugoj. Ursulescu s-a culcat beat cu țigara aprinsă. Rezultatul: un incendiu și pagube de 2 000 000 lei. (V. Tudor)

DACĂ DORIȚI O HAINĂ SPORT și aveți o măsură destul de mare (54-56) o puteți găsi la magazinele de confecții pentru adolescenți! Bineînțeles că sacourile au reverele și buzunarele tighelite ca pentru cei mai tineri contemporani ai noștri, care însă nu le pot purta decît cînd vor fi foarte mari și oameni serioși, deci foarte departe de asemenea extravagante ale adolescenței. Confuzie, confuzie... (Iulian Neacșu)

O CARTE A CINSTEI ȘI ONOAREI. Ideea aparține Consiliului popular orașenesc Sîngeorz-Băi. În acest veritabil manual al omeniei și responsabilității civice sînt trecute numele tuturor persoanelor care au adus la sediul primăriei diverse obiecte pierdute aiurea de către concetățenii noștri neglijenți, uituci sau distrați. Paginile cărții cuprind pînă în prezent numele a peste patruzeci de persoane care au dovedit prin fapte: cinstea valorează mai mult decît tot aurul din lume. (L. Teodorescu)

ARHITECTII NOSTRI LUP-TĂ ÎMPOTRIVA SUPERSTIȚIILOR. Pe valea Buzăului, în frumoasa așezare Nehoiu, s-a construit relativ de curînd un modern motel în care predomină cifra 13: 13 camere, 13 locuri în restaurant, 13 locuri în barul de zi... dar doar 11 trepte între parter și etaj — o informație pe care o dedicăm călătorilor superstițioși. (Iulian Neacșu)

MERCUR LA DEVA. În centrul orașului Deva se află într-un avansat stadiu de construcție un modern supermagazin. Să sperăm că încă în această toamnă vom putea confirma inaugurarea sa. (M. Banu)

Din răspunsul întreprinderii canal apă București

În legătură cu articolul publicat în nr. 32 al revistei «Flacăra» sub titlul «Fitofagii și pescarul sportiv bucureștean», semnat de Ilie Tudora, pentru a lămurii problemele pescuitului industrial și sportiv pe lacurile Capitalei, considerăm util și necesar să facem următoarele precizări:

Începând cu anul 1970 a fost reluată problema valorificării prin piscicultură a lacurilor de pe valea râului Colentina și printr-o hotărâre a Comitetului executiv al CPMB s-a înființat în cadrul ICAB-Exploatare lacuri o secție piscicolă și s-a aprobat un plan de măsuri privind dezvoltarea activității piscicole pe perioada 1972-1975.

În baza acestui plan de măsuri aprobat de C.E. al CPMB, s-a realizat o primă pepinieră pentru puiet-pește la Valea Saulei și s-a trecut la popularea masivă a lacurilor.

Astfel, în toamna anului 1972 și primăvara anului 1973 au fost populate lacurile Buftea, Băneasa, Herăstrău, Floreasca, Tei, Balta Albă, Cocioc și Snagov, ceea ce asigură pentru toamna anului 1973 o producție sporită de pește ce se va valorifica pe piețele municipiului București.

Activitatea piscicolă nu a creat și nu va crea greutăți, activității de agrement, ci din contră se împacă foarte bine. Astfel, este de remarcat faptul că pe lacurile Băneasa, Herăstrău, Floreasca, Tei, Cocioc, Balta Albă, unde s-a introdus pește fitofag, în anul 1973 nu a mai apărut vegetația subacvatică (brădișul) care în anii trecuți a făcut atâtea greutăți activității de agrement.

Având în vedere cele de mai sus, lacurile populare au fost declarate crescătorii și, conform legii, în aceste lacuri pescuitul este interzis.

Dar în atenția noastră a fost și pescuitul sportiv. Astfel, ICAB a pus la dispoziția AGVPS, pe bază de contract, următoarele lacuri: Snagov, Buciumeni, Mogoșoaia, Chitila, Străulești, Grivița, Plumbuita, Fundeni și Pantelimon I.

În acest sens, vă asigurăm că ICAB va depune toate eforturile pentru a realiza în întregime sarcinile primite.

director, Exploatare lacuri,
inginer V. Mureșan inginer M. Mihăiță

Ori mint, ori n-au dreptate

În ziua de 22 august a.c. trebuia să plec din Craiova la Brașov cu trenul 104, la orele 18,05. De la orele 13,00 am dat telefon la stația GETAX pentru a comanda un taxi pentru orele 17,30. Mi s-a răspuns că nu se primesc comenzi înainte, ci numai la ora cînd îmi trebuie. Fiind pătit însă, n-am vrut să risc. Am telefonat la cel de-al doilea număr de telefon și ultimul! N-a mai răspuns nimeni.

Am plecat spre prima stație GETAX, șoferul de pe mașina 1-DJ-6266 mi-a răspuns că nu știe unde este adresa mea în Craiova. Următoarea mașină: 1-DJ-570, nu-l ține ambreiajul pînă la orele 17,30; următorul, 1-DJ-1347: la orele 17,30 se schimbă, îi pare rău, nu poate, să dau telefon atunci cînd îmi trebuie mașina; 1-DJ-6275: trebuie să plece la garaj; 1-DJ-2631: nu poate, să dau telefon atunci, el pleacă la gară; 1-DJ-3633: supărat, plictisit, mi-a dat de înțeles să-l las în pace; 1-DJ-6272: nu poate, că îi vine schimbul, care are poate un aranjament pentru aceeași oră; 1-DJ-6265: tot cu aranjamente.

Totuși, la orele 15,00, după aproape două ore de milogeală, 1-DJ-6265, aducîndu-și aminte că este pus pentru a servi populația, a acceptat.

Acum vă scriu din Brașov. De curiozitate am repetat de trei ori figura de la Craiova. Alte rezultate!! Toți șoferii au fost de acord cu o comandă anticipată.

Toți șoferii din Craiova mi-au spus că n-au voie să răspundă unor comenzi făcute din timp.

Eu lucrez la C.F.R. Nu cunosc regulamentele de la I.T.C., dar cred că șoferii din Craiova mint, iar dacă mint, cred că este foarte nelalocul lui acest lucru. Și chiar dacă «Flacăra» n-ar fi citită de șoferii în cauză poate o citește conducerea I.T.C.

Radu Coțan
Craiova

Din partea clubului Progresul

Scrisoare deschisă către
Federația română de fotbal

Tovarășe președinte,

Vă aducem la cunoștință cele întimplite în ziua de 16 septembrie 1973 la meciul de fotbal dintre echipele «Drobeta-Turnu-Severin» și «Progresul» București, disputat în cadrul Diviziei naționale B, cu rugămintea de a lua măsurile ce se impun spre a se înlătura de pe terenurile noastre de sport manifestări ce nu fac cinste eticii noastre sportive.

De la început, subliniem faptul că rezultatul final, 2-1 pentru echipa gazdă, a fost viciat flagrant de arbitrul Oprea din Arad.

Astfel, în minutul 35, jucătorul Batacliu a fost faultat 3 metri în interiorul careului de 16 metri, dar arbitrul Oprea a mutat lovitură la 16 metri. După golul marcat de echipa Progresul — în urma unei acțiuni clare (minutul 64) — la care Batacliu a driblat întreaga apărare

și a marcat în poarta goală, obligîndu-l pe arbitru să acorde golul, jucătorul nostru Petre Gheorghe (minutul 70) a scăpat singur din propriul teren spre poarta adversă. Arbitrul de tușă nu a ridicat fanionul, în schimb arbitrul principal Oprea, după ce se convinge că jucătorul nostru nu mai poate fi ajutat și golul nu va putea fi evitat, fluieră ofsaid, deși se afla mult undeva în urmă. În minutul 76 sîntem egalați printr-un gol dubios. Din acest moment, arbitrul Oprea a folosit întreaga gamă de lovituri directe și indirecte împotriva echipei noastre, pentru a forța înscrierea golului care să consfințească victoria echipei gazdă.

Văzînd că pînă la terminarea timpului regulamentar de joc scorul era tot egal, arbitrul prelungeste timpul de joc și astfel, în minutul 96 (!), echipa gazdă înscrie un gol din ofsaid clar, pe care arbitrul îl consideră valabil.

Vă aducem, de asemenea, la cunoștință că la Drobeta-Turnu-Severin nu au fost asigurate condiții pentru securitatea noastră nici pe terenul de sport și nici după terminarea jocului.

Am fost nevoiți să rămînem o oră în cabina stadionului după terminarea jocului, apoi am fost scoși printr-o poartă dincoace a stadionului de către un grup de milițieni. Am ajuns la gară escortați de miliție și, cu toate acestea, unii cetățeni incitați de antrenor au ținut să ne conducă cu pietre. Văzînd că nu putem ajunge la gară în aceste condiții, organele de miliție au fost nevoite să oprească un autobuz de pe traseu, să evacueze pasagerii și să ne conducă pe căi lăturalnice la gară.

Toate acestea s-au datorat incitării publicului de către antrenorul Matache Constantin, care în ultimele 20 minute de joc s-a «plimbat» pe marginea terenului de joc, influențînd arbitrajul și proferînd amenințări și injurii la adresa jucătorilor noștri. Menționăm că antrenorul Matache a intrat și în terenul de joc, bruscîndu-l și zgîrîndu-l pe față pe portarul nostru Giron, iar lui Ardeleanu Cezar (fundasul nostru central) i-a administrat un cap în gură, umplîndu-l de sînge. La ieșirea de pe teren, băieții noștri au luat câteva corpuri delictive, pietre și rețevie de lemn, pentru a le prezenta arbitrului. Antrenorul Matache, ținut de doi milițieni, amenința că ne omoară și că nu ieșim viu de pe teren! Am lăsat jos toate aceste corpuri delictive și ne-am îndreptat spre vestiare. Pe culoarul care duce la cabine, în locul unde se despart cabinele celor două echipe (loc întunecos), antrenorul Matache, «dispărut» de pe teren, a așteptat la adăpostul întinerului pe primul jucător din echipa noastră (Gal Carol), pe care l-a lovit cu piciorul și împreună cu un om de ordine l-au tras în cabina lor și au continuat să-l lovească cu capul de perete.

În urma acestor lovituri, sportivul Gal a căput comăție cerebrală, rămînd în stare de inconștiență timp de 20 de minute.

Pentru dovedirea celor arătate, anexăm certificatele medicale și declarația sportivului.

Atitudinea antrenorului Matache nu s-a oprit aici, el reușind să închidă cu lacătul pe arbitrii în cabina lor.

Considerăm că arbitrii au fost forțați să greșească în timpul ultimilor 20 de minute de joc, din cauza amenințărilor venite din partea antrenorului Matache și a jucătorilor adversi. În acest sens, la două ore după terminarea jocului, întîlnindu-ne în gară cu arbitrii, acestia au declarat că dacă nu procedau așa nu mai ieșeau viu de pe teren.

Vă rugăm să luați în discuție faptele petrecute.

Considerăm că am fost frustrați de o victorie în mod necinstit și pentru aceasta cerem rejucarea meciului în condiții regulamentare și în prezența unui reprezentant al federației.

Președinte Club I. Pilug
președinte secție fotbal I. Epure

O hotărîre luată cu ochelari

Cetățenii cartierului Ohaba-Bistra din orașul Oțelu Roșu vin pe această cale și vă prezintă următoarea plîngere:

De mult timp s-au purtat discuții cu privire la sistematizarea orașului Oțelu Roșu. În acest scop s-au elaborat mai multe variante de sistematizare. Dintre acestea, una prevede demolarea caselor proprietate personală din fosta comună Ohaba-Bistra, variantă care a fost adoptată de Comitetul executiv al Consiliului popular fără a se consulta cu masele de cetățeni din cartierul în cauză, care cu siguranță aveau și alte propuneri pe linia sistematizării. Precizăm că locuitorii din Ohaba-Bistra se ocupă și cu agricultura, punînd accentul în primul rînd pe creșterea vitelor, contractînd de stat taurine și bovine, reușind prin aceasta să acopere parțial consumul de lapte și carne necesare populației din acest oraș.

Prin aplicarea planului de sistematizare care prevede demolarea caselor proprietate personală a fostei comune Ohaba-Bistra, în prezent cartierul agricol al orașului Oțelu Roșu, se distruge septelul existent, acești cetățeni devenind în felul acesta din producători consumatori.

Totodată, prin distrugerea spațiului locativ existent, însemnate fonduri ale statului se irosesc, prin construirea de locuințe pentru cetățenii ale căror case devin demolate, crescînd în felul acesta necesarul de fonduri pentru acoperirea cererilor de locuințe.

Considerăm că forul în drept al orașului Oțelu Roșu a adoptat, după părerea noastră, o hotărîre pripită, fără a analiza temeinic și din punct de vedere economic, aducînd astfel pierderi însemnate și nejustificate din fondurile statului.

Ținem să mai precizăm că prin adoptarea acestei variante se nesocotește faptul de a se ocoli demolarea spațiului locativ existent, de a se evita exproprierea terenurilor agricole și de a se evita construirea de locuințe în zonele din apropierea uzinelor și fabricilor care prin natura procesului de producție poluează atmosfera și mediul inconjurător.

Bazați pe cele arătate, considerăm că trebuie reanalizate variantele de sistematizare care au fost în număr de cinci, acceptîndu-se cea

mai rațională și economică, consultînd și masa largă de locuitori

Elisabeta Stan
Oțelu-Roșu
str. 23 August nr. 94

Un răspuns de la întreprinderea avicolă de stat Crevedia

În revista «Flacăra» nr. 34 din 18 august 1973 a apărut scrisoarea «Am rămas cu promisiunile», la care vă răspundem următoarele:

Relatările tovarășului BODRUG VASILE, domiciliat în Buciumeni, str. Motoc nr. 39, orașul Buftea, sînt în parte justificate.

Dorim să vă relatăm însă adevărata situație a problemei dejecțiilor rezultate de la găinile crescute în combinatul nostru.

În urma trecerii creșterii găinilor în sistemul de baterii, densitatea păsărilor pe aceeași suprafață a crescut de 3 ori, iar dejecțiile în aceeași proporție.

Transportarea acestora se face deocamdată în locuri anume stabilite pentru a-și ajunge scopul privind valorificarea în sistemul de fertilizare a culturilor agricole de pe terenurile fermelor învecinate satului Buciumeni.

Avînd în vedere cantitățile mari de dejecții rezultate, pentru folosirea lor eficientă atît ca îngrășăminte naturale, cît și în furajarea taurinelor la îngrășat, întreprinderii noastre i s-au afectat fonduri pentru instalarea a 2 stații de uscat dejecții, una pentru fermele de la Buciumeni și a doua pentru păsările crescute în fermele din comuna Mogoșoaia.

Cele 2 stații de uscat dejecții prevăzute cu utilaje din import se află în faza finală de execuție și vor intra în funcțiune în cursul trim. IV a.c.

În acest fel, considerăm că neajunsurile în ceea ce privește poluarea semnalată de tovarășul Bodrug Vasile, vor fi complet îndeplinite.

director,
inginer Barbu Nicolae

Modernizare cu bucluc

Vă trimt alături o fotografie realizată în orașul Baia de Aramă, jud. Mehedinți (strada de ieșire din Baia de Aramă spre comuna Ponoare). După cum se vede, un stilp de susținerea firelor electrice a rămas în stradă la circa 1,20 metri de trotuar. Oare permite legea circulației acest lucru? Cine răspunde de eventualele accidente care ar putea lua naștere din această cauză? Șoseaua a fost asfaltată însă stilpii au rămas pe vechiul lor loc (sînt în număr de trei în această situație). Sper ca fotografia să fie privită și de către cei care trebuiau să vadă această lucrare de modernizare a străzii înaintea subsemnatului.

Ioan Anghelescu
Craiova, str. Brazda lui Novac

Tele-competență literară

În seara de 24 august curent, emisiunea programului I.T.V. s-a încheiat cu un recital de ro-

manțe, intitulat sugestiv «Stih și melodie». Nir-neobișnuit pînă aici. Asemenea emisiuni au săptămînal la televiziune — și ele nu pot de să ne bucure. Neobișnuitul a venit abia la doilea cîntec, romanța «Pe sub fereastră-curge-un rîu», despre care am citit negru pe pe micul ecran că ar avea textul scris de Octavian Goga. Nu mă surprinde că realizato rămași anonimi, ai emisiunii cu pricina n-auzit de Maria Cunțan, poetă și ea, ardeleară și ea, dar în mod cert singura autoare a poez respective. De mirare e faptul că au putut atrii lui Octavian Goga, cunoscut cîntăreț al Ardu lului, niște versuri care nu-i aparțin.

Ne-am obișnuit de mult cu sistemul unor tatori sau cîntăreți care «colaborează» intens autorii ale căror versuri le recită sau cîntă. J auziti numeroase versuri din Eminescu, Coșbu Minulescu etc., încît nu-mr mai surprin nimic în această privință. Dar a confundat poez pînă într-atît încît să le incurcăm poeziile teegal este grav.

Le-aș recomanda realizatorilor emisiunilor n zicale ale televiziunii ca, în anume cazuri, s consulte pe colegii lor de la emisiunile literc atunci cînd intervine cite un asemenea «lapsus Oricum, e mai comod decît să iei de la cap toată istoria literaturii române.

Andrei Ciuruz
București, str. Cornelia 8, sect.

Așa se deschide «cariera» fetelor?

Ce alta decît grija față de viitorul copii mei și al copiilor celorlalți compatrioți mă pu pe mine, simplu spectator de cinematograf, scriu aceste rînduri? Că n-am avut și nu velleități nici de scenarist, nici de regizor de fi și nici barem de cronicar cinematografic ca nutresc invidie față de autorii «Dragostei (ca începe vinerie».

Luat oarecum în mod simplist, conținutul mului ar putea fi rezumat așa:

Ca să ajungă la maturizare, la alegerea u drum sănătos spre muncă, o tînră cu bacalauri trebuie să trăiască o aventură amarașă în pa unui Don Juan, din care cauză (?) să nu reușea: la facultate și — sfîrșit — un serios con rențiar universitar (îndrăgostit la țanc de ea) să se angajeze muncitoare necalificată la uzină.

Face impresia că tot începutul ăsta a f decupat din zecile de filme din apus, folosi spectaculosul distracțiilor de local, plus sce tăvălirilor pătimașe din pat, spre a fi și noi înălțimea aceluia. Și barem dacă n-ar fi f cusut cu ață albă. Eriiuna, față serioasă și mînte, care îl consideră aidoma pe partene ei, merge în vizită la viitoarea soacră cu un n cadou în mîină și aici, într-un mediu famil considerat serios, nu i se pare deplasat să culce de îndată cu viitorul mire.

De aci încolo — după terminarea acce episod inutil și hidos — filmul e film. Amu convinge, emoționează chiar pe ici-colo. E film cu tineri, despre tineri, cu viață, cu muz bună, frumos colorat.

Rămîne neclar de ce eroina n-ar fi putut av un eșec la admiterea în facultate fără aventu de dragoste sau de ce n-ar fi putut avea nor chiar dacă a făcut aventura, dar mai ales (pen a fi într-adevăr exemplu) de ce n-ar putea să hotărască pentru munca în uzină fără să n incerce la facultate. Era nevoie să-și «desch cariera» (cum se zice popular) spre a reuși să găsească apoi adevărata dragoste? E ace un sfat, un model?

Cu asemenea întrebări s-au întors de la sp taocal oamenii cumsecade ai zilelor noastre. Po unii tineri, nu. Ei și-au justificat, prin vedei scenaristului, pornirile lor spre aventură. Fete neserioase li s-a adus plocon justificarea, mode E foarte ușor să dai apă la moara patimii: greu e să le combați. Și asta am aștepta de filmele din țara noastră socialistă.

Ioan Cre
Oradea, str. Pasteur nr.

Un răspuns de la Oficiul județean de turism Brașov, Filiala de turism și tratament Făgăraș

În revista Flacăra nr. 37, din 8 septemb 1973 a apărut articolul «Am aspirat spre nemu torul Olimp, dar am ajuns la hotel Terra» semr de inginerul Mihai D. Săbăduș.

Ca urmare acestui articol vă facem cunosc că filiala noastră, cu adresa nr. 17286/28 apra a Oficiului județean de turism Brașov, a prin repartiția locurilor în stațiunea Olimp. Număi locurilor era 10 pe serie, din care a cumpărat autorul acestui articol 3 locuri. Noi nu am fi înștiințați de anularea repartiției sau de vr modificare, deci considerăm că pentru transfe turiztilor de la Olimp la hotelul Terra se f înovați alții, care au contractat locurile și Oficiul județean de turism Brașov și cu o firr străină.

sef filial
Mihai Păcurar

noi orizonturi ale chirurgiei

De vorbă cu general-maior doctor docent Iuliu Șuteu

«Operația a reușit, dar pacientul a murit» Dricit ar părea de curios, această arhicunoscută glumă macabră pune în lumină una din problemele centrale ale chirurgiei, de aceeași arzătoare actualitate în 1973 ca și la începuturile chirurgiei. Firește, în ultimii ani, în ultimele decenii, s-au făcut progrese însemnate, dar problema îngrijirii bolnavilor gravi, problema combaterii riscurilor postoperatorii nu și-a găsit încă o rezolvare pe deplin satisfăcătoare. Ca dovadă, ea figurează și pe agenda Congresului Societății internaționale de chirurgie care va avea loc în curând la Barcelona. Și este o mândrie pentru țara noastră că în acest domeniu prioritar al medicinei contemporane, specialiștii români aduc o contribuție originală, cu larg ecou internațional.

Foarte recent a apărut la București un cuprinzător tratat intitulat «Șocul», sub semnătura generalului-maior doctor docent Iuliu Șuteu și a colaboratorilor săi. Lucrarea a stîrnit un interes care a depășit cu mult granițele țării. O editură din Paris și o editură din Londra și-au manifestat dorința — doar la câteva zile după apariție! — de a publica traduceri în limbile franceză și engleză, iar unele aspecte vor fi dezbătute și la Congresul de la Barcelona al Societății internaționale de chirurgie, al cărei membru titular este și generalul-maior Iuliu Șuteu. De unde acest interes deosebit?, l-am întrebat pe autorul cărții.

SOCUL — PROBLEMA NUMĂRUL UNU A CHIRURGIEI

— Aș vrea să încep cu un exemplu simplită: peritonita apendiculară, cunoscută de toată lumea. Dacă după operație nu s-ar efectua un tratament complex pentru combaterea șocului, mortalitatea ar fi de 15-20% — și mă refer aici doar la operațiile reușite! Dacă însă se aplică un tratament antișoc corect, mortalitatea coboară sub 1%! Cifrele vorbesc de la sine, evidențind importanța covârșitoare a stăpînirii șocului de către chirurg.

— Chirurgul de azi, judecînd chiar după exemplul dat de dumneavoastră, pare în măsură să stăpînească șocul.

— Da și nu. Este adevărat că succesele mari ale chirurgiei moderne se bazează pe cunoașterea mai amănunțită a fenomenului, dar lupta antișoc rămîne foarte complexă și se dă pe mai multe planuri. Astfel, se impune, în primul rînd, atenuarea cauzei care a declanșat șocul: infecția, arsura, traumatismul, hemoragia etc. Acesta nu este un lucru nou. Se citează un exemplu devenit celebru: la începutul primului război mondial, răniții englezi cu fractură de coapsă, care erau transportați din Franța pentru îngrijiri în patrie, mureau în proporție de 50%. Abia după ce medicul englez Thomas a preconizat ca acești răniți să nu mai fie transportați peste Canalul Mîneei și numai după ce li s-au imobilizat membrele

vătămate pentru a se atenua iritația din focarul de fractură declanșatoare de șoc, mortalitatea a scăzut, în mod spectaculos, la 2%!

Dar mai există un aspect care n-a fost studiat temeinic decît în ultima vreme. S-a observat recent că în condiții de pericol (accident grav, de pildă) organismul pune în mișcare un mecanism special de apărare: el reduce circulația sanguină în așa-zisele organe secundare (ficat, rinichi, stomac, pancreas etc.) pentru a asigura irigarea și aprovizionarea cu oxigen a celor trei organe vitale: creierul, inima, plămîinii. Este o măsură luată în extremis, pentru a se evita moartea. Dar ce se întîmplă la nivel celular în organele periferice, în aceste condiții? Noi am studiat aceste fenomene prin inframicroscopie și am făcut unele descoperiri interesante. Organitele, adică elementele componente ale celulelor, în condițiile arătate mai sus, adică de privațiune de oxigen, se alterează! Apar toxine care se revarsă în celulă, o omoară și apoi, trecînd în aparatul circulator, ajung în creier și sfîrșesc prin a nimici și acest cartier general al organismului. Așadar, trebuie făcut imposibilul pentru a asigura peste tot o irigare sanguină adecvată. Altfel încep alterări ireversibile la nivel celular și bătălia este pierdută.

UN BOMBARDAMENT SUI-GENERIS

— Ce alte puncte de vedere originale conține cartea dumneavoastră?

— Orice plagă, orice agresiune împotriva corpului nostru declanșează complexe reacții neuroendocrine. Să presupunem că pe braț ne este provocată o arsură. De la aceasta pleacă excitații puternice în creier, iar dacă focarul de agresiune este întins, creierul este supus unui adevărat bombardament de excitații dureroase care îl dereglează și îl epuizează. Se spune «de frică, omul a murit». Se întîmplă în aceste cazuri exact acest fenomen al bombardării creierului care, nemiaputînd face față, cedează.

Dar creierul dirijează și orchestra glandelor endocrine. Apar — în condiții de șoc — reacții neuroendocrine complicate: în organism se revarsă haotic hormoni ai hipofizei, ai glandei suprarenale, ai pancreasului etc., și aceste procese trebuie cunoscute și stăpînite. Am studiat aceste aspecte în cartea noastră.

— După cîte înțeleg, aria de investigație a chirurgului, așa cum o concepeți dumneavoastră, trebuie mult lărgită: ea trebuie să cuprindă și fenomenele endocrine.

— Întocmai. De fapt eu aș spune mai mult: chirurgul de azi trebuie să fie și internist, și biochimist, și fiziopatolog, și endocrinolog, și cibernetician. Da, cibernetician, căci o serie de fenomene biologice nu pot fi profund înțelese decît în lumina teoriei

sistemelor și cu aceasta intrăm în miezul ciberneticii.

— Din păcate n-o putem face acum.

«TRĂIM ÎNTR-O LUME A ACCIDENTELOR»

— Mai există un aspect foarte interesant al șocului pe care aș vrea să-l menționez, fiindcă din nefericire el privește, cel puțin potențial, pe foarte mulți dintre noi.

Fie că ne place sau nu, trăim într-o lume a accidentelor de circulație. Este tributul pe care trebuie să-l plătim tehnificării. O statistică din 1971 a Organizației Mondiale a Sănătății menționează, pentru acel an, 250 000 de morți și peste 7 000 000 răniți. O adevărată hecatombă! Or, s-a constatat că în primele 3-4 zile după accident șocul este prima cauză de moarte. Dar chiar dacă răniții au fost salvați de pericolul vital al șocului, ei intră într-o a doua perioadă în care viața le este amenințată de apariția infecției, și aceasta cu atît mai mult cu cît, din cauza șocului, rezistența naturală a organismului se prăbușește și omul cade victimă unei infecții pe care în condiții normale ar fi putut-o lesne învinge.

— Dar antibioticele?

— Ele nu pot face totul. Experiența a arătat că acțiunea lor este optimă numai în condițiile în care există și o ridicată rezistență naturală a organismului. Tocmai de aceea, după cum se știe, organismele reacționează în mod diferit la antibiotice. În această idee, eu am propus și studiat o soluție care are în vedere ambele aspecte. Am în vedere deci și protejarea preventivă a accidentaților potențiali, prin vaccinarea lor polimicrobiană.

O IDEE SIMPLĂ, DAR BOGATĂ ÎN CONSECINȚE

— Deci dumneavoastră propuneți un fel de vaccin care să «prindă bine» în caz de accident?

— Într-un anumit sens, da. Trei microbi, și anume: streptococul, stafilococul și piocianicul invadează 95% din plăgi și sînt deci răspunzători, în aceeași proporție, pentru urmările nefaste, adesea fatale, ale infecțiilor în caz de accident. Așadar, de ce să nu vaccinăm preventiv împotriva acestor trei microbi persoanele mai expuse? De pildă, șoferii. Adică, de ce să acționăm după ce s-au rănit, și nu înainte?

— Ați pus în practică această idee?

— Da. Am făcut cîteva experimente cu șoferi și alte colectivități expuse. Am avut rezultatele scontate.

— A fost o discuție extrem de instructivă pentru mine și, desigur, pentru cititorii «Flacărilor». Scurtul nostru tur de orizont, al chirurgiei contemporane, a abordat domenii atît de diverse ca endocrinologia și biochimia moleculară, neurologia și microbiologia. Aproape că am uitat de chirurgie.

— Nu, n-am uitat, dar este un semn al vremii. Chirurgul, în luptă cu șocul și infecția, dușmanii săi principali, trebuie să dispună de un arsenal bogat, în afara clasicii bisturii. Doar pe această cale el își poate înfăptui azi, în 1973, menirea, aceea de a apăra viața omului.

Lionel NIȚESCU

ce este nou?

O nouă metodă românească privitoare la studiul structurii fine a cromozomilor. În laboratorul de genetică al Institutului de endocrinologie se folosesc în mod curent mai multe tehnici pentru studiul structurii fine a cromozomilor. Se pot analiza astfel, cu multă precizie, variațiile structurale ale cromozomilor. Metodele au o mare valoare practică. Ele permit, de pildă, recunoașterea unora dintre mamele care au un risc mare de a naște copii anormali.

Combaterea aberațiilor cromozomiale. Un grup de cercetători de la Institutul de endocrinologie lucrează la introducerea unei metode simple și fidele de recunoaștere indirectă a aberațiilor cromozomiale. Folosirea acestei metode face posibilă identificarea medicamentelor cu acțiune negativă asupra cromozomilor, precum și a persoanelor care au variate aberații cromozomiale.

Noi posibilități de adaptare morfofuncțională a rinichiului în condiții patologice. La Institutul de patologie și genetică medicală «Victor Babeș», un grup de cercetători de la laboratorul de microscopie electronică a aplicat cu succes histotirradiografia în determinarea capacității de regenerare și adaptare morfofuncțională a rinichiului, în diferite condiții patologice.

Cercetări privind prevenirea hepatitei. Laboratoarele de imunologie, citologie și microscopie electronică din cadrul Institutului de patologie și genetică medicală «Victor Babeș» abordează multilateral problema hepatitei, în vederea stabilirii de criterii pentru aprecierea cronicizării și a factorilor de natură imunologică, morfologică și ereditară care favorizează acest proces, în vederea prevenirii lui.

Noi experimente în terapia cancerului. Un colectiv al Institutului de patologie și genetică medicală «Victor Babeș», sub conducerea profesorului doctor docent L. Moraru, a reușit obținerea inhibiției dezvoltării unor transplantate de tumori la șoareci, inoculînd la animalele care au suportat grefa celule din timus de șoareci rezistenți la transplant. Se speră că fenomenul analog transplantării de celule tumorale, și anume metastazarea, cea mai dificilă problemă de rezolvat în terapia canceroasă, să poată fi stăpînită în același mod.

urgente

O primă lecție de viață. Angajată de numai cinci zile la întreprinderea de industrializare a iutei, Cihodan Elena, 19 ani, absolventă de liceu, își bagă mîna din neatenție într-un calandru, strivindu-și degetele 2-3-4-5. Adușă imediat cu mașina întreprinderii la spitalul de chirurgie plastică, i se face o plastie de piele liberă despicată (i se au pus grefe de piele). Starea Elenei Cihodan necesită o spitalizare de o lună. Peste încă una își va putea relua activitatea.

Bătrîni, nu vă jucați cu focul! Dumitrache Constantin, 78 de ani, pensionar din comuna Tunari, aprinde neatenț cuptorul la aragaz și-și produce arsuri prin flacăra, aproximativ 15% din suprafața corpului (la cap și la membrele superioare). I se face tratament local și general. Acum starea arsurilor e mult ameliorată.

poșta medicului

RAPORTORU SPIREA — Brașov. Tratamentul medical și fizioterapeutic pe care l-ați urmat (și care trebuie repetat) în tulburările parestetice, sechela ale sindromului ponto-peduncular de care ați suferit, este foarte bun și în prezent singurul posibil. Am mai adăuga doar exercițiile de gimnastică pasivă și activă combinate cu masaj, executate de un kineziterapeut calificat, și voință, multă voință din partea dumneavoastră pentru a vă vindeca. O speranță, dar deocamdată numai o speranță, o constituie experiențele ce se fac actualmente de către profesorul Pinneo din California cu așa-numitele «proteze cerebrale», niște electrozi racordați la un stimulator cerebral electronic ce emite fluxuri cu o intensitate variabilă avînd menirea de a înlocui funcția neuronilor slăbiți și de a «comanda» mișcările omului. Experiențele făcute pînă acum pe mai multe cărora li se extrag din creier zonele

cu neuroni care comandă mișcările voluntare ale unei anumite părți a corpului, provocîndu-li-se o hemiplegie experimentală au dat, zice-se, rezultate favorabile. Dar pînă să devină o metodă curentă în tratamentul paralizii și paresteziilor (amorteziilor) umane credem că mai este foarte mult.

VASILE POPA — București. E drept că în ultimul timp se discută tot mai mult despre «caloriile goale». E vorba de alimente care servesc mai ales ca sursă de energie (bunăoară grăsimile, zahărul), dar sînt lipsite de substanțe nutritive atît de importante cum sînt aminoacizii esențiali («cărămizile vieții»), vitaminele și sărurile minerale. În zahărul rafinat, zaharoza pură reprezintă 99,9% și de aceea el este ușor asimilabil. Valoarea calorică a 100 grame zahăr este de aproximativ 400 calorii. Dar cu toate aceste avantaje, zahărul ca atare nu poate acoperi nevoile calorice ale organismului.

Consumarea lui este mai utilă sub formă de fructe proaspete și eventual produse de coacere, dulceață, marmeladă, compot ș.a., care constituie surse prețioase de energie, îmbogățind totodată hrana cu substanțe nutritive folositoare.

S.S. — Sibiu. Cearcănele, semn al oboselii ochilor și, poate, al orelor de somn negugulate, se înlătură aplicînd în fiecare seară comprese de tifon înmuiate în fiertură călduță de mușețel, de tei, în infuzie proaspătă de romaniță sau în apă boricată 3%. Compresele vor fi ținute zilnic timp de cel puțin 15 minute. Dacă totuși cearcănele nu dispar, este indicat să consultați și medicul pentru a stabili dacă cearcănele sau pungile de la ochi (edeme palpebrale) nu sînt în legătură cu unele boli endocrine, de ficat, de rinichi, de inimă etc.

VALERIA — Craiova. În transpirațiile generalizate, rețeta publicată în nr. 33 al

revistei nu este indicată. Această hiperhidroză, tot o tulburare neurovegetativă (parasimpaticotonie), va fi tratată, în afară de Distonocalm, 3-4 cpr/zi, cu următoarele:

PILULE ÎMPOTRIVA TRANSPIRAȚIEI GENERALIZATE

Rp. Extract de beladonă	0,02 g
sau atropină	0,0005 g
Agaric alc.	0,20 g
Fosfat tricalcic	0,40 g
Pentru o pilulă.	

D.S. int. De luat 3-4 pilule/zi cu 4 ore înainte de apariția obișnuită a transpirațiilor.

De asemenea, înainte de culcare: fricțiuni cu apă de Colonia + formol 1% sau cu alcool camforat; repaus prelungit; igienă alimentară (cină nu prea copioasă).

jurnal parizian (II)

Ca de câte ori am prilejul, trec din nou pe la *jeu de paume*, muzeul cel mai agreabil din Paris. Sint toate piesele importante ale impresionismului, începînd cu le *Dejeuner sur l'herbe* (1863) a lui Edouard Manet (aceea care a scandalizat critica oficistă), *Olympia* (1863) de același, apoi *Catedralele* lui Monet, *le Moulin de la Galette* (1876), *Les jeunes filles*, *Les Baigneuses* de Renoir. Pissarro, Sisley și Georges Seurat, bine reprezentati, ei și tehnica divizionistă, pointilistă, care permite ochiului să perceapă un ton complex, printr-o operație de sinteză a elementelor simple. Culorile lui Cézanne sint mai hotărîte, figurile umane mai bine puse în evidență: *Les joueurs de cartes*, *La Femme à la Cafetière*. Tonul este și mai violent în pinzele lui Vincent Van Gogh, reprezentat aici prin câteva tablouri, între care un autoportret și portretul d-lui Gachet.

De pe terasa de la *jeu de paume* privesc *Place de la Concorde*, cheiurile Senei, pomii infrunziți de pe *Champs Elysées*. O după-amiază formidabilă, lumină intensă, în grădina Tuileries lumea a ieșit la plimbare. Zeci de grupuri joacă *pétanque*. Primăvară pariziană. Mă întorc acasă pe *Faubourg St.-Honoré*, atent la mișcarea străzii. Cafenele au ieșit în stradă. Într-un bistro de lângă Madeleine cer un *gini* pe care îl plătesc mai mult decît oriunde. Bistro-ul este bine așezat. Afluenta este mare, gurile sint însetate. Familii întregi au ieșit la plimbare, iar fetele (Madeleine este un centru important în viața deminondenă a orașului) au ieșit la lucru, în costumele lor din ce în ce mai simbolice. Privesc atent călătorii solitari, din cînd în cînd li se adresează tandru: *mon petit*.

Plouă și orașul a devenit deodată trist, urît, murdar. Ploaia nu spală, nu curăță străzile, pune doar în evidență murdăria. Pe străduțele de lângă *Porte-Martin* s-au adunat gunoaiele, muncitorii de la serviciul de salubritate sint din nou în grevă. Îmi imaginez ce s-ar întîmpla dacă timp de o lună de zile stivele de lăzi, pubelele cu orduri n-ar fi strînse. Apocalips. Parisul înghițit de gunoaie.

...Și, deodată, peste orașul putrezit de ploaie și acoperit de murdărie, a căzut o lumină extraordinară. Lumina de la 7 d.a., transparentă, albînd zidurile negre ale clădirilor, dînd o notă de irealitate acestor bătrîne case umede, din care ies aburi. E ora cea mai favorabilă pentru Paris. De pe colina de la *Sacré-Coeur* văd orașul scîldat de lumină, cu punctele lui de reper: *Tour*

Effel, *Pantheonul*, *Turnul din Montparnasse*, *Notre-Dame...*

Franta îmi dă impresia unei societăți care este pe punctul de a exploda. Un motor în veșnică stare de presiune. Dar nu explodează. Rezistă. O minge, o minge care sare și cade, și cu cît căderea este mai profundă cu atît saltul este mai mare.

Iau, la podul *Alexandre III*, autobuzul ce merge spre *Cartierul Latin*. Caut un loc și observ în spate o bancă liberă. În față, un cuplu de tineri îmbrăcați *psychédélique*. Băiatul are barbă, o rubașcă murdară, mărgele, brățări la miini, ghețe, plete lungi. Se scarpină cu o mîna pe pieptul lui păros și cu cealaltă ține după umeri blonda de rigoare. Se scarpină, e mulțumit, și se odihnește cu picioarele pe banca pe care vreau să mă așez eu. Nu-i tulburat de faptul că m-am oprit în fața locului gol și dau semne că vreau să mă așez. Tînărul stă liniștit, în continuare, cu ghețele lui mari, murdare, pe bancă și se scarpină cu satisfacție. Îl fac atent și, vădit indispus, își retrage picioarele, lăsînd două urme bine imprimate în plasticul de pe bancă. Apoi se întoarce spre parteneră și o sărută scurt, de patru, cinci, zece ori. Mi se face deodată greață și-mi pierd pofta de a mă mai așeza. Pe pieptul individului văd o insignă. Am înțeles, amicul este contestatar. Contestă valorile societății de consum, contestă valorile în care au crezut părinții lui, contestă totul. Contestă și-și pune ghețele lui murdare pe banca pe care trebuie să stea altcineva. Împărtășesc uimirea mea unui prieten francez. Acesta e blazat. Nu-i nimic, e un pojar care trece, tinerii cînici de azi vor deveni notarii zeloși de mîine. Ideologia nu explică totul, nu definește total un individ. *Violența*, *mîrlănia* nu sint justificate de nici o ideologie.

Încep să citesc *Le solitaire*, noul roman al lui Eugène Ionesco. Obsesiile din piesele și jurnalele sale trec și aici. Ideea ratării, plictiseala, singurătatea, teama de moarte sint exprimate direct. Un lung monolog. Lumea văzută ca o pușcărie. Existența — o lungă, grea plictiseală. Ce este, se întreabă personajul, mai greu de suportat: angoasa sau plictiseala?!... Plictiseala — o insuportabilă mișcare în rond, fără ieșire, fără perspectivă, fără variație. Există apoi o dublă singurătate: mica *singurătate* (socială, prin raportare la alții) și marea *singurătate*: singurătatea cosmică.

Eugen SIMION
(Va urma)

oameni despre care se vorbește

NORMAN KIRK, primul-ministru al Noii Zeelande (născut în anul 1923, studii medii, intră de tînăr în activitatea politică, militant al Partidului Laburist din Noua Zeelandă; vice-președinte al partidului în 1963, lider — în același an), a anunțat că țara sa va acorda un ajutor de un milion de dolari neozelandezi țărilor din Indochina, prima parte a unui ajutor total de 10 milioane pentru refacerea economică a acestor țări lovite de război.

ROBERT STOLZ, compozitor austriac (născut în anul 1880 la Graz, studii muzicale la Graz, Viena, Berlin, unul din părinții foarte iubiți ai operetei moderne, autor a 27 de opere, peste 100 de filme muzicale, reviste, musicaluri, lieduri), a implinit 93 de ani, prilej pentru manifestări festive în multe țări: concerte, programe speciale radio și televizate, spectacole; în Austria a fost emisă o marcă specială cu portretul său.

CARL AL XVI-lea GUSTAF, regele Suediei (născut în anul 1946, nepotul — de fiu — al regelui Gustaf al VI-lea Adolf, de curînd decedat, a devenit moștenitorul tronului în 1948, în urma decesului, într-un accident, al tatălui său Gustaf Adolf, duce de Vesterbotten). La depunerea jurămîntului ca șef al statului, în palatul regal din Stockholm, a declarat, că va continua politica predecesorului său de menținere a unității naționale.

mafia (III)

Cînd am ajuns la Palermo, un măturător de stradă spăla în fața gării, cu detergent, urma unei bălți de sînge scurs din trupurile a două victime cărora mafia le dăduse în ajun «cep» cu o rafală de pistoale automate trase din goana mașinii. Atît rămăsese după «lichidarea exemplară a unui cont» pentru care se plățise cu viața: o pată umedă. Cazul se repeta aidoma celui de la Belice, unde frații Carlo și Alberto Ancona fuseseră «curățați» după toate regulile «artei» mafioate. Cu cîtva timp mai înainte, al treilea dintre frații Ancona fusese trimis pe lumea cealaltă drept avertisment față de activitatea de informatori ai poliției desfășurată de aceștia.

De cînd operează mafia astfel? De două decenii, de trei? De un secol? Dacă forța nu creează drept, glonte mafiei vrea să țină la respect legea. Iar legea înseamnă oamenii. Și oamenii nu pot fi ținuți în frîu decît prin intimidare. Glonte mafiei, dincolo de o viață răpusă, înseamnă intimidarea celorlalți. Guri cusute cu frică. Ochi orbiți de groază. Somn cutremurat de spaima. Taci, și nu ții se va întîmpla nimic. Vorbește, și ți-ai pecetluit soarta. În cartea sa «Mafia ieri, mafia azi», publicistul italian Domenico Novaco scrie: «Mafia moare în fiecare zi; în fiecare zi, mafia renaște. În asta constă uriașa ei capacitate de transformare și disimulare impusă de nevoia supraviețuirii și a expansiunii...» La 11 iulie 1973, «Corriere della Sera» traducea astfel această necesitate de expansiune: «Italia întreagă a intrat într-un proces de sicilianizare; cancerul mafiot atacă din interior organismul social, mafia domină la Milano ca la Trapani printr-un ramificat sistem de corupție...» Corupție plus violență. Mîinile pe oraș plus teroare. Cu un an în urmă, la 26 septembrie 1972 este împușcat Raffaele Spina din clanul lui Greco; la 28 octombrie îl urmează Giuseppe Messina, un florar din Pallavicina; la 13 noiembrie se duce după ei Giuseppe Rizzo, contrabandist din Varese; la 28 noiembrie cade un alt contrabandist, Giuseppe Lupo; la 8 decembrie este descoperit cadavru lui Ignazio Fiore, trei săptămîni mai tîrziu, cel al lui Salvatore Raffa. Acest sinistru inventar al răfuielilor mafioate, întocmit de ziaristul Alfonso Madeo de la «Corriere», continuă în 1973: la 7 ianuarie este ucis Rosario di Chiara, a doua zi sint găsite cadavrele lui Paolo Terrana și Vincenzo Vitali, «victimele unei execuții sumare la Favoritta» — cum scrie cronica judiciară. La 22 ianuarie cade Luigi Contorno, o săptămîni mai tîrziu — Giuseppe Musanserra. În februarie este «eliminat» Giusto Saitta, în martie — Salvatore Vitale, în aprilie — Salvatore Porretto; în mai — triplul asasinat al fraților Ancona... Lista nu se încheie aici, căci mafia «regenează» cu fiecare asasinat și se pare că nimic nu-i dă o mai mare apetență de viață și putere ca omorul «de onoare», omorul «scuzabil»,

omorul «de intimidare». «Uciderea nu este un scop, ci un mijloc» — spun mafioții. Mulți dintre cei uciși aparțin unor clanuri rivale, căci mafia nu numai devorează, ci și autodevorează, încît te miri cum de reși se epuizează resursele interne și ce nesăcîuit izvor de fărădelegi îi alimentează în continenț pînă gloanțelor cu carne de toci pe asfaltul străzilor.

Predilecția pentru crima «la vedere» este slăbiciunea onorabilei societăți și nici un omor nu este socotit «la cartea» dacă nu s consumă în fața a cît mai mulți martori. Sînt întîmplări însă un lucru uluitor: la toți martorii le ia Dumnezeu graiurile, și ochii, urechile, căci nimeni n-aude, nu vede de greu pămîntului! Vindeta interclanuri între «rațiunile» ei, cine s-a înfipt la pată leului pe nemeritate trebuie să plătească onoarea e glonte, cuvîntul e glonte, trădare e glonte. S-ar părea că mafia apasă pe trăgaci numai de dragul pocniturii, în realitate totul este analizat, dezbătut, judecat înainte de aplicarea rezolvării finale după care orice comentariu devine superfluu. Căci în dosul răfuielilor se află interese vitale, afaceri pe picior mare, lovituri de stil. «Mafiotul» nu mai este un bandit de drumul marci, un boss cu alură de manager, cunoscut al subtilităților expansiunii industriale și marketingului. Întregul comerț financiar-edilitar al Palermo-ului se află în mîinile mafiei. Creditele și politica dobînzilor, de asemenea Obscurul trafic de stupefiante, contrabandă cu tutun și mărfuri porto-franco, bursa de valori siciliană, succesul electoral, negoțul de carne vie, pompele funebre, specula cu locuințe, tot ce mișcă și suspină, tot ce vrea să plece sau să rămîna își împarte destine cu «onorabila» societate care este oricînd numai onorabilă nu.

Ar fi însă simplist să se creadă că absolutul totu a fost corupt, că nimeni nu se mîopune, că italienii tac și înghit, că victimele mafiei s-ar împăca cu soarta. Dovada, sun bra și sinistra dovadă a acestei neîmpăcări și neiertări este însăși lista cu victimele răfuielii dintre clanuri. Antimafioții n-au capitulat nici cei din administrația de stat, nici cei care prin spiritul lor de dreptate și de abnegație se situează în fruntea maselor populare. Spun asta ca pe o constatare de *visu făcu* la Palermo.

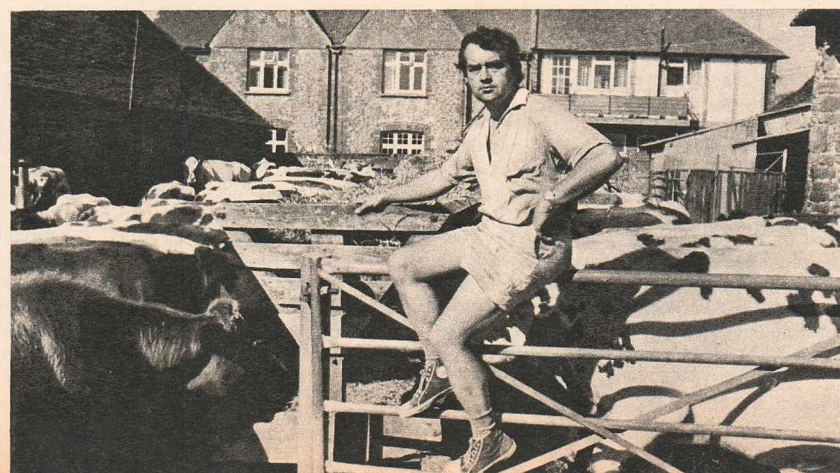
Întrebat dacă știe «ce este mafia?» un american care debarca în Italia a dat un răspuns deconcertant: «Mafia? Parcă voi, italienii, aveți o insulă numită astfel!»

Nu, dacă Sicilia are și un alt nume, ea s cheamă Triacria. Insula care înalță spre cer beul cizmei italiene promontoriul Caril dei este o insulă a oamenilor. Mafia nu este decît un vis rău, un coșmar trecător care dispărea la trezire.

Ioan GRIGORESCU

pe aici va trece tunelul

Apropiata începere a lucrărilor proiectatului tunel pe sub Canalul Mîncii (prevăzută peste 18 luni) pune constructorilor probleme noi, evident minore în raport cu cele politice, financiare, tehnice, deja rezolvate, totuși evidente. Iată, de pildă, chestiuni expropriierilor impuse de traseul lucrărilor. Acest tînăr fermier, Peter Vincent, a cără gospodărie, foarte infloritoare, dealtfel, se află la Holy Welle lângă Folkstone, în zona de construcție a noii căi ferate, va fi nevoit să-și părăsească proprietatea, căminul, pămîntul, acareturile și să caute altceva, altundeva... Nu e ușor pentru nimeni și cu atît m tulburî pentru un britanic.

pablo neruda, călătorul imobil,
a pornit în călătoria din urmă

despre
pablo neruda,
el însuși și alții

● SĂ ÎNVEȚI SĂ ÎNȚELEGI CONTACTUL CU PĂMÎNTUL, CEA, MAI BUNĂ LECȚIE PENTRU TORTURATUL POET LIRIC ● ÎMI ASUM ÎNCĂ O DATĂ, CU DEPLINĂ MÎNDRIE, DATORIILE DE POET ADEVĂRAT ● AM SEMNAT UN TRATAT DE IUBIRE CU FRUMUȘETEĂ, DAR ȘI UN TRATAT DE SÎNGE CU POPORUL MEU ● UN IMENS ATELIER ÎN CARE TOȚI LUCREAZĂ ȘI SE AJUTĂ

Am înțeles curînd că munca mea creatoare trebuia să fie organică și totală, astfel încît creația să fie ca propria mea respirație, un produs natural al existenței mele, rezultat creșterii mele firești.

Este foarte necesar, la anumite ore ale zilei sau ale nopții, să observi cu luare aminte obiectele care se odihnesc: roțile căruțelor care au făcut drumuri lungi prin praf și noroi, transportînd roadele pămîntului, sacii de cărbuni așezați în grămezi, butoaiile, șuruburile, uneltele dulgherului. Din contemplarea lor să înveți să înțelegi contactul omului cu pămîntul, care este cea mai bună lecție pentru torturatul poet liric.

Cei care mi-au reproșat faptul că am transformat poezia într-o armă de luptă îmi aduce reproșuri și de acum înainte. Ceea ce mă privește, îmi asum încă o dată, cu deplină mîndrie, datoriile de poet levărat. Căci poezia a avut întotdeauna sîrăritatea apei și a focului, care totuși spală și arde... Atît de mult au suferit popoarele noastre, încît, chiar dacă le dăm tot ce avem, nu le vom putea da atît cît merită. Am semnat un tratat de iubire cu frumusețea, dar un tratat de sînge cu poporul meu.

Lumea artelor este un imens atelier în care toți lucrează și se ajută, chiar atunci cînd nu știu sau nu cred acest lucru... Fără cîmățongora n-ar fi putut exista Rubén Darío, nici Apollinaire fără Rimbaud, nici Baudelaire fără Lamartine, nici Pablo Neruda fără Ștefi împreună.

Pablo NERUDA

Viața s-a deschis largă în fața ochilor lui Pablo Neruda, dezvăluindu-i sufletul și suferințele născuții simple, suflul maselor, sensul istoriei, lată cu spațiile largi ale continentului natal.

Cîntăreț al solidarității umane, prieten al omului, Pablo Neruda s-a definit, de la început, ca un adversar al strîmbelor rînduiri care sufocă încă și astăzi continentul său.

Șerban CIOCULESCU

(Opera lui Pablo Neruda, n.n.)... reprezentarea realistă a unității dialectice a omului cu natura, a vieții cu istoria, a ființei cu devenirea.

Dario PUCCINI

Poezia ta atinge piscurile homeride / Yo estoy aqui para contar la historia / (Eu sînt aici pentru a povesti istoria) / Ești, într-adevăr, la tine, în Chile... și aici, printre noi, prietenii tăi... și pe cuprinsul întregului pămînt «pentru a povesti istoria».

Pablo, Pablito, tu ai adus țării tale, și Americii Latine, și tuturor celor care te iubim și te admirăm, lauri cu mult înainte ca pămîntul pe care te-ai născut să fie liber, atunci cînd oamenii politici, rînd pe rînd, aproape fără excepție, au dat mina cu trădarea.

Dă-mi voie să-ți sărut de aici, de departe, din România care te-a îmbrățișat demult și care te iubeste, inima.

Eugen JEBELEANU

Este un poet mai aproape de moarte decît de filozofie, mai aproape de durere decît de inteligență, mai aproape de sînge decît de cerneală. Este un poet ce cîntă melodii misterioase pe care din fericire nici el nu le poate descifra.

Federico Garcia LORCA

E multiform Pablo. E simplu și rafinat. Sub limpezimea de cristal a oceanului lui de poezie mișună monștrii adîncului... Ceea ce Pablo vede, curge paralel cu viața și rămîne în «jocul secund», rămîne în amplă curgere epo-

peică sau cristalizată în miniaturile de jad ale sonetelor. Rămîn luptele tragice ale mulțimilor și călătoriile dragostei și obiectele cele mai umile, lucruri simple și necesare: ceapa, și lingura, și pruna, proslăvite de poet cu smerenie.

Maria BANUȘ

Pentru Neruda, așa cum a spus-o, indianul fecundează gîndirea spaniolă... Acest pămînt, acești indieni, această Spanie îndepărtată alcătuiesc materia care-l frămîntă și pe care o frămîntă Neruda.

Gilbert Maurice DUPREZ

...s-a născut odată cu destinul propriei sale poezii, însemnat de steaua misiunii sale: să iubească și să urască prin cîntec, să demaște și să aline. Să iubească omul, amenirea, să urască și să stigmatizeze tot ce încearcă să chinuie existența umană. A umblat mult pămînt și multe mii de leghe peste imensitățile oceanelor. Și umblind mult, a văzut mult, a înscris mult în memorie. Multe lacrimi și sînge.

Procesul de elaborare a conținutului artei se petrece greu, dureros, contradictoriu. Procesul făuririi personalității lui Pablo Neruda a fost în salturi, dar aceste salturi au fost catapultate de marea material pe care l-a adunat și de marea sa receptivitate.

Radu BOUREANU

Neruda e un fluviu care se revarsă peste tot ceea ce i se pune în cale.

Ninò AMANDORI

Călătorul imobil (Pablo Neruda — n.n.), poetul care în poșida numeroaselor călătorii pe toate meridianele a rămas credincios viziunii cosmice dobîndite în copilărie, aceea pe care i-o oferă peisajul zonei sudice din Chile. Emir Rodriguez MONEGAL

poem în cer
și pe pămînt

Stare de urgență într-un oraș al acestei lumi. Un leu tînăr a scăpat din cușca sa de la circ. Lumea îl caută peste tot. Sus, în cer, Alan Bean de pe Skylab cheamă baza de la Houston. Jos, pe pămînt, toreadorul El Vitti, marele El Vitti, genialul El Vitti, refuză lupta cu un taur mai puternic decît el. Uimire. Întrebare: «De ce, Santiago Martin, fiindcă nu te mai putem numi El Vitti, nu te-ai retras, lîngă părinții tăi, la Vitigudino, în Castilia?» De ce ai acceptat această umilință, Să-ți fie frică de un taur? Întrebare din cer, a lui Alan Bean: «Sînt deasupra Alpilor. Care a fost itinerarul lui Hanibal Cartaginezul cînd a trecut Alpii, în anul 218 înainte de Christos, cu elefanții săi?» Pe șoseaua văii Ronului se plantează arbori din plastic.

Avantajele: nu cer îngrijire, nu pot lua foc, nu lasă frunze moarte toamna, sînt elastici, mașinile lovindu-se de ei au șansa să nu crape. Răspuns de pe pămînt: «Hanibal a trecut cu elefanții peste vîrfurile Mont-Genève».

Răspuns din cer: «Eroare. Hanibal mai avea două treceri practicabile».

Dar Hanibal n-avea Skylab și nu știa. Se descoperă în regiunea Pas-de-Calais (Franța) cadavrele a 10 soldați englezi și 80 de grenade rămase acolo din 1940, din luptele cumpulate anglo-germane. Se descoperă în vestul Amazoniei, printre pădurile neexplorate, într-o regiune cît jumătate din Statele Unite, un fluviu absolut necunoscut, de 400 kilometri lungime.

Lumea mai are fluvii neștiute. Se descoperă că leul cel tînăr nu fugise din cușca sa. El nu dispăruse. Leul cel tînăr fusese devorat de ceilalți lei tineri, în clipa cînd aceștia aflară că semenul lor vroia să evadeze.

Radu COSAȘU

Noul președinte al Republicii Argentina, JUAN PERON, și noul vicepreședinte, ISABEL MARTINEZ PERON, într-o recentă fotografie, în fața reședinței lor de la Vicente, în apropiere de Buenos Aires. Juan Peron devine președinte al statului pentru a treia oară, dar este pentru prima oară în istoria țării că aceeași persoană obține de trei ori mandatul prezidențial. De asemenea, este pentru prima oară în istoria Argentinei că funcția de vicepreședinte al republicii este ocupată de o femeie.

de la lume adunate

UN BARAJ LA ÎNĂLȚIME. Un baraj din beton, înalt de 116 metri, va lega cele mai înalte podișuri ale lumii — Pamirul și Tian-anul. Barajul se construiește în defileul care separă podișurile respective, la hotarul între Uzbekistan și Kirghizia și va forma unul dintre cele mai mari rezervoare de apă în această parte a Uniunii Sovietice, cu o capacitate de 1 750 000 metri cubi de apă folosită pentru irigația a 420 000 de hectare de teren, cultivate cu bumbac din Kirghizia și Uzbekistan.

CIFRE AMARE. Mai mult de jumătate din opiii lumii nu mai frecventează cursurile colii dubă vîrstă de 11-12 ani și suferă, totodată, de malnutriție — a declarat secretarul general adjunct al O.N.U. pentru probleme umanitare și dezvoltare, HELVI SILLA. Marea majoritate a acestor copii trăiesc în zone ale subdezvoltării.

SĂ BEM ȘAMPANIE, CĂ E DESTULĂ! Omenirea poate răsufla ușurată: producă-

torii francezi de șampanie apreciază că recolta anului în curs se situează pe locul doi în acest secol, atît din punct de vedere calitativ, cît și cantitativ; se estimează că rezultatul recoltei va fi îmbuteliat în nu mai puțin de 186 milioane de sticle! Va fi suficient și pentru Sahelul însetat?

COMPUTERUL NU-I VINOVAȚ. Corporația «International Business Machine», IBM, care a dominat, încă de la începuturile sale industria constructoare de computere din Statele Unite, a fost obligată, în baza unei hotărîri judecătorești, să plătească firmei concurente, «Telex Corporation», suma de 352,5 milioane de dolari. IBM a fost găsită vinovată de «practici monopoliste în relațiile cu concurenții». Se înțelege că aceste «practici» n-au fost gîndite de computer, ci de oameni.

CÎND ARDE APA. Mii de pești, unii dintre ei exemplare rare, au pierit ca urmare a unui incendiu care a distrus acvariul «Mar-

tin's» din Jenkintown, statul Pennsylvania, considerat ca unul dintre cele mai mari acvarii din lume. Valoarea peștilor care au pierit este estimată la 100 000 dolari, iar costul recipientelor în care aceștia erau expuși ridică pagubele totale la peste 1 milion dolari.

ÎN ULTIMII 684 DE ANI... În localitatea franceză Cahors a avut loc o întrevvedere între cei doi coprinicipi ai Principatului Andorra (a nu se confunda cu cei doi căpitani-regenți), președintele Franței, Georges Pompidou, și episcopul spaniol de Urgel — care au purtat convorbiri timp de cîteva ore. Ceea ce a determinat această reuniune la nivel înalt, după 684 de ani, a fost necesitatea de a efectua o «largă trecere în revistă a problemelor care au apărut datorită schimbărilor ce au avut loc în acești ani» — menționează un comunicat oficial.

frigiderele cu compresor • 140 l • 180 l • 240 litri

FRIGERO

FRIGERO — consum redus de energie electrică — numai 0,18-0,30 lei în 24 de ore.
 FRIGERO — realizează o temperatură de -12° .
 FRIGERO — funcționare sigură și silențioasă.
 PREȚUL DE VÎNZARE: FRIGERO — 140 l: 4 110 și 4 150 lei; FRIGERO-super — 180 l: 4 800 lei; FRIGERO-lux — 240 l: 5 740 lei.
 FRIGERO — se poate cumpăra și cu plata în 18 RATE LUNARE, cu un avans minim de 822 lei!